

Bernard Bertrand • Jean-Paul Collaert • Eric Petiot

Pour
le bonheur
du jardin !

Traduceri Ecologice Independente

TEI

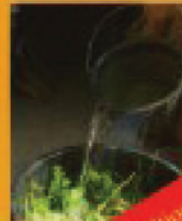

ACEASTĂ CARTE ESTE TRADUSĂ GRATUIT DE

Les plantes au secours des plantes

PURIN D'ORTIE & COMPAGNIE

Préface de Michel Lis

éditions de Terran

Troisième édition mise à jour

*Traducerea de față se bazează pe ediția princeps
a cărții, publicată în 2003 de editura franceză Terran.*

**B. BERTRAND,
J-P. COLLAERT, E. PETIOT**

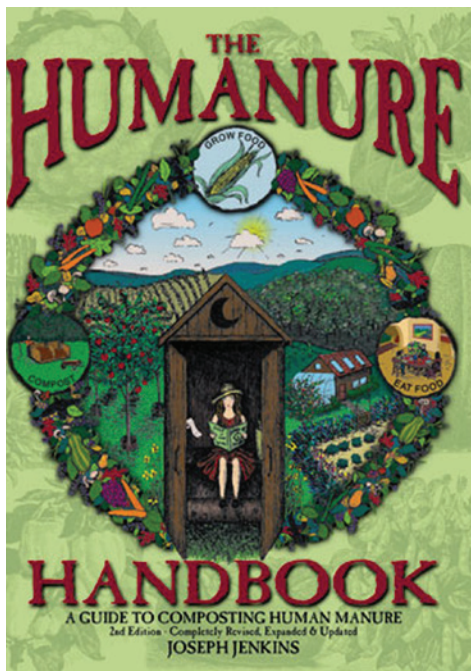
PURINUL DE URZICĂ & CO.

DESPRE PLANTELE CARE VINDECĂ ALTE PLANTE

1. Sepp Holzer, **Permacultura. Ghid practic pentru agricultura la scară mică** [Permacultură]
2. Edward Faulkner, **Nebunia aratului** [Agricultură sustenabilă]
3. Masanobu Fukuoka, **Revoluție într-un spic** [Agricultură sustenabilă]
4. Ianto Evans, Leslie Jackson, **Încălzitoare cu masă termică** [Tehnici și meșteșuguri]
5. E.F. Schumacher, **Mic înseamnă frumos. Economie cu chip uman** [Economie alternativă]
6. Tony Dutzik, Elisabeth Ridlington, John Rumpler, **Adevăratul preț al gazelor de șist** [Postcapitalism]
7. Joël Carbonnel, **Gestul corect. Manualul grădinarului** [Agricultură sustenabilă]
8. Ianto Evans, Michael G. Smith, Leslie Jackson, **Casa la înde-Mână. Un ghid practic și filosofic pentru construcția casei din cob** [Arhitectură verde]
9. David R. Montgomery, **Țărână. Cum se fac praf civilizațiile** [Pedologie]
10. Joseph A. Coccanouer, **Buruienile, protectoarele solului** [Agricultură sustenabilă]
11. Rolfe Cobleigh, **Ferma oamenilor. Facerea uneltelor** [Tehnici și meșteșuguri]
12. J.H. Kunstler, **Îndelungata Criză. Cum să supraviețuim catastrofelor convergente ale secolului XXI** [Postcapitalism]
13. Becky Bee, **Cărticica meșterului cobar** [Arhitectură verde]
14. G.K. Chesterton, **Regulile normalității** [Economie alternativă]
15. Ariane van Buren (ed.), **Manualul chinezesc al biogazului** [Tehnici și meșteșuguri]
16. Coline Serreau, **Soluții locale pentru o dezordine globală** [Agricultură sustenabilă]
17. Charles Eisenstein, **Economia sacră. Banii, darul și societatea în epoca tranziției** [Economie alternativă]
18. Hugh Piggott, **Cum să ne construim un motor eolian** [Tehnici și meșteșuguri]
19. John Seymour, **Întoarcerea la obârșie. Cartea completă a auto-suficienței** [Agricultură sustenabilă]
20. Wendell Berry, **Ce contează cu adevărat? Economie pentru renașterea unei societăți a bunăstării** [Economie alternativă]
21. Kaki Hunter, Donald Kiffmeyer, **Construcția cu saci de pământ. Tehnici, trucuri și unelte** [Arhitectură verde]
22. Masanobu Fukuoka, **Agricultura naturală. Teoria și practica filosofiei verzi** [Agricultură sustenabilă]

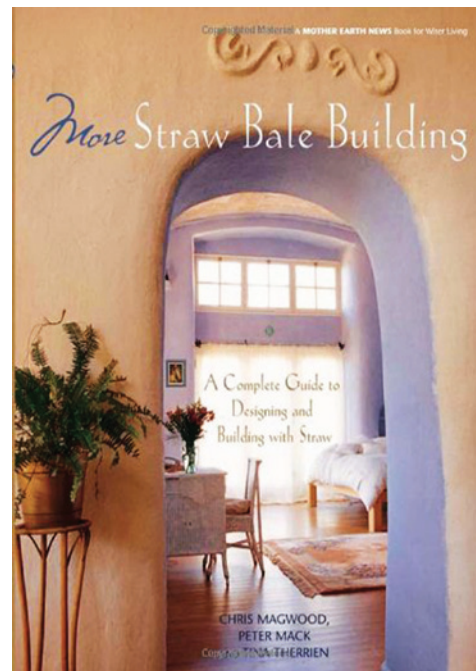
Următoarele cărți
traduse gratuit de TEI

Joseph Jenkins

*Umranița - un ghid
de treabă... mare!*

C. Magwood, P. Mack, T. Therrien

*Cum să construim
cu baloți de paie*

**B. BERTRAND,
J-P. COLLAERT, E. PETIOT**

PURINUL DE URZICĂ & CO.

DESPRE PLANTELE CARE VINDECĂ ALTE PLANTE

Ediția I în limba română

CINE SUNTEM ȘI CUI NE ADRESĂM

Pentru orice om lucid, este evident că România de astăzi se află în pragul colapsului, împreună cu sistemul global în care este angrenată. Dacă ar fi doar să enumerăm problemele pe care le avem, dimensiunile acestui cuvânt-înainte ar atinge cote nepermise. De la economie la cultură, de la agricultură la demografie, de la politică la ecologie, de la sănătate la învățământ, practic nu există domeniu în care să nu fie evident dezastrul în care ne aflăm – fie că vorbim, în particular, de „exodul creierelor“, de jaful politic generalizat, de raptul bancar, de rezultatele catastrofale la examenele de capacitate sau bacalaureat sau de calitatea precară a alimentelor pe care le consumăm; de febra consumeristă întreținută permanent de marile corporații, de pământul fertil vândut pe nimic, pe cale să fie otrăvit cu insecticide și pesticide, de izolarea profesioniștilor în favoarea incompetenților sau de profunda decădere morală. Problemele pe care le avem sunt atât de complexe și de interdependente încât a crede că există remedii globale pentru ele înseamnă o naivitate vecină cu orbirea.

Noi, cei din **TEI** , considerăm că **nu există decât soluții „la firul ierbii“** – soluții demarate și întreținute de oameni care nu așteaptă subvenții de la guvern și sponsorizări de la corporații pentru a face binele. Oameni lucizi și integri, care ridică semne de întrebare asupra direcției în care se îndreaptă lumea, cu noi cu tot.

Graba în care suntem siliți să trăim ne-a confiscat timpul de gândire – nu avem timp să discernem între bine și rău, între adevăr și simulacru, între informație și minciună. Iar graba noastră și dezinformarea sunt extrem de profitabile pentru cei care ne repetă zilnic, fără încetare, că soluțiile unice de supraviețuire în ziua de astăzi sunt: job-urile epuizante, creditele pe zeci de ani pentru autoturisme sau locuințe scumpe și ineficiente și consumul dus la maxim.

TEI s-a născut pentru a face accesibile **informațiile** care dinamitează acest mod de gândire. Cărțile traduse de noi demonstrează fără greș că suntem, zi de zi, captivi ai unei imense iluzii – aceea că nu putem trăi decât așa cum trăim acum: stresați, obosiți, vlăguți de viață, înstrăinați de valorile fundamentale care ne îndreptățesc să ne numim oameni.

În contra unui Sistem al cărui mod de funcționare implică inundarea constantă cu false informații, ne propunem să oferim publicului acele cunoștințe folositoare, ignorate în mod sistematic de „mainstream“ din simplul motiv că de pe urma lor au de câștigat numai oamenii, nu și corporațiile și guvernele. În loc de reziduuri de gândire ambalate țișător, oferim acces la cunoașterea practică. Complet gratuit, dar din dar, fără pretenții, fără trufie și fără clauze ascunse. O bibliotecă a **independenței reale** față de Sistemul absurd în care am fost aruncați în ultimile decade. O serie de cărți care, nădăjduim, vor fi pașaportul de independență în gândire și în fapte al fiecăruia dintre noi.

Așadar, cui se adresează în principal cărțile traduse de TEI? Oamenilor care știu că veșnicia nu s-a născut la sat ca să moară la oraș. Celor care s-au săturat de asfalt, de blocuri, de rate și de credite și care caută să iasă din acest angrenaj cât mai repede, dar încă nu au curaj, pentru că nu știu că **se poate** și încă nu știu **cum se face**. Celor care vor să acumuleze cunoștințe solide de agricultură sustenabilă, permacultură, arhitectură ecologică, energii alternative, tehnici și tehnologii domestice și meșteșuguri. Celor care simt șubrezenia sistemului și naufragiul global către care ne îndreptăm, oamenilor care au redus sau se pregătesc să reducă turația motoarelor, pentru că știu că viteza nu va face decât să grăbească și să amplifice impactul inevitabil cu zidul. Celor care știu că revoluțiile încep din pragul propriei case și tot acolo se termină. Țăranilor nescârbiți de sat și încă nedescurajați, dar și orășenilor care încă stăpânesc mai bine tastatura decât grebla. În fine, tuturor celor care știu că orice bucată de pământ vine la pachet cu fâșia nemărginită de Cer de deasupra ei.

 TEI

noiembrie 2014

Traduceri Ecologice Independente

TEI

AJUTĂ-NE SĂ AJUTĂM!

Cartea pe care o citești acum pe ecran este rezultatul a sute sau poate mii de ore de muncă migăloasă – traducere, verificare terminologică, adaptare, corectură, editare, punere în pagină și design. Pentru ca această carte să se poată naște, a fost nevoie de nenumărate e-mailuri și de mii de corecturi. **Reține că nici un membru al grupului TEI – fie el traducător profesionist sau amator - nu este plătit pentru munca sa;** tot ceea ce facem, facem gratuit, fără să cerem burse, sponsorizări, fără să solicităm donații și fără să așteptăm medalii, diplome și, eventual, statui în fața ministerului agriculturii. Unii pot numi asta sacrificiu, alții civism, alții tâmpenie crasă și pierdere de timp.

TEI nu este umbrelă pentru nici un partid politic sau ONG; nu este proiectul-surpriză al vreunei corporații dornice să-și spele imaginea cu încă o faptă bună care să îi crească vânzările. Nici unul dintre noi nu are de gând să candideze la președinție sau măcar pentru un post la consiliul local la următoarele alegeri.

Și tocmai de asta avem și noi, la rândul nostru, nevoie de ajutorul tău. În schimbul faptului că, prin intermediul nostru, ai acces gratuit în limba română la cărți de importanță fundamentală, pe care nici o editură din România nu a avut puterea sau curajul să le traducă, te rugăm să ne dai o mână de ajutor. Fă un singur lucru - dă mai departe aceste cărți prin orice mijloace posibile. Nu o dată, ci de câte ori poți. Menține-le în viață!

1. Cel mai important - printează cărțile **TEI ** acasă sau la un centru de copiere. Hârtia durează mult mai mult decât informația digitală, nu costă o avere și, ține minte, valoarea acestor cărți va fi imensă atunci când nu ne vom mai permite luxul de astăzi al informației gratuite. Calculatoarele, hard-disk-urile, DVD-urile au durata de viață mult mai mică decât bibliotecile. Tipărește mai multe exemplare. Unul păstrează-l, pe restul dăruiește-le. Repetă aceasta oridecâteori poți.

2. Trimite linkul către site-ul nostru – www.cartidintei.wordpress.com – tuturor prietenilor și spune-le în câteva rânduri despre ce este vorba. Nu le arunca linkul pur și simplu, fără explicații - dă-le detalii, atrage-i să citească, provoacă-i să cunoască. Povestește-le chiar tu despre ce ai descoperit în cărțile **TEI** . Noi am cheltuit sute și mii de ore pentru cartea aceasta, irosește și tu câteva zeci de minute ca să o faci cunoscută.

3. Și mai ales, pune informațiile din cărțile **TEI** în aplicare. Învață pe alții, neobosit și din toată inima, fără să le ceri nimic în schimb.

Reține - cărțile **TEI** sunt doar niște semințe. Tu trebuie să fii vântul care să le împrăștie și să le înmulțească!

Îți mulțumim! **TEI**

Pentru înscrieri, sugestii, recomandări, propuneri etc.:

carti.din.tei@gmail.com

facebook

[TEI Traduceri Ecologice Independente](#)

Scribd. scribd.com/tei_independente

LA CE E BUNĂ URZICULTURA

După ani de zile de când apicultorii deplâng soarta albinelor dispărute din cauza moleculelor din pesticidele autorizate pe piață, iată că a venit și rândul grădinarilor și al agricultorilor din comunitățile bio să o facă. Mai puține albine în grădinile și pe câmpurile noastre înseamnă polenizare naturală mai scăzută și, totodată, recolte diminuate... Și peste toate, lovitura sub centură dată sectorului bio: s-a interzis comercializarea bunului și vechiului suc de urzică, vândut drept complement în fertilizarea naturală și organică sau drept complement care dinamizează vegetația. În definitiv, sucul de urzică e un energizant care întărește sistemul de apărare natural al plantelor împotriva dăunătorilor și a bolilor!

Azi e un adjuvant care are din ce în ce mai mulți adepți. Deși până nu demult eram doar o mână de grădinari ecologiști care foloseau sucul de urzică. Era amuzant, pitoresc, ne-am distrat și ne-am minunat pe seama proprietăților acestuia, nu s-a întâmplat nimic negativ folosindu-l, nici nu se putea altfel.

Așa cum demonstrează și primele analize științifice, sucul de urzică este bogat în oligoelemente și este inofensiv atât pentru oameni, cât și pentru floră, pentru natură în general.

La un moment dat, susținut de curentul tot mai favorabil și mai amplu al grădăritului bio, extractul de urzică (obținut prin macerare, și nu prin putrefacție) ajunge în rafturile comercianților... iar marilor industriași „fito” nu le mai arde de glume! E departe de mine ideea de a lansa vreo acuzație față de cineva, să mă credeți pe cuvânt. Dar extractul de urzică nu se mai vinde, căci nu dispune de clasificări și de standarde de calitate!

Îmi doresc ca, prin intermediul acestei cărți, să se facă dreptate și să se anuleze aceste acuzații false, din acest imbold a pornit redactarea ei.

Altădată, călugării care greșeau se pocăiau lovindu-și corpul cu urzici usturătoare. În zilele noastre, nu mai e o practică, există, în schimb, chelfăneli usturătoare care se pierd cu timpul...

Prefață de Michel Lis, grădinar

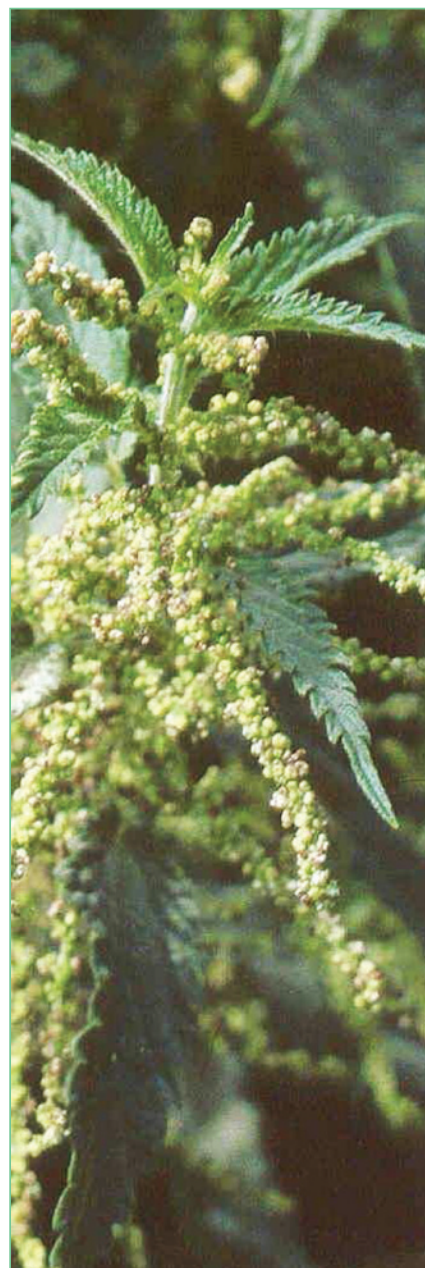
CUVÂNT ÎNAINTE

Inainte de orice, precizăm că acest manual a fost scris de nevoie și remotivat de o întâlnire din noiembrie 2001, o masă rotundă având ca subiect extractele de plante (la acea dată, se numea încă purin de urzică). În fața curiozității nemărginite a publicului cu privire la o serie întreagă de întrebări fără răspuns și, totodată, constatând masa de informații deja achiziționate, unora dintre noi li s-a părut că a sosit momentul să facem o trecere în revistă a acestor extracte.

Trei dintre noi s-au constituit într-o echipă permanentă. Obiectivul era de a colecta rezultatele experimentelor fiecăruia, observațiile și pistele de cercetare. Voiam să facem un fel de tratat care să fie accesibil oricărui grădinar interesat să nu-și distrugă plantele cu substanțe chimice. Să fie practic, înainte de orice, dar mai mult decât o compilație de trucuri.

Ancheta noastră (șase luni și la 5 000 km depărtare) ne-a învățat mai mult decât ne-am imaginat vreodată: despre un alt mod de a lua în considerare plantele și grădina și despre locul omului în acest perimetru. A fost o ocazie de a întâlni pe teren persoane de care ne-am atașat, bogate prin experiențele avute. Nu ne-a mai rămas decât să transpunem cât putem de bine această frumoasă recoltă.

Sperăm că acest manual să-i motiveze pe cititori, deși, la prima lectură, s-ar putea să-i bage în sperieți din cauza abundenței în detalii. Cu riscul de a fi redundanți, am ținut să-l scriem în acest mod, generalizarea este, după părerea noastră, tot ce poate fi mai contraindicat când avem de-a face cu fenomene într-atât de prodigioase precum fermentația.

Imaginați-vă că nu sunteți obligați să încercați să vă preparați toate extractele care vor fi menționate aici! La început, mulțumiți-vă cu vreo două-trei (dintre care urzica este un *must!*), important este să le preparați bine, să le aplicați corect/cu înțelepciune.

Amintiți-vă cum ați făcut primele feluri de mâncare, primele articole de bricolaj... sau primele treburi în grădină. Acționați pas cu pas. Primele rezultate se vor vedea curând.

Și, când ajungeți aici, nu vă lăsați pradă prozelitismului fără măsură, vorbind despre extractele dumneavoastră ca despre panacee. Ele doar fac parte din ceea ce se cheamă „bune practici”. Și, câteodată, e mai indicat să nu faceți efectiv nimic, să lăsați natura să-și găsească singură armonia. Se spune că asta e dovada de înțelepciune...

CUPRINS

În loc de prefață.....	1
1. Cum acționează extractele	11
Coabitarea plante – paraziți	11
O acțiune multiplă.....	13
O nouă stare de spirit	14
Avantajele extractelor	16
2. Cum să preparați corect extractele de plante	21
Extractele obținute prin fermentare	21
Ce apă să folosiți?	21
În ce recipient?	23
Dozele de plante	24
Controlul fermentației	24
Momentul optim... și mirosurile în detectarea acestuia	26
O filtrare minuțioasă este foarte importantă.....	27
Stocarea.....	28
Durata de păstrare	28
Cauzele nereușitelor.....	29
Decocturile.....	30
Infuziile	31
Maceratele.....	32
Instrumentele necesare	32
3. Plante de ajutor grădinarului.....	37
Familia lamiaceae	39
Câteva piste noi:.....	60
De cultivat sau de recoltat.....	60
Cum să vă faceți rezerve	61

Acțiunile plantelor.....	62
Plante stimulative	62
Plante cu acțiune fungică.....	63
Plante repelente.....	65
Plante cu acțiune insectică	66
4. Cum să utilizați extractele	69
Stropire sau pulverizare.....	69
Condițiile meteo ideale	70
Amestecurile de plante	70
Cum să pulverizați	72
Importanța agenților de înmuiere	73
Câteva sfaturi practice	73
Stropirea cu extracte de plante.....	74
Ce stropim	74
Tratamente în funcție de sezon	74
Evitați obișnuința	75
Portrete de grădinari.....	76
Raymonde Gal, ambasadoarea urzicii.....	76
Annie-Jeanne Bertrand	78
5. Făcând turul grădinii.....	83
Pomii fructiferi.....	83
Legumele	84
Tufele de trandafiri	85
Gazonul	86
Copacii și gardurile vii	87
Jardinierile	87
Rețete.....	88
Remedii repulsive	88
Remedii insecticide	89
Remedii contra bolilor	90
Portrete de grădinari.....	76
Michel Barbaud	95
Jean-Claude Chevalard, primul „urzician”	97
Experimentatori de anvergură: Bénédicte și Vincent Mazière	97
Eric Petiot și pasiunea încercărilor.....	99
6. Viitorul extractelor de plante	93
Experimentați voi înșivă!.....	93
Cui îi este frică de purinul de urzică?	101
Bibliografie.....	105

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Domnule doctor, ce mai știți nou despre extractul de urzică? Asta da, întrebare! Ce ar putea fi nou în acest domeniu, după secole de folosință în care se presupune că a fost achiziționată o cunoaștere perfectă a subiectului. De fapt, nimic nu este nou, ar spune cei mai mulți... Da, unii specialiști consideră că s-a spus totul în acest domeniu, dar noi suntem din ce în ce mai convinși că, în materie de extracte vegetale, fermentate sau nu, încă sunt multe de descoperit. Este timpul să ieșim din sfera empirismului care a denigrat credibilitatea acestor produse, cu atât mai mult cu cât ele reprezintă viitorul.

De-a lungul anilor, am preparat și eu extracte din plante luându-mă, ca toată lumea, după sfaturile aproximative ale bătrânilor și, pentru că am înțeles care le sunt limitele, iată că am ajuns, azi, în punctul în care punem totul sub semnul întrebării, necesar ca să mergem mai departe...

Ca toată lumea, am lăsat să putrezească amestecurile, în loc să le pun la fermentat...

Ca toată lumea, am remarcat că „una merge, alta ba...”.

Ca toată lumea, îmi spuneam că „dacă asta nu ne face bine, nu ne face nici rău”.

Pe scurt, ca toată lumea, am utilizat cu bună știință produsele despre care credeam că sunt „potrivite”, dar am fost incapabil să gestionez obținerea lor sau modul lor de întrebuințare. Mai mult, nu știam nimic despre modul lor de funcționare.

Ne scăldam în plin empirism, credința noastră fiind întărită de o literatură de specialitate în grădinarit ecologic bine împământenită în tradiționalism... Astfel, am dat criticilor noștri ocazia nemărginită de a ne retrograda, de a ne acuza că lucrăm ca la începutul secolului (al XX-lea)... Ei aveau de o sută de ori mai multă dreptate! De ce oare nu i-am ascultat mai devreme? Fixați pe certitudinile noastre, la acel moment, nu am știut să le replicăm decât cu faimoasa convingere că, dacă nu face bine, oricum, nu face nici rău.

Și, astfel, lucrurile au luat o altă întorsătură...

O primă și esențială transformare: ne schimbăm starea de spirit, regândim grădinăritului. Apoi, ne revizuim complet modul de abordare a produselor de tratament. Prima parte a acestui demers presupune să luăm în considerare grădina ca pe un veritabil ecosistem. Pe scurt, acest lucru înseamnă că toate acțiunile noastre vor fi gândite în scopul de a restabili armonia în cadrul acestui spațiu viu. Un echilibru care îndepărtează cât mai mult posibil invaziile microbiene și parazitare ale căror victime sunt plantele.

Pe scurt, opusul practicilor noastre aplicate cu regularitate: dezechilibrul permanent în favoarea producției, atitudine ale cărei consecințe directe au fost lipsa de chibzuință în a asigura sănătatea plantelor (și, până la urmă, și a consumatorului!). Iată punctul esențial asupra căruia vă propunem să lucrăm astăzi. Trebuie să regândim alimentația plantelor, poate, în același mod în care ne regândim propria alimentație, ca și cum am fi dieteticieni. Și dacă dietetica vegetală nu există, ar trebui să fie inventată! Ca și truismul: o ființă vie nu este sănătoasă dacă nu este hrănită corect. Este un lucru evident, de bun-simț, care a fost prea mult timp tăgăduit.

Se credea că plantele și solul se puteau hrăni cu trei elemente (faimosul trio N, P, K - azot, fosfor, potasiu), așa cum se credea că putem hrăni animalele și omul cu granule și cu pilule. Experiența ne-a arătat că acest lucru nu este posibil, e un demers care conduce inexorabil la catastrofe sanitare cu consecințe incalculabile. Astfel, centrul preocupării noastre trebuie să fie aplicarea de reguli de echilibru și de dietetică horticola în grădina noastră. Această stare de spirit nouă ne va permite să favorizăm sănătatea (și, prin urmare, rezistența) protejatele noastre, care vor arăta mai bine; acum e momentul potrivit și nu trebuie să facem nimic altceva decât să apelăm la bunul-simț!

Să preparăm extractele ca pe un vin bun!

În temeiul acestor constatări, dispunem de modalități diferite de a acționa. Ceea ce vă propunem noi este să examinați eventualele componente ale bunăstării plantelor, a extractelor vegetale, fermentate sau nu, din care face parte și purinul de urzică atât de prețios.

Ca în toate domeniile, nu avansăm cu adevărat decât analizând greșelile făcute în trecut. Trebuie să fim modești și să recunoaștem că progresăm destul de încet. Fie că ne place, fie că nu, ne păcălim constant: nu contează dacă ceea ce știm este rezultatul tradiției sau al științei, cunoștințele noastre au valoare numai dacă le considerăm drept o avansare treptată a cunoștințelor, și nu o cunoaștere universală și imuabilă! În acest domeniu, trebuie să revedem în întregime abordarea

noastră privind produsele studiate, modul de a le fabrica, modalitățile de acțiune și motivele pentru care le folosim. Extractele vegetale sunt produse vii și trebuie tratate ca atare.

Nimic nu seamănă mai mult cu fabricarea unui extract de urzică decât... prepararea vinului! Da, pentru că cele două sunt rezultatul aceluiași proces biologic, fermentația. În concluzie, pentru a obține un produs de calitate, ar trebui să avem aceeași grijă pentru fabricarea extractelor noastre vegetale fermentate ca cea pe care o au viticultorii din Bordelais pentru o recoltă pură...

Comparația poate părea excesivă, dar nu este! Printre miile de grădinari care-și pregătesc extractele vegetale fermentate, câți dintre ei controlează procesul de fabricare? O minoritate infimă, pariez că sunt mai puțin de 1%! E aberant! Dacă ar fi să rețineți doar o singură noutate din această carte (deși sunt o mulțime, din fericire), aceasta predomină. Astăzi, avem cunoștințele și mijloacele tehnice necesare pentru a controla ceea ce facem... Fiecare grădinar trebuie să țină cont de faptul că niciun vin bun nu se face „la întâmplare”, și cu atât mai puțin, extractele vegetale! Disciplina și precizia trebuie să înlocuiască aproximarea și dibuiala. Un colț-laborator, cu echipament minimal, poate înlocui fără dubii colțul ascuns al grădinii și duhorile sale de rigoare...

Liniștiți-vă, nu este nevoie să investiți o avere, nici să vă schimbați radical obiceiurile... Urmărind sfaturile noastre, vă veți apropia pas cu pas de aceste obiective, încurajați fiind de rezultatele obținute, acestea vor reprezenta cel mai bun stimulent personal. Ingeniozitatea și recuperarea vor fi aliați importanți pentru cei mai puțin norocoși, dar nu eliminați câteva instrumente care vă vor ajuta să progresați: doar astfel veți putea obține produse ale căror rezultate vor fi omogene, sigure și reproductibile.

Să nu-i mai spunem purin de urzică!

Parametrii de obținere și de utilizare a purinului de urzică sunt numeroși, atât de numeroși încât, de multe ori, fac obiectul unor aproximări dramatice. Asupra acestora vom insista căci, până acum, aceștia ne-au condus la obținerea unui produs al cărui defect major nu era mirosul urât, cum s-ar crede, ci mai degrabă caracterul eterogen extraordinar și eficiența aleatorie, pentru a nu spune mai multe...

Înainte de a aborda în detaliu acești parametri diferiți și de a face un bilanț al recentelor descoperiri în materie (pH-ul apei, fermentație controlată, moduri de aplicare...), am dori să abordăm aici un aspect care este important pentru noi... Înlăturarea imaginii peiorative de purin de urzică. Cei răi de gură comentează că, dacă intitulăm această carte *Purinul de urzică & Co.*, nu vom ajunge nicăieri! Frumos mod de gândi, n-am ce spune! Totuși, chiar și

În această carte, cu excepția introducerii, nu veți mai găsi menționat termenul „purin”, nu fără a fi denunțat din nou!

Gata cu purinul, *out!* Faceți loc extractelor vegetale, fermentate sau nu; un nou termen, care are, printre alte avantaje, calitatea de a îngloba toate modurile de obținere: de la infuzie la decoct sau fermentație. Într-un viitor apropiat, alte extracte vegetale li se vor alătura, ne gândim îndeosebi la uleiurile esențiale ale căror aplicații promițătoare se întrezăresc astăzi. Vă întrebați de ce am folosit „purin” în titlul acestei cărți? Deoarece, cultural vorbind, acest termen este ancorat în inconștientul nostru de grădinari și agricultori și, dacă vrem să fim siguri că cititorii noștri prevăd fără ambiguitate tema discuției noastre, *Purinul de urzică & Co.* are meritul de a fi clar și limpede...

În plus, suntem conștienți că termenul nu va dispărea din limba noastră peste noapte. Însă trebuie să facem efortul de a-l utiliza cât mai puțin posibil, alungându-l încet-încet din vocabularul nostru și înlocuindu-l cu cel de „extracte vegetale”, făcând aceasta, disciplina noastră nu poate să arate decât mai bine. E o oportunitate contestarea acestei imagini grețoase, asociată inevitabil cu zeama de plantă. Poate că n-o fi mirosind a trandafiri, însă noile voastre extracte vegetale vor mirosi mai puțin neplăcut decât cele obținute în trecut. Este posibil, cu un minimum de metodologie, să limităm neplăcerile.

Prin ce miracol? Printr-un control al fermentației, bineînțeles. Revenim la comparația noastră cu vinul. Printre acțiunile fundamentale care trebuie readuse în discuție se numără macerarea prelungită. Or, ce făceam noi până acum? Putrefacții, 8 din 10 preparate le tratam în acest mod, ca să nu zicem mai multe. În consecință, produsele obținute astfel merită pe deplin apelativul „zeamă”, și încă pe bună dreptate!

Extractul vegetal nu mai miroase urât!

Acesta este într-adevăr unul dintre cele mai mari progrese din ultimii opt ani, și anume, controlul fermentațiilor, pe care îl veți găsi detaliat în paginile care urmează. Deja cunoscut de mult timp, acest control nu a fost aplicat decât rar. În niciun text consultat, dintre cele apărute între anii 1970 și 1995, nu a fost menționat. A trebuit să ajungem în 1997 și la ediția a treia a cărții *Secretele urzicii*, care conține sinteza experimentelor unui producător de extracte de urzică¹, J.-Cl. Chevalard, în care, în sfârșit, au fost formulate negru pe alb sfaturi de producție clare și precise! Nimeni, până atunci, nu a măsurat cu adevărat consecințele unei astfel de greșeli, toată lumea se mulțumea doar cu rezultate care depindeau mai mult de soartă decât de o reală iscusință. Un progres esențial, dar care nu e totul. Așa cum o alimentație sănătoasă nu e suficientă pentru a pune pe picioare un organism aflat într-o mare de stres permanent, adăugarea de extracte vegetale, chiar fabricate în mod corespunzător, nu ajunge pentru a soluționa toate problemele culturale...

¹ *Nota editorului: Orticien*, în limba franceză – denumire a meseriei de producător de extracte vegetale fermentate din urzică și din alte plante. *Orticien* este marcă înregistrată deținută de Jean-Claude Chevalard.

Rămâne să luăm în calcul toate momentele propice absorbției lor, condițiile și cantitățile puse la dispoziție, fără a uita ansamblul parametrilor de dezvoltare a plantei.

Printre aceștia, alți parametri la fel de importanți au fost izolați, iar urmările pozitive ale acestui control, rapid apreciate. Este vorba, de exemplu, de calitatea apei de pregătire, pH-ul soluției finale de care depinde, de asemenea, calitatea apei utilizate la prepararea produselor, pH-ul soluției finale de care depinde, de altfel, calitatea apei utilizate pentru a alimenta plantele etc. Pe lângă aceste elemente cuantificabile, măsurabile cu un minimum de instrumente simple și la îndemâna tuturor, nu trebuie să uitați să apreciați elementele înconjurătoare. Meteorologia este, în acest domeniu, esențială: perioada de secetă, apropierea ploilor torențiale sunt elemente determinante în alegerea condițiilor de aplicare și a șanselor de reușită sau de eșec, deoarece, să nu uitați niciodată, nu se câștigă întotdeauna cu extractele vegetale! Un tratament prost gândit sau fără fundament real poate fi un stres suplimentar pentru plantă!

Înainte de a aborda alte aspecte esențiale ale subiectului, se impune o ultimă observație fundamentală: schimbarea atitudinii noastre față de extractele vegetale. Există o concepție greșită, pe care trebuie să o alungăm din mintea noastră: cum că extractele de plante în general, cel de urzică în special, ar fi îngrășămintă organice, și nimic mai mult. Impropiu, pentru că acestea nu servesc la hrănirea plantelor, ci le și stimulează creșterea! Aceasta este ideea novatoare și pe care ar trebui să ne-o implementăm: majoritatea extractelor vegetale sunt... biostimulatoare.

E vremea noii descoperiri: elicitorul²!

Toate lucrările recente (a căror inițiativă revine unui producător, Jean-Claude Chevalard, și numai lui – trebuie să fim onești și să facem această precizare) au demonstrat, în mod clar, că principalul interes al extractelor vegetale este să stimuleze planta... Să-i stimuleze creșterea, dar și sistemul imunitar. E elicitorul, nou descoperit în botanică, care ne face să regândim complet alimentația plantelor. Acesta se găsește în sol, este un element nutritiv de bază pentru orice plantă, cu rolul de a reactiva flora microbiană. Iată de ce extractele vegetale fermentate acționează în mod spectaculos pe solurile lucrate corespunzător, și mai puțin pe cele lucrate după precepte de agricultură biologică. Cu cât lucrați mai mult pe soluri afectate, cu atât așteptați mai mult timp apariția rezultatelor!

² Elicitorul este o moleculă produsă de un agent fitopatogen, care declanșează în mod natural mecanismele de apărare ale plantei; se găsește în sol.

Prin urmare, atunci când vom folosi extractele, nu va mai fi în sensul „*îngrășăm culturile pentru a obține o producție bogată*”, ci gândindu-ne mai degrabă că „*aducem elementele necesare revitalizării solului și unei bune alimentații a plantelor, indispensabile pentru dezvoltarea lor; îi voi îmbunătăți rezistența și randamentul, în același timp!*”

O concluzie evidentă a acestei abordări este că: extractele vegetale, exclusiv, nu vor rezolva toate problemele fitosanitare ale culturilor. Nu e un panaceu, nici nu există așa ceva, e o altă eroare pe care trebuie să o depășim!

În schimb, pentru a asigura un bun echilibru culturilor, dispunem de acest adjuvant esențial care sunt extractele. E păcat să ne lipsim de el, fie că lucrăm în cultura agricolă convențională, fie că lucrăm în cea biologică. Extractele vegetale le vom folosi pe o plantă sănătoasă, astfel încât presiunea parazită să fie cât se poate de redusă: cât să fie suportabilă pentru cultură.

Aceasta înseamnă că ar trebui să intervenim cât mai puțin posibil, ideal ar fi chiar deloc.

Ne aflăm într-o logică de consolidare a stării sanitare a plantei, altfel spus, într-o adevărată acțiune de prevenire; aceasta nu are nimic în comun cu cea practică în agricultura convențională, unde solurile și culturile sunt stropite cu molecule chimice, care au drept consecințe principale slăbirea nivelului sistemului imunitar al plantei și apariția rezistenței paraziților la produsele de tratament.

Acestea fiind spuse, am dori să înțelegeți că eradicarea completă a paraziților și a agenților patogeni nu trebuie să devină o obsesie. Paraziții sunt prezenți, dar ei nu reprezintă o amenințare mai importantă decât aceea a miliardelor de microbi care încarcă aerul pe care îl respirăm în fiecare moment. Decenii de agricultură chimică au demonstrat că eradicarea completă era, în fapt, pură utopie. Prin urmare, va trebui să învățăm să trăim cu ei și să regândim rapoartele pe care le avem cu paraziții și cu bolile.

O nouă abordare în lupta contra paraziților

Nouă ne revine rolul de a controla aceste populații, făcând tot ceea ce putem. În acest sens, extractele vegetale ne sunt de mare folos prin diversitatea lor.

Și dacă, într-o zi, echilibrul va fi perturbat, la fel de inevitabil ca apariția unei gripe păcătoase, aceleași produse ne vor ajuta să luptăm eficient împotriva bolilor parazitare.

Într-adevăr, nu toate extractele sunt biostimulatoare, multe dintre ele acționând ca veritabile insecticide și fungicide, altele sunt antibacteriene sau repelente foarte eficiente.

Extractele de coada-calului, ferigă, vetrice, usturoi sau piretru fac parte din acest arsenal, și acestea nu sunt decât cele mai cunoscute.

Prin urmare, în marea majoritate a cazurilor, putem să controlăm agresiunea care ne amenință culturile, prin mijloace naturale, respectând mediul și, prin urmare, respectându-ne propria sănătate.

Ceea ce este adevărat astăzi va fi, fără îndoială, și mai adevărat mâine. Deoarece cunoștințele noastre vor progresa... Așa cum am mai spus-o, suntem abia la începutul descoperirilor în materie de funcționare și de utilizare a extractelor vegetale. Această noțiune de biostimulator este atât de nouă, încât produsele descrise aici nu au nicio existență legală din punct de vedere comercial...

De aceea, să nu ne fie teamă de progres, el e cel care mâine va pune la îndoială tot ce stă scris aici; cunoștințele noastre sunt făcute ca să evolueze, nu să rămână pe loc. Nu este nicio rușine să ne înșelăm astăzi, dacă mâine vom corecta aceste „greșeli”, pentru a construi un viitor mai bun, nimic nu face mai mult rău decât starea de inerție!

În acest sens, am întocmit ultimul capitol al acestei cărți, un capitol al cărui rânduri vor fi scrise de dumneavoastră... Experiențe proprii vor putea fi consemnate acolo și, dacă vor avea o bază comună, veți putea să le comparați cu cele ale colegilor voștri. Veți avea posibilitatea să trageți propriile concluzii, în urma testelor pe care le veți iniția. Nu uitați că lista de plante utilizate aici, chiar dacă reprezintă o bază solidă, nu este integrală, nici pe departe. Încurajați de sfaturile primite, nu ezitați să testați alte plante, în funcție de resursele voastre, de mediul climatic în care trăiți. Deveniți voi însivă experimenter curioși...

Așadar, împărtășiți-ne rezultatele voastre, pentru a progresa împreună într-un domeniu promițător și care se bazează pe speranța că vom mai putea lucra încă mult timp pământul respectându-l, așa cum ne respectăm mama care ne hrănește.

Spiritul cărții este... plantele care vin în ajutorul altor plante

Această carte se prezintă, înainte de toate, ca un ghid practic, un repertor despre cum se utilizează o farmacie de familie, și e adaptat pentru toate spațiile verzi ale zonei continentale... O farmacie pe care fiecare dintre voi va putea să o creeze în funcție de nevoile și de disponibilitățile proprii. Pentru acest lucru, veți găsi în paginile care urmează o mulțime de informații, atât despre modurile de fabricare a produselor, cât și sfaturi de stocare și de utilizare precise.

Bineînțeles, aceste sfaturi nu privesc doar extractul fermentat de urzică, ele înglobează o gamă vastă de extracte vegetale utilizate în prezent în agricultură și în legumicultură, că

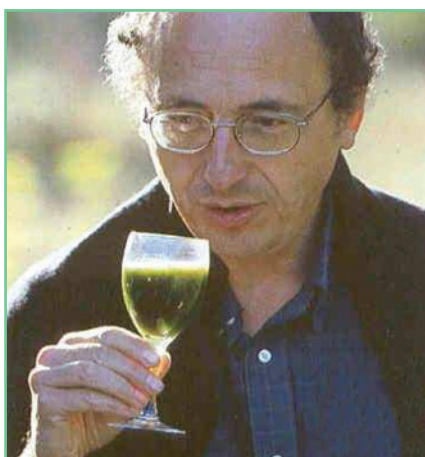
Eric Petiot, peisagist care-și împarte timpul între a îngriji și a face experimente pe plante

sunt sau nu fermentate. Am exclus în mod voluntar plantele exotice și algele, pentru că, pur și simplu, nu poate fi vorba de ele în termeni de producție proprie. În ciuda acestui lucru, ansamblul propus se constituie într-o panoplie care ar corespunde majorității cazurilor întâlnite în grădinile mici sau mari și în exploatarea agricolă de genul grădinilor de zarzavaturi și de pomi fructiferi. Am adunat aici fructele propriilor noastre experiențe:

Deși valoroase, aceste trei experiențe nu ni s-au părut totuși suficiente. Subiectul este foarte vast, iar disciplina a suferit multe schimbări în ultimii ani, astfel că am decis să ne sprijinim propunerile și pe experiențele altora.

Pentru aceasta, am dat cuvântul altor cinci recunoscuți utilizatori și producători de extracte de plante. Alegerea lor nu s-a făcut la întâmplare: toți au fost pionieri, la un moment sau altul, atât ca profesioniști, cât și ca amatori pasionați de o cauză comună: aceea de reînnoire a extractelor vegetale, fermentate sau nefermentate.

Cantitatea de informații colectate aici ar trebui să-i satisfacă pe cei mai curioși dintre dumneavoastră.

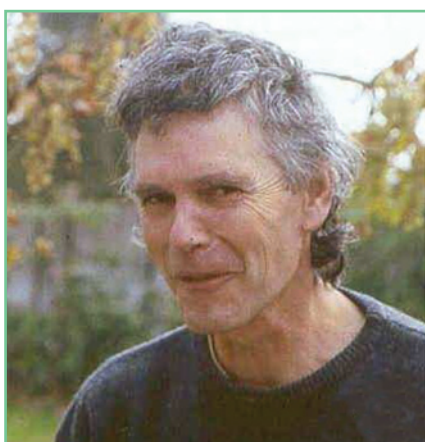

Jean-Paul Collaert, jurnalistul proprietar al unei grădini din suburbia pariziană, convins de mult timp că trebuie să-și lucreze paradisul în armonie cu forțele naturii

Plantele care ajută grădinarul

Toate plantele care cresc în împrejurimile casei voastre prezintă un interes nutritiv pentru grădină. Fie că sunt transportate pentru compost, fie că sunt utilizate în extracte fermentate sau nu, toate au un potențial deloc neglijabil.

Acestea fiind spuse, nu este dificil doar să alegeți, ci trebuie să știți și care vor fi efectele acestor plante, odată transformate în biostimulatori. Or, pentru moment, nu toate au fost testate, dar chiar și printre acelea care au fost testate, se află plante pe care noi înșine nu le utilizăm. Pentru că această muncă este rodul propriilor noastre experiențe, selecția a fost simplă: au fost alese plantele cu care cel puțin unul dintre noi are obiceiul să lucreze. Cu toate acestea, nu afirmăm că alte plante ar fi inefficiente. Dimpotrivă, ele merită să fie studiate îndeaproape și, acolo unde e cazul, să facă, la rândul lor, obiectul unei cărți publicate.

Bernard Bertrand, țaran și scriitor care practică agricultura biologică de 25 de ani într-o mică fermă, puțin atipică, din Pirinei

Motivul pentru care nu le-am citat este ca să nu ajungem să facem o compilație de informații mai puțin sau

deloc verificate. Viitorul va aduce cu el recolta...

În această selecție, câteva plante au rang de vedete: ele singure ar putea forma celebra trusă de ajutor care remediază majoritatea bolilor din grădină. Așa cum se întâmplă întotdeauna, vedetele sunt în număr de patru... Acești muschetari verzi se numesc: urzică, tătăneasă, coada-calului și feriga-de-câmp.

Cum să utilizăm extractele în mod corespunzător

Dacă, odată ajunși la acest capitol, vă veți găsi în preajma unei serii de bidoane mici și rotunde (atenție la dubla fermentație!), e momentul să aflați cum să utilizați produsele prețioase pe care le conțin.

Ca și procesul de obținere, utilizarea extractelor vegetale nu ar trebui să sufere de aproximație, iar pentru aceasta, trebuie să facem apel la „arta nuanțelor”. Există câteva reguli esențiale care trebuie respectate cu sfințenie, pentru a nu ajunge la riscul de a strica o muncă minuțioasă de fabricare de mai multe săptămâni. De multe ori, aceste reguli țin de bun-simț, e ca și atunci când dați apă plantelor care au nevoie de ea. Experiența demonstrează că nu este inutil să tot repeți regulile, și aceasta o să facem și noi aici.

Înainte de a aborda tratamentele însă, trebuie să știți de ce le veți face. Amintiți-vă introducerea și paragraful consacrat schimbării de spirit...

E momentul propice să vă lăsați cuprinși de această stare nouă de spirit. Prima voastră preocupare va fi să interveniți devreme asupra plantelor, pentru a le oferi toate șansele să crească sănătoase. „Anticiparea” ar putea fi cuvântul-cheie al acestei metode.

Dacă prevedeți că plantele vor fi afectate, căutați pulverizatorul pentru a le ajuta să treacă peste această etapă dificilă. La semănat, la răsădire, la plantare, dar și după altoire, tăiere, curățare etc.

Atenție însă, nu cădeți în cealaltă extremă, deoarece, și aici, după cum se știe, ce e prea mult strică, iar aplicările prea dese pot să inducă reacții negative. Țineți minte că, pentru o cultură erbacee (legume, flori, peluză etc.), aplicarea produsului biostimulator o dată la zece-cincisprezece zile, în funcție de starea vegetativă a plantei, este o frecvență corespunzătoare. Pentru speciile lemnoase, trei-patru aplicări anuale, în etapele importante ale vieții lor, înseamnă coerență (în mugurirea, înflorirea, fructificarea...).

Și nu uitați: natura rămâne un teritoriu surprinzător, în care noi, oamenii, să detectăm excepțiile de la regulă... Ceea ce înseamnă că o observație minuțioasă de la bun început vă va permite să definiți planurile optime de tratament.

CUM ACȚIONEAZĂ EXTRACTELE

Înainte de a visa la prepararea extractelor, ar trebui să ne întrebăm la ce folosesc ele în grădină. Cum pot extractele să ajute plantele să reziste împotriva agresiunilor? Pistele la care ne-a purtat reflecția sunt mai numeroase decât faptele dovedite. Dar se știe deja care sunt diferențele dintre modurile de acțiune ale extractelor de plante și cele ale produselor de sinteză sau cele ale moleculelor naturale concentrate, cum ar fi piretrina, care par similare acestora din urmă. Putem vorbi despre un nou mod de a interveni asupra plantelor și, prin urmare, de a grădini.

COABITAREA PLANTE – PARAZIȚI

Nu mai considerați plantele într-atât de fragile. Dacă ar fi fost așa, nu ar mai fi existat de multă vreme. Majoritatea microorganismelor nu au capacitatea de a invada total o plantă. De cele mai multe ori, un acarian, un nematod sau o ciupercă nu ar găsi niciun interes să cotropească o plantă, căci, ca și oamenii, manifestă anumite preferințe: sunt mirosuri pe care le apreciază și altele pe care nu le apreciază, sunt substanțe nutritive de care au nevoie și altele de care nu au nevoie.

O poveste veche de când lumea

Plantele chiar nu s-au născut după ultima ploaie. Sunt pe Pământ de 400 de milioane de ani (din perioada siluriană a paleozoicului), de când plantele au cucerit uscatul și au întâlnit primele animale, puțină vreme după aceea: gândaci gigantiști deja mișunau prin pădurile din perioada carboniferă. O coabitare atât de îndelungată a permis această coevoluție, mărturie stând cele trei mecanisme foarte subtile ale polenizării plantelor de către insecte.

Grădinarul a învățat să trăiască cu paraziții, renunțând să mai caute soluții alternative din când în când, dovadă stă și acest fumigator inventat în 1854, care îi permitea sulfurarea după plac a plantelor strânse mănunchi într-un fel de umbrelă ciudată, dar care lui, omului, îi asigura protecție.

Strategia plantelor, mai degrabă una defensivă

În fața prădătorilor dotați cu funcția de mobilitate, plantele nu sunt chiar atât de dezarmate cum s-ar crede: asemenea castelurilor fortificate din Evul Mediu, acestea dispun de bariere mecanice sau chimice, un arsenal de insectifuge, momeli și diverse toxine. Dispun chiar și de numeroase niveluri în a riposta – o mobilizare succesivă a mijloacelor de apărare, inițial, nonactive.

Aceste mecanisme se declanșează pentru că sunt alertate de prezența moleculelor eliberate de agresori, elicitorii sunt cei care joacă acest rol de avertizare. Or, extractele fermentate conțin o serie de componente printre care se numără și elicitorii. Mobilizând planta, extractul o pregătește de luptă. Poțiunea magică nu s-a descoperit încă, dar ne apropiem cu pași rapizi de acest rezultat.

Să reînvățăm să fim toleranți

Plantele și prădătorii lor coabitează, acest lucru fiind, în fond, mai economic, energetic vorbind. Datorită extractelor, avem capacitatea de a consolida posibilele mecanisme amortizate. Totul, fără a tulbura fauna existentă, atât de prețioasă. Lovitură dublă!

De ce să aplicăm tratamente?

În fața acestor dovezi de protecții pasive și active, poate că vă veți pune întrebarea: cum se face, atunci, că unele plante sfârșesc prin a muri? E ca într-o cursă de viteză: condițiile meteorologice favorizează, uneori, agresorul. Ne referim cu precădere la perioada de sfârșit de vară, când alternanța caniculă – furtuni constituie o conjunctură favorabilă apariției ciupercilor.

Varietățile sensibile, care și-au pierdut capacitățile de a recunoaște agresorul sau care își mobilizează cu întârziere sistemul de apărare, pot fi luate prin surprindere. De altfel, un alt aspect care contribuie la slăbirea lor este și faptul că plantele sunt cultivate (de către om), deci sunt scoase din contextul lor natural.

O ACȚIUNE MULTIPLĂ

Aplicând extractul de plante, nu se observă neapărat și efectul scontat, nu imediat. Obsesia noastră este să ajutăm grădina să găsească un anumit echilibru, în funcție de intervențiile noastre și de fauna existentă. Armonia cere răbdare, o calitate cu care grădinarul e înzestrat prin definiție. Dă-i timp timpului, spunea cineva... În schimb, nu vom vedea doar o acțiune punctuală, ci vom asista la o îmbunătățire generală.

Întărim plantele și, totodată, combatem dușmanul

Extractele de plante sunt adevărate cocktailuri moleculare și care permit combaterea paraziților la nivel global, spre deosebire de tratamentele de sinteză, care conțin o singură moleculă. Astfel, datorită unui extract din plante aromatice aplicat pe coacăz, păr sau măr, combatem în primul rând insectele, dar, totodată, ajutăm arborele sau arbustul să se întărească, prin acțiunea metaboliților secundari prezenți în extract, oligoelementele și vitaminele. În anul următor, arborele sau arbustul manifestă mai multă vigoare și dobândește mai multă rezistență. Nu are nimic de-a face cu o moleculă-fulger (din produsul chimic), ale cărei efecte colaterale sunt, cel mai adesea, slăbirea plantei sau distrugerea dușmanilor dușmanilor voștri...

Numeroasele molecule active din extracte acționează în sinergie și contracarează apariția rezistenței induse paraziților de produsele chimice.

Toată lumea știe că afidele sunt mari campioni și răspund la insecticidele chimice astfel: cu fiecare tratament, deși mor în număr foarte mare, cele care supraviețuiesc dau naștere la specii foarte rezistente. Prin urmare, schimbarea moleculelor o dată la câțiva ani devine efectiv necesară. Poate că acest lucru le convine producătorilor, dar nu și naturii, nici grădinarului...

Rețineți că extractele stimulative ar trebui utilizate cât mai devreme posibil, în mod preventiv, în timp ce extractele destinate îngrijirii nu vor fi utilizate decât în prezența parazitului. Este o logică inversă a remediilor clasice: cu extractele din plante, căutăm, înainte de toate, să prevenim boala, la fel ca în medicina chineză.

La microscop

Se întâmplă adesea ca, după un tratament pe bază de extract insecticid, să nu distingeți cadavrele insectelor la microscop. Totuși, produsul a acționat: astfel, în cazul păduchelui de măr, extractul de urzică blochează depunerea ouălor, oprește dezvoltarea într-un alt stadiu sau antrenează apariția insectelor înaripate care zboară mai departe pe alte plante-gazdă, cum ar fi pătlagina. Astfel, atacul a fost deturnat.

Să evităm fenomenele de dependență

Nimic nu se compară cu extractele din plante: extractul de urzică este și insecticid și rămâne la fel de eficient și după zece ani începând cu prima utilizare. Și surprinde de fiecare dată. Oricum, nu căutăm să distrugem toate populațiile de dăunători, ci doar să le menținem în limite rezonabile. Trebuie să permitem și faunei utile să se bucure de ceva.

O NOUĂ STARE DE SPIRIT

Iată care sunt principiile fondatoare – parte integrantă din practica grădinăritului – atunci când apelați la ajutorul extractelor de plante.

Controlați

Să încercăm să controlăm populațiile de dăunători, mai degrabă decât să le eradicăm. Să calmăm spiritele. Gândiți-vă că, întotdeauna, în spatele dăunătorului, există un lanț trofic care se sprijină pe acesta și care își va face, oricum, treaba, în locul vostru: nu s-au văzut niciodată buburuze care să facă greva foamei.

Primăvara, observați grădina, în timp ce vă plimbați. În cazul în care extremitățile ramurilor de cireș sau de trandafir sunt intacte, având doar câțiva păduchi rătăciți, un simplu tratament cu extract de ferigă este suficient pentru a întări plantele pe care le cunoaștem după sensibilitatea lor. Dacă se înmulțesc foarte repede, puteți să treceți la un extract mai puternic, cum este extractul de usturoi. Aceeași observație se aplică pentru bolile cauzate de ciuperci. Indiferent dacă le doriți sau nu, acestea fac parte din peisaj, iar frunzele sunt acoperite de spori, la fel ca pielea voastră sau părul vostru. Imaginea unei grădini total dezinfectate este o nebunie.

În grădinăritul convențional, sfaturile obișnuite de tratament preventiv și sistematic sunt o insultă la adresa bunului-simț: dacă nu le tratați de cel puțin 20 de ori, nu veți putea reduce înmulțirea paraziților niciun pic! Atunci, mai bine renunțați! Nu veți slăbi doar plantele, ci și veți perturba grav mediul înconjurător. Experții oficiali estimează că abia 1% din tratamente își ating ținta, în timp ce restul se pierde în natură, atât de mult, încât a ajuns până la Polul Nord.

Cu toate acestea, nu ar trebui să considerați extractele de plante niște produse magice. Printr-o astfel de atitudine, vom sfârși prin a le desconsidera. Altfel, știm că nu există soluție pentru focul bacterian, noi piste de cercetare ne indică uleiurile esențiale ca posibil răspuns. De asemenea, nici împotriva șoarecelui-de-câmp și a limacșilor nu s-au găsit soluții: în legătură cu cei din urmă, nu dispunem decât de repelenți cu efecte limitate în timp și spațiu.

Întăriți

Aplicați extractele pentru a întări sistemul natural de apărare al plantelor. Uneori, slăbiciunea acestora nici nu se vede, ele duc provizoriu lipsă de enzime sau de substanțe nutritive din cauza carenței de elemente minerale din sol, datorate sărăciei acestuia sau din cauza frigului care blochează schimburile. Uneori, când crește într-un mediu care nu îi convine, planta nu are puterea să se descurce singură, trimite semnale de suferință care alertează grădinarul. În acest caz, extractul de plante este un simplu paliativ. Mai devreme sau mai târziu, va trebui să reflectăm cum să ne achiziționăm un rododendron sau un arbust de Bougainvillea...

Grădinarii sau viticultorii care folosesc extractele de plante au putut să reducă masiv dozele obișnuite din tratamentele folosite, fie ele și nonbio. Adăugând extract de urzică, zeama bordelează diluată 1 la 10 rămâne la fel de eficientă!

Perseverați

Este nevoie de timp, mai ales când lucrăm cu arbori. Întărirea capacității de apărare necesită mulți ani.

Spre exemplu, cazul unui castan care suferea de asfixierea rădăcinilor, ca urmare a unui aport masiv de pământ de rambleu, începe să se veștejească, indicând prezența ciupercilor patogene, în special Endothia. Injecțiile și pulverizările cu extracte de plante asociate cu un element fertilizator pe bază de vermicompost au permis observarea unor semne de redresare... după patru ani. Gândiți-vă la masa unui arbore și la inerția inevitabilă a acestuia. Cu toate acestea, în cazul plantelor perene sau anuale, al legumelor sau al arbuștilor, din fericire, întârzierile de reacție sunt mai scurte. În general, o problemă legată de sol este mereu greu de vindecat.

Autosuficiența

Încercați să vă descurcați cu ce aveți la îndemână. Doar nu vă imaginați că veți găsi un echilibru rațional, dacă interveniți constant în grădină cu plante sau cu extracte (de obicei,

Una dintre prioritățile care trebuie respectate

Am putea fi tentați să amestecăm extracte de plante vindecătoare cu cele care au efect stimulant: și ar fi două rețete-miracol într-una singură! Dar e o nechibzuință, căci uitați că, după un tratament, o plantă bolnavă suferă o contrareacție de moment, când nu mai este capabilă să extragă elementele minerale. Deci un stimulator nu servește la nimic. În schimb, câteva zile mai târziu, va fi cu adevărat bine-venit. Întâi îngrijiți, apoi hrăniți.

concentrate) venite din alt capăt al lumii?

În plus, știți cum sunt cultivate și recoltate plantele din care se extrage rotenonă?

Considerați că ar trebui să continuăm să favorizăm culturile comerciale la prețuri reduse, în detrimentul culturilor alimentare din țările în curs de dezvoltare? Cu siguranță, azedarach (neem) sau quassia sunt foarte eficiente și există o mulțime de alcaloizi în plantele care cresc în climatele calde, dar acesta nu este un motiv pentru a neglija ceea ce ne înconjoară. Cu atât mai mult, cu cât suntem gata să pariem că studii viitoare vor demonstra proprietățile extraordinare ale unor plante comune cum ar fi iedera, tisa sau cimișirul, de altfel, menționate în cărțile vechi de agricultură.

Obținerea și utilizarea extractelor de plante sunt o cale de a intra în lumea experimentatorilor. Curiozitatea dumneavoastră se va hrăni cu multiple observații spiluicate din grădină și din natură. Vă veți pune la punct propriile rețete și experiențe. Imaginați-vă mulțumirea pe care o veți simți atunci când veți fi găsit soluția împotriva melcilor și a cârțițelor!

Farmacia verde

Pentru a stopa principalele atacuri parazitare și pentru a stimula plantele când e nevoie, cel mai bine este să dispuneți de plante care să vă ajute la momentul potrivit. De aici, și ideea de a proiecta un colț de grădină pentru a le păstra. Multe dintre ele apar spontan, cum este cazul urzicii. În fișele consacrate plantelor, vă vom da toate indicațiile care să vă ajute la implementarea unei strategii pe termen lung: plantarea, recoltarea, eventual, uscarea, pregătirea, stabilizarea, depozitarea... E vorba și despre plantarea anumitor plante ici și colo, mai ales plante decorative, dar care participă activ la biodiversitate și atrag fluturii sau hrănesc albinele. Puteți, de asemenea, cu precauție și în mod rezonabil, să le recoltați din natură (dacă nu le plantați).

AVANTAJELE EXTRACTELOR

În ceea ce privește extractele de plante, este derutantă încălcarea logicii obișnuite: problemă, apelarea la specialist, remediu. Ne este greu să acceptăm că unguentul făcut acasă, pe bază de tătăneasă, este mult mai eficient decât antibioticul prescris de farmacist. Iar avantajele nu se opresc aici, ci sunt numeroase, după cum urmează:

Extractele sunt economice

Materia de bază se procură ușor, iar echipamentul vi-l puteți procura treptat. Doar plantele mai puțin întâlnite se cumpără: 1 kg de coada-calului costă mai nimic și vă ține un an.

Prepararea lor este amuzantă

Tot ce ține de „mica bucătărie”, precum și de învățarea tehnicilor și de observarea efectelor nu are nimic de-a face cu lectura neatractivă a dozelor și a recomandărilor de siguranță privind pesticidele, de origine naturală sau sintetică, deoarece utilizarea rotenonei nu este recomandabilă: acolo unde este scris negru pe alb că produce șocuri plantelor înseamnă că afectează întreaga grădină.

Extractele de plante se pot utiliza fără probleme și în mediul urban, unde specialiștii firmelor de spații verzi tratează plantele costumați ca la Cernobîl, în timp ce mamele își plimbă bebelușii în cărucioare nu departe de locul cu pricina!

Pot fi lăsate la îndemâna copiilor

Totuși, nu se recomandă prezența copiilor când folosim pulverizatorul!

Dar, până acolo, strângerea plantelor implică recunoașterea acestora, fiind, prin urmare, o excelentă lecție de botanică. Mai apoi, pregătirea fierturilor, când facem să scadă pH-ul apei, nu e altceva decât o lecție de chimie. Urmează așteptarea, lecția de răbdare. Doar la final pulverizați și, chiar și atunci, poate, cu un pulverizator pe măsura copilului, acesta are șansa de a observa îndeaproape insectele... și iată lecția de entomologie!

Putem profita de flora spontană

În loc să disprețuiți plantele din flora spontană, mai bine tratați-le cu aceste buruieni: urzică, coada-calului, păpădie, tătăneasă, crețușcă, ferigă-de-câmp, ștevie, vetrice, coada-șoricelului, brusture... Nu ca să vă aflați în treabă, ele vor deveni mai viguroase și, astfel, capabile să recupereze din sol oligoelementele.

Datorită extractelor, acestea vor servi alte plante mai puțin pregătite în acest sens. Solidaritatea există în grădină. Se vede la cine plivește, e o atitudine bazată pe respect, și nu pe eradicare.

Totul ține de organizare

Trebuie să acordați timp acestor extracte, mai ales în timpul pregătirii. De fapt, experiența arată că nu timpul real este problema – câteva minute, nu mai mult – ci faptul de a vă gândi la acest lucru și a le acorda efectiv acest timp. Iată de ce vorbim despre asumarea unei responsabilități intelectuale prealabile. Odată ce ați gustat din dulceața beneficiilor pe care le oferă extractele, totul va veni de la sine.

De altfel, deveniți conștienți de timpul necesar pentru a cumpăra produse din comerț (și să nu ne spuneți că este o plăcere!), pentru a curăța pulverizatorul, fără a mai vorbi de munca necesară pentru a plăti aceste produse. Spor la calculat!

Nu amenință sănătatea plantelor

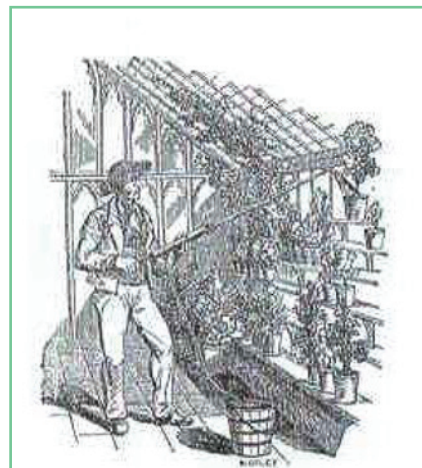
Datorită extractelor, plantelor li se oferă substanțe elaborate complexe, care pot lipsi din solurile cultivate; dar trebuie știut că acestea trebuie aplicate cât mai diluate. Dacă agronomia clasică caută o eficiență imediată, concentrând câteva materii active, noi utilizăm plantele în totalitate, așa cum ne recomandă erboriștii. Toate aceste noțiuni țin, de fapt, de fitoterapie.

Extractul fermentat de urzică aplicat la prima stropire pe pătlăgea, în primul rând, o va hrăni, e o îmbunătățire, mai apoi, va juca rolul de antibiotic natural, căci alungă bacteriile nefaste din sol, eliberând substanțe prin rădăcini: elicitorii care vor întări sistemul natural de apărare. După aceea, va produce fitoalexine, iar tomata va fi mai rezistentă: mucegaiul va apărea mai târziu și va fi mai puțin virulent.

Este indicat a se folosi deoarece conține o varietate de molecule, printre care, și hormonii vegetali; extractele vegetale substituie aceste roluri. Doar extractele de alge pot să rivalizeze cu acestea, dar nu toată lumea locuiește la malul mării, iar utilizarea lor repetată atrage afidele.

Extractele sunt 100% biodegradabile

Nu lasă reziduuri. Nu există riscuri pentru pânza freatică. Există multe produse în comerț ale căror efecte nu le cunoaștem, fără să vorbim de aditivii rar menționați pe etichete.

Nu vă temeți dacă faceți tratament cu extracte de plante în seră sau pe balconul dumneavoastră.

Animalele domestice nu sunt în pericol.

IMPORTANT!

Cu toate acestea, asigurați-vă că împărțiți dozele în două, pentru că spațiile închise și căldura pot provoca arsuri plantelor.

Nu e nevoie de protecție

Este inutil să vă echipați ca un cosmonaut pentru a efectua tratamentele, nici măcar o pereche de mănuși nu este necesară, în timp ce aceste măsuri de protecție sunt obligatorii atunci când manevrați produsele din comerț, chiar dacă sunt ambalate în capsule predozate; există întotdeauna momente în care riscăm să intrăm în contact cu lichidul: e de ajuns o simplă rafală de vânt pentru ca stropii să se proiecteze pe dumneavoastră.

Din toate cele spuse până aici, două sunt consecințele logice:

- Uneori, trebuie să tratați plantele la intervale scurte, deoarece produsele sunt biodegradabile. Este cazul tătănesei, al pelinului, al rubarbei și al socului, folosiți ca repelenți. Țineți minte că sfatul este valabil și pentru acaricidele sau pentru produsele din comerț împotriva coșenilei, doar că au consecințe cu totul diferite asupra mediului.
- Nu trebuie să vă abțineți să mâncați fructe din copac sau legume direct din grădina de zarzavaturi, una dintre cele mai mari plăceri ale grădinăritului. Liniștiți-vă și dacă simțiți mirosul puternic al unor extracte, acesta nu se impregnează pe recolte, cu excepția situațiilor în care nu le-ați tratat recent sau în doze exagerate, obligatoriu când tratamentul o cere.

CUM SĂ PREPARAȚI CORECT EXTRACTELE DE PLANTE

În acest capitol, vom vedea la modul concret cum se prepară diversele extracte de plante. Ne vom referi în continuare la o serie de protocoale care au fost puse la punct și testate de specialiști pe parcursul mai multor ani. Bazându-vă pe experiența acestora, veți obține rezultate imediate, fără a mai fi nevoiți să faceți nenumărate încercări.

Desigur, aceasta nu vă împiedică, odată baza de cunoștințe însușită, să încercați propriile experimente.

Extractele obținute prin fermentare merită un loc de onoare, căci constituie, probabil, categoria cea mai interesantă de preparate din plante. Ele aduc în ecuație nu doar plantele propriu-zise și componentele lor, ci și bacteriile și numeroasele lor enzime. Fermentarea este o fază de viață de o bogăție extraordinară. Între o plantă și extractul fermentat obținut din ea există tot atâtea diferențe cât între fulgii de cereale și pâine sau între lapte și brânză. Fiecare are proprietăți excelente, dar diferite. Doar extractele obținute prin fermentare combină funcția de stimulare, cea de întărire a imunității și o acțiune directă, cel mai adesea, repulsivă.

EXTRACTELE OBȚINUTE PRIN FERMENTARE

Ce apă să folosiți?

Extractele fermentate sunt rezultatul unui proces spontan, dar, totodată, controlat al fragmentelor de plante în apă. Nu are nimic de-a face cu niște găleți umplute cu apă și buruieni și lăsate, pur și simplu, în plata Domnului! Neglijențe de genul acesta generează infinite eșecuri.

Apa de ploaie

Folosiți de preferință apă de ploaie, la temperaturi de 15-25°C. Iarna, lăsați apa să se dezmoștească într-o încăpere încălzită.

La o temperatură mai mare de 25°C, se produc degradări enzimatiche de nedorit.

Pentru recuperarea apei de ploaie, e suficient să plasați un recipient sub un burlan. Evitați însă bidoanele ruginite!

Chiar și așa, uneori, se observă prezența unor urme de materii calcaroase sau de azbest (dacă acoperișul e din plăci de azbociment). În funcție de regiune, apa de ploaie este mai mult sau mai puțin acidă. Până la un pH de 5, nu e cazul să vă faceți probleme. Dincolo de această valoare, corectați pH-ul adăugând puțină cenușă de lemn.

Apa de robinet

Utilizarea apei de la robinet are multe inconveniente, provocate în special de conținutul ridicat de clor și de calcar. Dacă aveți posibilitatea, vă veți convinge de aceasta aruncând o privire peste analizele anuale furnizate de compania furnizoare de apă.

Clorul este un oxidant puternic și este destinat dezinfectării apei până să ajungă în robinetele noastre. Un extract din plante este sărăcit de posibila prezență a acestuia, căci contracarează acțiunea bacteriilor.

Chiar și așa, există un remediu simplu: lăsați apa la aer într-o găleată largă, din plastic, vreme de 2-4 zile, în funcție de conținutul său de clor, din când în când, amestecați.

Recuperarea apei de ploaie de pe acoperișuri este cel mai bun mijloc de a dispune de apă de calitate, esențială în aplicarea tratamentelor.

De reținut:

- Pentru a avea succes în prepararea extractelor de plante, este esențial să:
- Folosiți, mai degrabă, apă de ploaie și care să nu conțină calcar.
- Atunci când preparați cantități mai mari de extracte, se obțin rezultate mai bune decât când faceți „porții” mici.
- Extractele trebuie amestecate cel puțin o dată pe zi.
- Atunci când amestecați, urmăriți dacă un strat de bule de aer urcă la suprafață, dacă da, acesta este semnul că extractele mai fermentează.
- Filtrați, puneți la păstrare sau folosiți imediat.
- Păstrați extractele într-o pivniță sau o cămară.

Problema calcarului

Calcarul înfundă stomatele frunzelor și împiedică stimularea creșterii prin frunze.

El modifică pH-ul (aciditatea, măsurată cu un pH-metru, v. p. 34). Dacă pH-ul este mai mare de 7, Michel Barbaud ne recomandă să adăugăm oțet din alcool, din cel care se găsește în comerț, în doza de 250 ml de oțet la 30 de litri de apă, în vederea scăderii cu o unitate a pH-ului apei.

Apa de puț?

Apa de puț sau cea de izvor este adesea dură (are conținut mare de calcar) și încărcată de nitrați. Dacă nivelurile indicate în urma unei analize nu permit folosirea respectivei ape pentru consum, nu o folosiți nici pentru extracte, chiar dacă o putem folosi fără contraindicații pentru udarea plantelor.

În ce recipient?

Pentru ca plantele să fie bine scufundate în lichid, trebuie să folosiți un recipient supradimensionat (de o capacitate de 15 litri atunci când vreți să preparați 10 litri de extract), mai mult înalt decât larg. Gândiți lucrurile la scară mare, mai ales că extractele fermentate sunt ușor de păstrat. Dacă aveți, de pildă, multă urzică la dispoziție, o pubeală de 30 de litri, solidă și cu pereții groși, e cu mult mai practică decât trei găleți a câte 10 litri fiecare.

Plasticul, mai bun decât lemnul

Experiența ne-a învățat că butoaiele și ciuberele de lemn își au limitele lor. Ele sunt grele și nu destul de etanșe. Dacă apucă să se usuce între două perioade de folosință, încep să curgă.

Pe de altă parte, atunci când sunt noi, lemnul din care sunt făcute eliberează taninuri; iar dacă acele butoaie au fost folosite în procesul de vinificație, nu poți fi întotdeauna sigur că sunt lipsite de substanțe nocive reziduale. Nu folosiți găleți metalice, cu excepția celor

Recipientul: o cheștiune de volum

În opinia lui Jean-Claude Chevalard, cu cât recipientul ales pentru fermentare este mai voluminos, cu atât se pot evita mai ușor blocajele în procesul de fermentare, în special în cazul în care temperatura coboară drastic în timpul nopții. Masa mare de preparat are inerție termică.

El recomandă pubele sau cuve de cel puțin 50 de litri, idealul situându-se în jurul unei capacități de 200 de litri. În ceea ce-l privește, utilizează cuve de inox cu o capacitate de aproape 6 000 de litri!

din inox, cum sunt, de exemplu, cele folosite de apicultori – problema este că sunt scumpe, aceasta, dacă nu reușiți să le procurați la preț de ocazie.

Dozele de plante

Se umple recipientul până la $\frac{3}{4}$ din capacitate cu plante proaspăt tăiate cu foarfeca de gard sau cu cea de pomi. Unii se mulțumesc să pună plantele în recipient și să le taie apoi cu foarfeca de gard. Scopul fragmentării plantelor este să faciliteze extragerea substanțelor active, prin spargerea „buzunarelor” cu uleiuri volatile sau a vacuolelor în care se află anumiți metaboliți secundari. Această operație este de o importanță crucială pentru reușita extractelor de soc, ferigă, pelin, salvie, rubarbă (revent), levănțică – plante cu țesuturi tari.

Se folosește aproximativ 1 kg de plante proaspete la 10 litri de apă, în unele cazuri, mai puțină (a se lua în considerare sfaturile date în cele ce urmează). Dacă se folosesc plante uscate, doza coboară la 100-200 g de plantă, după caz (dozări precise, după cum se precizează în fișele consacrate plantelor).

Plante proaspete sau plante uscate?

Uscarea plantelor vă permite să dispuneți de ele și în afara sezonului de recoltare (coada-calului, feriga, în special, și care sunt foarte utile la începutul primăverii) sau atunci când, din cauza vreunei probleme stringente, nu aveți vreme pentru cules.

Controlul fermentației

Chiar dacă e spontană, fermentarea necesită o monitorizare cu atât mai atentă, cu cât aveți mai puțină experiență. În timp, veți ajunge să reparați cu ușurință stadiile critice. Ca preambul, o regulă generală de care să țineți cont ar fi: cu cât temperatura este mai ridicată, cu atât extractul fermentează mai repede. Iar acest proces poate dura de la 5 la 30 de zile! În medie, la o temperatură de 18-20°C, un extract fermentat de urzică este gata în mai puțin de 15 zile.

Vincent Mazière recomandă să nu se depășească doza de urzică din preparate: 800 g de urzică - și nu 1 kg - la 10 l de apă. De aceeași părere este și Jean-Claude Chevalard, care a observat că, folosind o cantitate mai mare de urzică, nu obținem un extract mai concentrat ori mai eficace.

Înăuntru sau afară?

O cămară sau un simplu garaj e perfect. Pivnița este, adesea, prea rece, iar podul, prea cald. Este bine să acoperiți recipientul cu un capac, dar acesta să nu fie etanș. În lipsa unui capac, o bucată de pânză țesută rar sau un sac de iută rezolvă problema.

Michel Barbaud propune ca procesele de fermentație să se realizeze într-un loc ferit de lumină: dacă temperatura este ridicată, el execută priticirea după doar patru zile, iar după ce a acidifiat lichidul, filtrează și păstrează extractul într-o cuvă închisă.

Se pot folosi și plante uscate

Jean-Claude Chevalard folosește doar plante pe care le usucă el însuși, pentru a putea controla mai ușor dozele și pentru a obține preparate care au conținuturi uniforme.

Din aceleași motive, nu lucrează în aer liber, ci într-un hangar mare.

El amestecă în fiecare zi preparatele care fermentează în cuve și observă continuu cum se ridică bulele de aer către suprafață – semnul că lucrurile funcționează. Când nu se mai formează bule (nu ne referim aici la spuma fină de la suprafață și care nu trebuie confundată cu bulele mari de aer produse prin amestecare), se știe că a sosit momentul pentru priticire și filtrare, fermentarea fiind, astfel, întreruptă. Acum se extrag preparatele în bidoane, fără a permite aerului să pătrundă în ele.

Cazul familiei Lamiaceae

Plantele din familia Lamiaceae sunt foarte bogate în substanțe prețioase și apreciate ca atare în medicină, acestea sunt: salvia, rozmarinul, cimbrul, menta, melisa – pentru a nu cita decât câteva dintre ele.

Azi, în Elveția, se fac experimente importante pe baza extractelor fermentate din aceste plante. De multă vreme deja, se știe că salvia poate fi eficace în lupta împotriva manei-cartofului.

Proiectarea și amenajarea unui loc destinat preparării plantelor contribuie la a vă motiva. Ideal ar fi ca acesta să fie situat în apropierea unei surse de apă și amenajat cu rafturi pentru a avea la îndemână tot „arsenalul” necesar; astfel, câștigați și timp. E, de asemenea, o economie de energie și o posibilitate de a lucra îngrijit, cu răbdare, după regulile... artei.

Când lucrurile nu demarează

Uneori, se întâmplă ca fermentarea să nu demareze spontan. Vincent Mazière a observat că aceasta se întâmplă când vremea e închisă, când afară e înnorat și când e frig.

El își fabrică întotdeauna extractele afară, deoarece dorește să profite de razele soarelui, care-i încălzesc cuvele; mai apoi, extractele filtrate le stochează în spațiul special amenajat în imediata apropiere a clădirii.

Atenție însă la a nu amesteca Lamiaceae cu alte plante aflate în proces de fermentare, căci există posibilitatea de a bloca fermentarea.

În orice caz, amestecarea plantelor înainte de fermentare nu este recomandată, și profesioniștii nu o practică (v. p. 61).

Momentul optim... și mirosurile în detectarea acestuia

Fermentarea se va controla zilnic amestecând extractul vreme de câteva minute, efectul fiind cel de omogenizare a preparatului. Făcând aceasta, verificați dacă un strat de mici bule omogene se ridică dinspre fundul recipientului. Nu confundați aceste bule cu cele care rezultă în urma amestecării propriu-zise. Când bulele efervescente nu mai apar la amestecare, procesul de fermentare s-a încheiat. Începând cu acest moment, veți avea maximum două zile la dispoziție pentru a filtra și a folosi preparatul sau pentru a-l pune la păstrare. Dacă vă aflați în plină perioadă caniculară, nu așteptați atât de mult: faceți acțiunile necesare privind respectivul extract în momentul încheierii procesului de fermentare, altminteri, el va intra în putrefacție.

În cea mai mare parte, procesul de fermentare trebuie să se petreacă în prezența oxigenului, prezent, inițial, în apă și, mai apoi, prin oxigenul care pătrunde în preparate prin amestecările succesive.

Rareori puteți găsi un spațiu care să fie potrivit atât pentru păstrarea, cât și pentru uscarea plantelor.

O frânghie de rufe întinsă sub o copertină, la adăpost de razele soarelui, ajunge pentru a asigura uscarea corectă a plantelor, care trebuie legate în mănunchiuri și atârinate cu florile în jos.

Și chimia are un miros

Chiar dacă nu folosim extractul de urzică pe post de parfum, putem reține că mirosul său, comparabil cu cel al urinei unei vaci sănătoase, nu este deloc respingător (asta, bineînțeles, dacă fermentarea e oprită la momentul potrivit).

Nu același lucru se poate spune despre produsele chimice de sinteză, care sunt cu adevărat irespirabile. Simțul mirosului ne intră în alertă: materiile volatile se fixează electrostatic pe particulele de praf din aer sau pe picăturile microscopice pulverizate, care le transportă pe o distanță considerabilă. Aerosoli de care bucuroși ne-am lipsi!

Două trucuri pentru reducerea mirosurilor dezagreabile

Unele extracte sunt mai urât mirositoare decât altele. O modalitate simplă de a reduce considerabil acest inconvenient constă în adăugarea unui pumn de frunze tocate de angelică la 10 litri de apă, în a patra sau a cincea zi de fermentare (inutil să faceți asta înainte, pentru că nu există încă mirosuri). Salvia (*Salvia officinalis*) are același efect, la fel, și praful de bazalt (găsiți așa ceva la *Magellan*), într-o cantitate cât un pumn mic la 10 litri de lichid – de adăugat, de asemenea, tot într-a patra sau a cincea zi. După părerea lui Michel Barbaud, extractul fermentat trebuie să aibă un miros neutru, nerespingător. Iar momentul ideal pentru prepararea maceratelor este când luna se află în ciclul de coborâre și creștere (între luna nouă și primul pătrar). În opinia sa, trebuie, de asemenea, să veghem în mod special clorofila, ca să nu se descompună; patru sau cinci zile de macerare sunt suficiente.

O filtrare minuțioasă este foarte importantă

Odată fermentarea terminată, care, nu uitați, se recunoaște după absența „covorului” de bule mici rezultate în timpul amestecării zilnice, trebuie neapărat să filtrați extractul, dacă vreți să îl puteți pulveriza fără să înfundati recipientele, ca atunci când dați să udați un răsad cu stropitoare cu duza fină. Unii folosesc pentru filtrare două site de plastic suprapuse, alții, o strecurătoare de bucătărie. Se poate folosi și un cearșaf vechi întins pe un cadru, fixat cu

Două experiențe de teren

Annie-Jeanne Bertrand așază plantele în plase de cartofi, acestea îi permit să-și scoată cu ușurință materialul vegetal de care are nevoie. Ca să le ude, o asemenea filtrare este suficientă. Iar când pulverizează extractul, îl filtrează, înainte, printr-o strecurătoare fină, de bucătărie.

Atenție, nu uitați să vă puneți mănuși de cauciuc, mirosul se fixează cu tenacitate pe piele. Annie-Jeanne e de părere că se pot folosi pentru dezodorizare câteva picături de ulei volatil (lavandă sau mentă), dar, oricum, nu consideră tocmai respingător mirosul extractelor sale vegetale.

Pe durata verii, grădina lui Annie-Jeanne Bertrand este deschisă vizitatorilor, pentru a-i primi dimineața devreme, ea face pulverizări cu extracte, iar în câteva minute, orice miros dispare. Ea a observat că extractele de tătăneasă, ferigă și coada-calului sunt mai ușor de filtrat decât cel de urzică.

Vincent Mazière: Pentru filtrare, acesta folosește un întreg sistem de site succesive, din ce în ce mai fine, dispuse unele peste altele, și care se potrivesc perfect peste gura recipientelor. Aceste site au fost confecționate la comandă de către un meșter dogar din zonă. Vincent lasă preparatul strecurat la decantat o zi sau două, după care îl filtrează din nou, folosind site și mai fine, până când obține un extract care să nu înfunde duzele pulverizatorului.

clești de rufe, se poate recicla un tricou uzat sau un prosop flaușat care și-a trăit traiul.

Evitați filtrele de cafea, se colmatează imediat.

Atenție însă: s-a dovedit, după mai multe încercări, că un extract filtrat prea fin își poate pierde din calități.

Stocarea

Filtrarea este utilă căci stabilizează extractul, în vederea păstrării sale o vreme mai îndelungată, reziduurile, dacă rămân, declanșează noi fermentări. Deșeurile solide (rămase după fermentare) pot fi utilizate drept compost. Odată filtrat, extractul se păstrează într-un recipient închis, din inox sau plastic. O damigeană pentru vin, de 5 litri, este ideală. Păstrați-o în pivniță, la o temperatură de circa 12 °C, ca pe un vin bun. Etichetați cu grijă!

Lui Annie-Jeanne Bertrand i s-a întâmplat să păstreze în damigene câte un extract de plante, filtrat, de la un an la altul. Câteodată, extractul pornește din nou să fermenteze și umflă recipientul: atunci, Annie-Jeanne eliberează gazele formate deschizând capacul recipientului, după care îl închide la loc. Când extractul este mai vechi, ea folosește, bazându-se pe propria intuiție, o doză ceva mai mare decât cea normală.

Durata de păstrare

Uneori, în bidoanele cu extracte puse la păstrare se observă refermentări, atunci când recipientele ajung să se umfle, sub presiunea gazelor. Vincent Mazière a observat că asta se poate petrece și în cazul extractelor filtrate și fără cea mai mică urmă de reziduuri. El recomandă ca extractele să fie păstrate în recipiente din material plastic retractabil. Odată început, conținutul unui recipient ar trebui folosit în maximum două luni. Fenomenul de refermentare este mai des întâlnit în iulie-august, din cauza căldurii, dar se produce și pe vreme rece. Depistată repede, refermentarea nu alterează calitatea extractului.

O plantă cu conținut mare de minerale, cum este coada-calului, se conservă cu ușurință. După câteva luni de păstrare într-o sticlă, deasupra lichidului apare un „vâl” nedăunător.

În ciuda acestui risc de refermentare, este bine să dispuneți de un stoc de extracte, păstrate într-o pivniță. E liniștitor gândul că aveți oricând la îndemână stimulenții, fertilizatorii, produsele antidăunători cel mai des folosite și care să poată rezolva eventualele probleme de început de sezon. Atunci, nu mai trebuie să vă bateți capul pândind să vedeți dacă urzica a răsărit sau nu.

Cauzele nereușitelor

Cauzele cel mai adesea amintite țin de calitatea apei: o apă cu conținut prea mare de fier, prea rece (sub 15°C), prea caldă (peste 25°C), prea calcaroasă, mai ales atunci când preparatul conține plante cu tendință alcalinizantă (tătăneasa, coada-calului). La acestea, se adaugă o serie de neglijențe, cum ar fi:

Sticlele sunt foarte practice pentru păstrarea extractelor, și chiar și a decocturilor, cum este cel de rubarbă.

Ați uitat să amestecați extractul în fiecare zi.

Ați pus în amestec cimbru sau alte plante bogate în timol, substanță care blochează pornirea fermentării (prin blocarea amidonului în dextrină).

Ați adăugat vetrice (*Tanacetum*) sau salvie (*Salvia officinalis*), plante bogate în tuionă, cu același efect blocant ca cimbrul.

Ați amestecat plante diferite pentru realizarea preparatului: ele însă nu au aceeași viteză de fermentare.

Ați realizat fermentarea într-un loc unde există mari variații de temperatură.

Ați așteptat prea mult înainte de a filtra...

Procesul de putrezire se declanșează repede și vă poate ruina toate eforturile.

Înainte de toate, atenție la apa folosită!

Pentru Jean-Claude Chevalard, una dintre principalele cauze ale eșecului fermentării – și, apoi, a rezultatelor slabe obținute în urma pulverizărilor – rezidă în calitatea apei, prea rece sau cu un pH prea ridicat (mai mult de 7). În ceea ce-l privește, pentru preparatele sale vegetale, el adună cu grijă apa de ploaie de pe clădiri, pe care o folosește chiar și la spălarea cuvelor cu aparatul cu abur de înaltă presiune.

Dacă nu aveți încotro și trebuie să folosiți apă dură, corecți problema cu puțin oțet. Aceste sfaturi privind calitatea apei sunt de luat în considerare și în procesul diluării, altminteri, planta va rămâne „blocată în învelișul sau extern”.

DECOCTURILE

Spre deosebire de extractele fermentate, decocturile sunt obținute prin fierberea plantelor. În prealabil, acestea sunt tăiate destul de mare, după care se lasă în apă, la temperatura ambientului, vreme de 24 de ore. Apa folosită trebuie să aibă aceleași calități ca apa folosită pentru extractele fermentate (apă de ploaie sau apă de robinet care a fost, în prealabil, „aerisită”). Cantitățile de apă și de plante folosite variază după caz (consultați fișele plantelor sau tabelele recapitulative).

Fierberea se face la foc mic

Folosiți o oală mare din inox pentru a fierbe plantele vreme de 20-30 de minute, la foc mic și acoperită cu capac – componentele volatile din plante pot să se piardă prin evaporare, și nu e cazul să pierdeți acele substanțe prețioase. Și mai bine ar fi să puneți capacul cu partea bombată în jos, pentru ca picăturile condensate să cadă în oală.

Mai apoi, lăsați decoctul la răcit, fără să îndepărtați capacul. Filtrați-l când s-a răcit, cu ajutorul unui filtru obișnuit de cafea. În acest moment, preparatul se poate deja folosi. De altfel, acesta este marele avantaj al decoctului, față de extractul fermentat: rapiditatea cu care se poate folosi după preparare. În schimb, decocturile se conservă puțin, câteva ore, maximum o zi sau două. Dincolo de acest răstimp, decocturile fermentează, se acidifică și, atunci, devin extracte fermentate și trebuie folosite ca atare.

Elementele-cheie ale reușitei sunt calitatea apei și absența fierberii.

Cauzele cele mai des întâlnite ale eșecurilor sunt timpul de fierbere prea mare și absența capacului, care duce la pierderea unor elemente prețioase.

Plantele care se pretează cel mai bine la prepararea prin fierbere sunt cele cu țesuturi tari: rădăcina de urzică, coada-calului, pelinul, tătăneasa și salvia.

Decocturile – remedii puternice

Fierberea este singura modalitate de a extrage anumite componente eficiente împotriva bolilor și a dăunătorilor. Astfel, tuiona prezentă în pelin îndepărtează carpocapsa, fluturele a cărui omidă e întâlnită în mere.

Pentru plantele cu țesuturi mai moi, alegeți ca modalitate de preparare infuzarea.

Decocturile sunt utilizate ca tratamente preventive sau curative împotriva bolilor și a dăunătorilor. Anumite decocturi au, de asemenea, efecte de întărire a plantelor: astfel, decoctul de tătăneasă e, în același timp, îngrășământ foliar, insecticid și un ușor fungicid.

„Ceaiurile organice”

Grădinarii englezi și americani sunt cei care fac de câțiva ani experimente cu ceaiurile organice (sau „ceaiul-compost”). Acestea se prepară în butoaie umplute cu apă de ploaie și compost, în care aerul circulă printr-o tubulatură – e vorba despre macerare la rece, cu ajutorul aerului. După o săptămână sau două, procesul este oprit, se strecoară „sucul” cu care, ulterior, se udă solul sau se pulverizează frunzele, fiind un foarte bun stimulator de creștere.

E o rețetă care se regăsește în vechi tratate de grădinărit din secolul al XIX-lea – când la macerat era pus gunoiul de grajd. Aportul de aer este un progres față de rețetele din acele vremuri și este folosit pentru că limitează riscul de putrezire³.

INFUZIILE

Oricine știe cum se prepară o infuzie, ca și obișnuitul ceai și cafeaua, dacă ne gândim mai bine. Pentru mai multă eficacitate, este recomandat să scufundați fragmentele de plante în apă, apoi, să o puneți la fiert, pentru ca, mai apoi, să lăsați totul la infuzat. Spre deosebire de decocturi, la prepararea infuziilor din plante, puneți plantele în apa rece și opriți focul de îndată ce apa „freamătă” (înainte de a clocoti). Acoperiți cu un capac și așteptați să se răcească; apoi, filtrați. Împotriva puricilor de plante, unii recomandă ca pulverizarea infuziei să se facă totuși atunci când apa a ajuns la 45°C – insectele mor, nu și planta parazitată.

Elementele-cheie sunt, ca de obicei, calitatea apei și absența fierberii.

Cauza nereușitei nu poate fi alta decât că uităm să punem capacul în timpul infuzării propriu-zise.

Și în cazul infuziilor, cantitățile de apă și de plante variază, după caz (consultați fișele plantelor).

Infuzia este modalitatea recomandată în cazul preparării insecticidelor: infuzia de urzică este foarte eficace împotriva anumitor purici de plante. Totuși, stropirea cu acest preparat este eficace și vizibilă în grădinile lucrate chibzuit. Dacă nu e cazul grădinii dumneavoastră, atunci, se impune folosirea unor extracte fermentate sau a decocturi mai concentrate.

Abia după câțiva ani de cultură, în care veți aduce în sol cantități însemnate de compost și veți mulci constant terenul, vă veți putea mulțumi cu folosirea infuziilor din plante.

IMPORTANT: Infuziile nu se stochează. Surplusul se poate păstra doar câteva zile, într-o sticlă, în frigider.

³ Putrezire - este vorba aici de fermentarea anaerobă, cu degajare de miros neplăcut - Nota TEI.

MACERATELE

Numit și „extract în apă rece” sau „extract la rece”, acest mod de preparare constă în a lăsa fragmente de plante în apă, la temperatura ambientală, vreme de 24 de ore.

Plantele sunt tăiate mărunț cu ajutorul unui cuțit sau cu foarfeca – proporția fiind de 1 kg de plantă la 10 l de apă, cu excepția rubarbei (reventul), la care dozarea este de 500 g de plantă la 3 l de apă, macerarea durând 3 zile. Filtrați și pulverizați maceratul nediluat. Maceratele nu se păstrează, căci ar declanșa fermentarea.

Macerarea este foarte convenabilă deoarece, cu ea, facem economie de mijloace: nu e nevoie de foc (pentru fierbere), este rapidă și nu se aplică nici diluarea. Ea nu permite, în schimb, prepararea unei cantități mari de extract și este mai potrivită ca soluție de depanare pentru o grădină mică sau un balcon. În practică, se fac macerate din rubarbă, urzică, pîntenași și hrean.

Maceratele sunt mai ales fungicide, dar au și proprietăți stimulative pentru clorofilă. Acțiunea lor este una blândă.

Elementele-cheie ale reușitei sunt, din nou, calitatea apei, mărunțirea cu grijă a plantelor și temperatura apei, care trebuie să fie între 16 și 20°C.

Nereușitele vin din folosirea apei prea reci sau a plantelor insuficient mărunțite.

Materialul ideal

Înainte de a trece mai departe, nu vă simțiți copleșiți de lista care urmează, pentru că nu aveți nevoie de tot ce conține ea pentru a putea porni la drum.

Entuziasmul va fi primul și cel mai important instrument de care aveți nevoie!

Faceți investiții treptat, profitând de promoții, de ocazii prin magazinele second-hand.

- Pentru extractele fermentate, v-ar trebui patru sau cinci recipiente din plastic, cu o capacitate de 15-200 l. Gălețile din inox ale apiculturilor sunt perfecte, cu condiția să nu vă ruinați. Încercați să le cumpărați de ocazie.
- O oală mare sau un cazan din inox permite realizarea infuziilor, a maceratelor și a decocturilor.
- Un reșou cu gaz sau electric vă ajută să evitați

Coș ușor, din sârmă. Volumul său, când e umplut cu vârf, corespunde la 1 kg de urzică proaspătă (ca în fotografia de pe pagina următoare).

transportul prin bucătărie a lichidului clocotit.

- Coșurile sau covețile sunt prețioase pentru cules și preparare.
- Pentru tăiere, vă puteți folosi de foarfeci de bucătărie (de pildă, marca Fiskars), de un cuțit de măcelar, de o foarfecă de gard, de o foarfecă de grădină și, bineînțeles, de o planșetă mare, de lemn.

Cântărirea plantelor înainte de a prepara extractul vă va permite să evitați supradozările, care risipesc inutil materia primă. O să puteți renunța la această operație după ce vă veți obișnui să apreciați din ochi volumul de plantă, raportat la greutatea sa.

- Pentru extractul de usturoi, o presă pentru usturoi este foarte utilă (la fel, și o pereche bună de mănuși!).
- Un carnet pentru notițe vă va permite să stocați observațiile și rezultatele experimentelor. Credeți-ne pe cuvânt, memoria nu e suficientă...
- O masă, cât se poate de practică și de ergonomică.
- Etichete autocolante pentru vasele cu preparate, pentru ca nu cumva să gătiți, din greșeală, un cocoș cu extract de ferigă!
- Pentru filtrare, nimic nu egalează o pâlnie de vinificație, cu gât larg, care se poate găsi la magazinele agricole. O sită fină, care se atașează deasupra, e indispensabilă.
- Pentru păstrare, damigene din plastic retractabil sunt alegerea perfectă.

... pentru măsurare...

Nu e vorba să vă dotați ca un laborator, dar experiența dovedește că fiecare dintre instrumentele de care vom vorbi își are utilitatea sa. Și, iată, tot atâtea idei de cadouri cu ocazia diverselor sărbători și aniversări ori pentru Sf. Fiacre, patronul grădinarilor (nota TEI: Sf. Trifon, la ortodocși), pe care le puteți sugera celor apropiați!

- Un cântar de bucătărie, marcat de la 300 g la 5 kg, e necesar.

Barometru, termometru și higrometru.

Un cântar de bucătărie cu sensibilitate de 20 g e foarte convenabil.

O cană gradată, utilă pentru diluarea cu precizie a extractelor în momentul folosirii lor.

- O cană gradată e foarte practică pentru respectarea diluțiilor. O diluție de 5% înseamnă să vărsați 100 ml de lichid în 2 l de apă – sau 250 ml în 5 l de apă, sau 500 ml în 10 l.

La stânga, hârtia de turnesol, disponibilă în farmacii.

La dreapta, mult mai precis, un pH-metru profesionist, pHEP2: el indică pH-ul și temperatura extractului.

- Pentru măsurarea pH-ului, adică a acidității apei, puteți recurge la hârtia de turnesol, pe care o găsiți în farmacii. Pentru început, așa ceva e suficient. Dar, în practică, ea se dovedește a fi destul de scumpă și nu foarte precisă.

Pasionații își vor oferi luxul unui pH-metru. Vă recomandăm un model de buzunar, recent apărut, numit pHEP 4, care măsoară, în plus, temperatura (68 €).

- O stație meteo e prețioasă pentru determinarea momentului bun pentru pulverizare. Se găsesc modele elegante și exacte la Nature et decouvertes, la 60 €.

Microscop TP4, ca să vedeți de aproape și să numărați puricii... Mărește de 20 și până la de 40 de ori. Cu iluminat dublu.

- Un microscop – căci puricii de plante văzuți de aproape sunt ceva fascinant. Modelul TP4 e o alegere bună, deoarece are sistemul de iluminat încorporat; el mărește de 20, și chiar de 40 de ori. Microscopul e util pentru a face socoteala și verificarea eficacității preparatelor.

... și pentru aplicarea tratamentelor

- Un pulverizator (preferatul nostru este Cosmos, de la Berthoud, cu o capacitate de 10 litri).
- Sau o pompă de stropit, dacă mărimea grădinii sau a arborilor voștri o cere (de exemplu, modelul Stihl BR 320).
- Stropitori de 10 litri, din plastic sau metal galvanizat, după preferință. (Marca de referință cunoscută în întreaga lume este Guillouard). O cană veche, cu cioc, completează panopia și se dovedește întotdeauna utilă.

PLANTE DE AJUTOR GRĂDINARULUI

Acum că ați devenit maestru în arta extractelor din plante, să vedem și cum le alegem, pe ce criterii. Utilizați plantele comune, cu o vegetație dinamică și care cresc din abundență în jurul dumneavoastră. Se întâmplă să nu aveți la dispoziție urzica și coada-calului: căci, în zonele secetoase, urzicile nu se găsesc din abundență, iar grădinarii și le procură cu multă dificultate; iar în ceea ce privește aria de răspândire a cozii-calului, aceasta depinde, mai degrabă, de hazardul configurației geologice din fiecare zonă. Din fericire, urzica poate fi cultivată fără multă bătaie de cap chiar și aici, în timp ce coada-calului se poate procura doar vizitând cel mai apropiat magazin de tip Plafar. În orice caz, nu vă risipiți energia cu prea multe preparate. Patru-cinci plante, bine alese, pot constitui compoziția trusei de prim ajutor pentru grădina dumneavoastră.

De ce aceste plante, și nu altele?

A priori, toate plantele, fie ele sălbatice, fie cultivate, au proprietăți care pot contribui la însănătoșirea plantelor de grădină afectate. Totuși, unele și-au dovedit deja calitățile și e bine să le alegem pe acestea. Ne-am ghidat în prezentarea lor în primul rând după eficiența dovedită. „Cei trei muschetari” ai plantelor de prim ajutor în grădină se întâmplă, ca în binecunoscutul roman, să fie patru: urzica, tătăneasa, pelinul și feriga. Urmează, apoi, grupate o serie de plante care, într-o măsură mai mare sau mai mică, merită atenția dumneavoastră. Veți descoperi în fișele care urmează specificitățile fiecăreia, și asta vă va ajuta să alegeți care sunt cele mai potrivite pentru grădina dumevoastră.

Plantele din familia Lamiaceae:Lavandă (*Lavandula officinalis*)Mentă (*Mentha piperita*)Roiniță (*Melissa officinalis*)Salvie (*Salvia officinalis*)**Celelalte plante, în ordine alfabetică:**Brusture (*Arctium lappa*)Buruiană-de-venin (*Euphorbia lathyris*)Coadă-calului (*Equisetum arvense*)Coadă-șoricelului (*Achillea millefolium*)Condurul-doamnei (*Tropaeolum majus*)Ferigă-de-câmp (*Pteridium aquilinum*)Hrean (*Armoracia rusticana*)Iederă (*Hedera helix*)Măcrișul-calului (*Rumex obtusifolius*)Păpădie (*Taraxacum officinale*)Pelin (*Artemisia absinthium*)Piretru (*Tanacetum cinerariifolium*)Revent (*Rheum rhaponticum*)Ruta de grădină (*Ruta graveolens*)Săpunariță (*Saponaria officinalis*)Soc (*Sambucus nigra*)Tătăneasă (*Symphytum officinale*)Urzică (*Urtica dioica*)Usturoi-de-grădină (*Allium sativum*)Valeriană (*Valeriana officinalis*)Vetrice (*Tanacetum vulgare*)

Familia Lamiaceae

Această familie este bogată în plante care se folosesc drept condimente sau drept plante medicinale. Din acest motiv sunt răspândite în grădini și de aceea le găsim în fruntea listei de plante-remediu: lavanda, roinița, menta, salvia. Studii în curs de realizare iau în considerare și busuiocul, cătușnica, cimbrul, isopul ca fiind cu adevărat prețioase în farmacia verde. Uleiurile esențiale extrase din aceste plante sunt și ele obiect de studiu. Atenție însă, toate conțin substanțe extrem de active și, de aceea, necesită precauții în întrebuințare, în special în cazul diluțiilor. Nu este loc de joacă! Mai mult, fermentarea în cazul plantelor din familia Lamiaceae poate fi derutantă. De exemplu, în cazul roiniței, fermentarea poate dura luni în șir...

În alte faze, adăugarea plantelor din familia Lamiaceae în procesele de fermentare aflate în derulare conduce la oprirea fermentației. Luați în considerare acest sfat și faceți extractele separat, unul câte unul, doar mai apoi adăugați aceste plante, și nu invers. În acest mod, obțineți sinergia, și nu anularea reciprocă a efectelor.

MENTA

Mentha piperita - Fam. Lamiaceae

Hibrid natural între menta-de-apă și menta-creață. Are flori de culoare purpurie, tulpina, de culoare roșie (după care se recunoaște). Cultivarea ei este la îndemâna fiecăruia. Atenție însă, e o plantă invazivă, care se înmulțește prin rizomi.

Extractul de mentă încetinește germinarea, prin urmare, a nu se pulveriza pe semințele de legume.

Proprietăți

Insectifug și insecticid contra afidelor-verzi, negre și brune.

Mod de utilizare

Infuzie: 100 g de plante proaspete (frunze cu sau fără flori), la 1 l de apă. Se lasă să se răcească și se pulverizează nediluat.

Extractul fermentat (fermentare foarte rapidă) se diluează 10%.

LAVANDA (LEVĂNȚICA)

Lavandula officinalis – Fam. Lamiaceae

Plantă aromatică și medicinală printre cele mai cunoscute, adevărata lavandă crește sub formă de tufă deasă de circa 80 cm înălțime, din care vara se ițesc vârfurile cu flori de culoare mov. Lavandinul este un hibrid care are, la rândul său, o formă opulentă, dar este mai puțin interesant din punct de vedere medical.

CULTIVARE

Deși se adaptează la condiții climatice dintre cele mai diverse, lavanda preferă un sol bine drenat (chiar dacă e calcaros), mai degrabă uscat, scăldat de soare. După înflorire, lavanda se taie scurt.

Important: nu vă așteptați să aveți aceleași rezultate de la o plantă de lavandă recoltată dintr-o zonă temperată ca de la una crescută în climat mediteranean.

Proprietăți

Insectifug, insecticid.

Principii active: esența de lavandă conține peste 250 de compuși diferiți!

Mod de utilizare

Infuzie: 100 g de plantă proaspătă, la 1 l de apă. Se utilizează nediluată.

Extract fermentat: 1 kg de plantă proaspătă, la 10 l de apă, apoi se diluează la 10%. În cazul în care se folosește planta uscată, se reduc cantitățile la 20 g pentru infuzie și 200 g pentru extractul fermentat.

ROINIȚA

Melissa officinalis - Fam. Lamiaceae

Plantă perenă ierboasă, cu o înălțime între 30 și 80 cm, naturalizată de mult timp în grădini. Întreaga plantă emană un miros plăcut, ca de lămâie.

CULTIVARE

Are nevoie de sol umbrat și umed. Se înmulțește adesea prin autoînsămânțare.

Proprietăți

Insectifug (afide, tântari, musculițe-albe, furnici).

Mod de utilizare

Infuzie: 50 g de plantă proaspătă (frunze și flori), la 1 l de apă. Se lasă să se răcească și se pulverizează nediluat. Sunt în curs de cercetare efectele extractului fermentat.

SALVIA

Salvia officinalis - Fam Lamiaceae

Originară din zona mediteraneeană. Arbust cu înălțimea de până la 50 cm, cu inflorescență purpurie vara.

CULTIVARE

Necesită expunere la soare pentru a produce metaboliții secundari cu rol repelent.

Nu stropiți semințele cu extract de salvie, întrucât împiedică germinarea.

Proprietăți: Insectifug, fungicid.

Principii active: monoterpene (tuină, camfor, aldehide, cumarină).

Mod de utilizare

Infuzie insectifugă (100 g de plantă proaspătă, la 1 l de apă).

Extract fermentat (1 kg de frunze și de vârfuri înflorite, în 10 l de apă, diluat 10%)
contra manei-cartofului.

BRUSTURELE

Arctium lappa - Fam. Asteraceae

Plantă bianuală de talie mare, cu frunze largi, pufoase pe partea inferioară, cu pețiol lung și rotunjite la bază. În primul an de vegetație, crește sub formă de rozetă. Este ușor de recunoscut după tijele înalte și după fructele care se agață de haine și de blana animalelor (scaieți).

CULTIVARE

Nu e nevoie de cultivare, nu trebuie să facem altceva decât să culegem brusturele sălbatic care crește în grupuri mai mult sau mai puțin dese pe terenuri virane, pe marginea drumurilor și în alte locuri necultivate. Alături de urzică și de soc, face parte dintre plantele nitrofile de pe lângă casa omului.

Frunzele uscate de brusture se răspândesc pe stratul de mulci pentru a preveni mana-cartofului.

Proprietăți

Plantă structurantă care stimulează viața în sol și vegetația în general. Fungicid.
Principii active: tanin, mucilagiu, rășină, sulfat și fosfat de potasiu, calciu și magneziu. Rădăcina este mai bogată în principii active decât restul plantei.

Mod de utilizare

Se folosește planta întreagă, inclusiv rădăcina, înainte de înflorire. Din planta proaspătă se face macerat (1 kg de plantă, la 10 l de apă). Atenție, mirosul poate deveni foarte puternic, e de supravegheat! Pulverizați în diluție de 5% pe frunzele de cartof, contra manei.

BURUIANA-DE-VENIN

Euphorbia lathyris - Fam. Euphorbiaceae

Plantă perenă solidă, care produce tulpini rigide, cu frunze albicioase pe dos. La momentul înfloririi, atinge 1 m înălțime.

CULTIVARE

Transplantați primăvara plantele cumpărate în ghiveci de la pepiniere sau alți producători. Plantați trei până la cinci tulpini grupate, cu distanțe de 50-60 cm între ele. Frecvent, se înmulțește din propriile semințe. Rezistență excelentă. Expunere la soare. Sol obișnuit.

Atenție, la contactul cu pielea, seva plantei produce iritații. E obligatoriu să purtați mănuși!

Proprietăți

Alungă rozătoarele și cârțițele.

Principiu activ: euphorbina. Se poate substitui cu soc sau boz, dar efectele acestora sunt de mai scurtă durată.

Mod de utilizare

Se utilizează tulpinile și frunzele, extremitățile fiind cele mai bogate în principii active. Se recoltează din aprilie până în octombrie. Extract fermentat (800 g de plantă proaspătă, la 10 l de apă). Se pulverizează de jur împrejurul zonei cultivate.

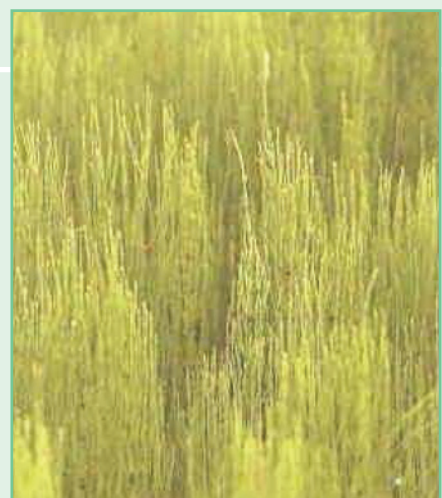
COADA-CALULUI

Equisetum arvense - Fam. Equisetaceae

Plantă perenă cu rizomi puternici și tulpini aeriene înalte de la 20 la 60 cm. Tulpinile fertile, de culoare roșiatică, apar în martie-aprilie, pentru ca, apoi, să fie înlocuite de tulpinile sterile, care se recoltează.

CULTIVARE

Cultivarea nu este posibilă, aprovizionarea se face prin recoltarea de plante din flora spontană. Coloniile naturale de coada-calului de câmp sunt foarte dispersate.

Coada-calului de câmp sau coada-calului din zona de mlaștină? O polemică de actualitate dintotdeauna. Cei care pretind că doar plantele culese de pe câmp sunt folositoare nu ezită să cumpere de prin magazine planta uscată pentru preparatele lor, deși, se știe, produsele comercializate conțin amestecuri. Subiectul rămâne în continuare deschis...

Proprietăți

Insectifug, dinamizator de creștere (tonic). Fungicid cu rol preventiv.

Principii active: diverși alcaloizi, acid nicotinic. Dioxidul de siliciu joacă un rol important.

Mod de utilizare

Decoct: se fierb 500 g de plantă uscată în 5 l de apă timp de o oră și, apoi, se lasă la infuzat o noapte. Se utilizează diluat la 20%.

Extract fermentat: 200 g de plantă, în 10 l de apă. Se diluează la 5% pentru pulverizare. Vincent Mazière lasă planta la infuzat timp de o zi, înainte de a o lăsa să fermenteze, pentru un aport mărit de siliciu.

COADA-ȘORICELULUI

Achillea millefolium - Fam. Asteraceae

Plantă perenă cu o înălțime între 30 și 60 cm, cu frunze alungite, cu un decupaj fin și cu un miros puternic, aromat. Florile sunt de culoare albă sau roz, dispuse în inflorescențe de tip corimb. Înfloarește din mai până în octombrie.

CULTIVARE

Coada-șoricelului se găsește cam peste tot. Poate fi și cultivată, dacă procurați planta de la o pepinieră specializată. Nu cumpărați varietăți horticole cu flori colorate, pentru că nu au același efect. Această plantă foarte robustă, cu specificitățile ei, își are un loc precis în straturile unei grădini. Poate fi ușor invadată de către morcovul sălbatic care, prin mimetism, se întrepătrunde în rândurile ei.

Proprietăți

Coada-șoricelului facilitează formarea compostului și întărește preparatele fungicide. Principii active: uleiuri volatile, printre care, azulen, acizi izovalerianic și salicilic (mesager chimic contra paraziților).

Mod de utilizare

Macerat la rece: 20 g de flori uscate, la 1 l de apă, se pun la macerat timp de 24 de ore. Se adaugă la 10 l de preparat fungicid (spre exemplu, coada-calului sau vetrice).

CONDURUL-DOAMNEI (Călțunași)

Tropaeolum majus - Fam. Tropaeolaceae

Această plantă luxuriantă și frumoasă, care crește formând un covor sau ca plantă cățărătoare, se recunoaște după frunzele peltate, aproape rotunde, de culoare verde-deschis. Înflorește din iunie până la primele înghețuri, făcând flori frumoase, de culoare roșie sau portocalie, având fomă de cască prevăzută cu un pinten drept.

CULTIVARE

Se însămânțează în aprilie-mai direct în grădină. Adesea, crește spontan. Planta atrage anumite populații de afide, dar nu sunt motive să vă îngrijorați. Este benefică asocierea cu pomii fructiferi, cu roșiile (contra manei), cu ridichile (potențiază aroma), cu cartofii și cu dovleci.

Frunzele, bobocii, florile și fructele verzi sunt comestibile (sub formă de salate sau ca înlocuitor de capere). Nu faceți economie, e o plantă care crește din abundență.

Proprietăți

Fungicid contra cancerelor pomilor fructiferi. În culturile asociate, insectifug contra musculiței-albe.

Principii active: metaboliți secundari sulfurați.

Mod de utilizare

De la condurul-doamnei se utilizează frunzele în stare proaspătă. Se infuzează 1 kg de frunze proaspete în 5 l de apă. Se utilizează ca atare, fără diluare, pentru pomii fructiferi, împotriva cancerelor. În cazul roșiilor (prevenirea manei), se folosește diluat în proporție de 30%.

FERIGA-DE-CÂMP

Pteridium aquilinum - Fam. Dennstaedtiaceae

Plantă perenă datorită rizomului. Partea aeriană a plantei, solitară, în formă de cruce când planta este tânără, se dezvoltă ulterior sub formă palmată triunghiulară, dantelată fin de ambele părți. Plantă de fâneață neîngrijită, apare și pe terenuri virane și în poieni. Crește în colonii largi, datorită rizomilor târâtori.

Feriga comună (*Dryopteris filix-mas*), după cum se pare, are proprietăți similare cu feriga-de-câmp și i se poate chiar substitui, în afară de cazurile în care se folosește ca fungicid. Este o plantă cu un mare potențial decorativ, de aceea, foarte apreciată.

CULTIVARE

Feriga-de-câmp nu se cultivă, se recoltează din flora spontană.

Pusă peste plante în stare proaspătă, feriga-de-câmp îndepărtează fluturele-de-varză.

Resturile rămase în urma fermentării atrag limacșii și îi intoxică, la fel ca metil-aldehida.

Proprietăți

Insecticid și repelent.

Principii active: acid galic și acetic, tanin, glicozidă cianogenică, potasiu, aldehydă care se transformă în metil-aldehydă, în urma fermentării.

Mod de utilizare

Extract fermentat (1 kg la 10 l de apă), exclusiv ferigă sau asociată cu urzică și coada-calului. Experimentele au dovedit că are efecte insecticide contra viermilor la cartofi (dăunători din familia Elateridae). Se diluează în proporție de 10% și se stropește de două ori înainte de plantare. Eficacitate dovedită și contra focarelor de păduche-lânos la pomii fructiferi, respectiv contra cicadei-verzi-de-vie. Prin adăugarea de castane comune (necomestibile) la începutul fermentației, efectele sunt amplificate.

HREANUL

Armoracia rusticana – Fam. Brassicaceae

Originar din Asia Centrală, hreanul a fost considerat unul dintre cele mai puternice condimente și folosit ca atare în Evul Mediu. Azi, în unele țări, printre care și Franța, se folosește mai puțin, în altele, cum ar fi Germania, rămâne foarte apreciat în sosul pentru salate. Se găsește frecvent în stare semisălbatică în grămezi de molz, la baza zidurilor și în locuri umede. Hreanul poate atinge până la 1,30 m înălțime, are frunze lungi, de până la 40 cm, care cresc precum niște creneluri ale tulpinei. Rădăcină cărnoasă atinge 1 m adâncime.

CULTIVARE

Hreanul crește în sol adânc, umed, dar bine drenat, acesta fiind mediul ideal, crește în plin soare. Hreanul se înmulțește primăvara prin plantarea de părți din rădăcină (este suficientă și o bucată cât de mică). În momentul plantării, hreanul (la fel ca reventul și ca brusturele) este sensibil la fazele lunii. Frunzele fiind cele care contează aici, alegeți să plantați hreanul în zilele corespunzătoare fazelor de creștere ale lunii, favorabile plantelor cu frunze⁴. Plantat într-un moment nepotrivit, hreanul vegetează ani de zile și frunzele nu sunt folositoare.

Florile albe ale hreanului au un miros puternic, dar nu fac semințe. Planta se înmulțește doar prin rădăcini.

Proprietăți

Fungicid. Frunzele de hrean sunt folositoare împotriva moniliozei care afectează în special cireșii.

Principii active: glicozide sulfurate, glucozinolat (metaboliți secundari cu sulf).

Mod de utilizare

Infuzie: 300 g de frunze și rădăcină, în 10 l de apă și, apoi, se pulverizează nediluat pe întregul arbore. Extract fermentat: 100 g de rădăcină, care se lasă în 10 l de apă pentru scurtă vreme. Se utilizează nediluat, pentru a împiedica moartea răsadurilor. De asemenea, este indicat să plantăm hreanul în apropierea cireșilor.

⁴ În grădinăritul biodinamic, se iau în considerare fazele lunii și poziția diferitelor constelații care influențează creșterea plantelor; în acest sens, sunt elaborate anual calendare care marchează zilele favorabile anumitor plante și lucrări agricole. Un astfel de calendar poate fi consultat pe site-ul <http://ro.rhythmofnature.net>. În prezent, în limba română, în curs de traducere este cartea Mariei Thun, care cuprinde un astfel de calendar (la editura Triade, din Cluj-Napoca).

IEDERA

Hedera helix - Fam. Araliaceae

Cu toții cunoaștem această liană care poate atinge până la 50 m lungime. Tulpina lemnoasă puternică se agață de arbori și de ziduri cu ajutorul unor rădăcini-crampon. Frunzele de formă palmat-lobată sunt verzi și iarna (și au o durată de viață de circa 3 ani). Frunzișul iederei adulte este de formă ovală. Florile galben-verzui (septembrie-octombrie) sunt melifere, cu atât mai interesant cu cât, în această perioadă a anului, nu sunt multe flori în vegetația înconjurătoare.

CULTIVARE

Iedera se recoltează din flora spontană acordând atenția cuvenită arborilor pe care cresc – pentru a nu-i răni. Apicultorii din secolul al XVIII-lea își frecau mâinile cu iederă pentru a evita înțepăturile de albine.

Contrar părerii anumitor grădinari, iedera nu este parazit pentru arborii pe care crește, întrucât nu își absoarbe elemente nutritive prin rădăcinile aeriene, acestea fiind folosite doar drept cramioane.

Numeroase persoane sunt alergice la seva de iederă și la perișorii de pe partea inferioară a frunzelor.

Proprietăți

Iedera este insectifugă, insecticidă și eficientă contra musculiței-albe, a acarienilor și a afidelor.

Principiu activ: glicozida prezentă în întreaga plantă, care se eliberează în extract. Atenție, acest extract fermentat nu trebuie dus la gură (mai ales de către copii)!

Mod de utilizare

Extract fermentat: 1 kg de frunze tăiate, în 10 l de apă. Supravegheați fermentarea, întrucât frunzele conțin saponine, de unde și o spumă albă, care nu are nimic de-a face cu bulele produse de fermentația propriu-zisă. Se diluează în proporție de 5%.

MĂCRIȘUL-CALULUI

Rumex obtusifolius - Fam. Polygonaceae

Este ștevia-sălbatică, o plantă extrem de invazivă, care o duce bine pe pajiști și culturi, dar care se află, totodată, pe lista neagră a multor agricultori. Are frunze mari și fine,

dispuse radial, sub formă de inimă întoarsă la bază și alungite la vârf. Tulpina florală, de culoare roșiatică, depășește 1 m înălțime și face, pe partea mediană și superioară, flori verzui, pe mai multe niveluri.

CULTIVARE

Cel mai adesea, ne mulțumim să culegem plante din flora spontană. Asta va face, probabil, deliciul vecinului vostru... care se va întreba, cu siguranță, ce puteți face cu buruiana asta?!

Frunzele de măcrișul-calului se pot culege primăvara pentru a efectua tratamente în aceeași perioadă.

Proprietăți

Fungicid, contra cancerului la măr și la păr.

Mod de utilizare

Infuzie: 1 kg de frunze, în 5 l de apă clocotită. Așteptați să se răcească și, apoi, pulverizați fără diluare pe porțiunile afectate. Este de ajuns și să dați cu un burete pe trunchi și pe crengile groase. Pomii tineri, dacă sunt varietăți sensibile, se pot trata preventiv.

PĂPĂDIA

Taraxacum officinale - Fam. Asteraceae

Păpădia, denumită în limba franceză „dent-de-lion” („dintele-leului”), cu frunzele crestate dispuse în formă de rozetă, se aseamănă cu dantura unei feline. Inflorescența de culoare galbenă, cu flori grupate în capitule dese, este spectaculoasă în luna martie. Plantă de fâneată, crește în abundență în arii diverse. Prezintă numeroase varietăți. Specie foarte dinamică, uneori, invazivă.

CULTIVARE

Mult timp, a fost cultivată pentru frunze, din care se face salată. Azi, cultivarea păpădiei a fost, mai degrabă, abandonată, în schimb, se recoltează plante din flora spontană. Cultivarea este ușoară și comparabilă cu a salatei: sol rarefiat, umed. Are nevoie de multă apă, dar este și foarte adaptabilă.

Păpădia poate inhiba creșterea vecinilor, în cazul unei distanțe prea mici între plante.

Proprietăți

Ca extract fermentat, păpădia stimulează solul și vegetația.

Principii active: acid salicilic, potasiu, etilenă... Principiile active prezente în sucul amarului sunt mai concentrate în rădăcină.

Mod de utilizare

Se recoltează planta în întregime. Se poate pune la uscat, caz în care rădăcinile se prelucrează separat, tăindu-se în felii subțiri. Extract fermentat: 1 kg de plantă, la 10 l de apă. Se diluează până la o concentrație de 20%.

PELINUL (Pelin-Alb, Pelin-de-mai, Absint)

Artemisia absinthium - Fam. Asteraceae

Plantă viguroasă și solidă, cu frunze argintate pe dos. Prin frecare, răspândește un miros aromat. La momentul înfloririi, atinge o înălțime de 1,5 m. Se întâlnește frecvent în apropiere de gospodării abandonate și pe terenuri necultivate. Are efecte antagoniste în cazul multor plante, legume și chiar și arbuști.

CULTIVARE

Se însămânțează în lunile martie-aprilie (semințele sunt ușor de procurat). Se transplantează după o lună și jumătate. Planta se găsește în magazine de profil sau la producătorii de plante aromatice. Distanța de plantare – 40 cm în toate direcțiile.

Rezistență excelentă. Expunere într-un loc însorit. Sol obișnuit, chiar sărac și secetos. Nu apreciază excesul de umiditate. Particularități: tăierile de primăvară regenerează tufele, care însă nu trăiesc mai mult de 3-4 ani.

Atenție, pelinul împiedică fermentarea compostului, aruncați în altă parte resturile rămase după preparare.

Proprietăți

Insectifug: efect observat în special în perioada de înmulțire la fluturele-alb-al-verzei (familia Pieridae) și la viermele-merelor. Fungicid (împotriva ruginei-coacăzului).

Mod de utilizare

Părți folosite: tijele și frunzele, în stare proaspătă sau uscată.

Recoltare

La începutul perioadei de înflorire, când florile sunt deja de culoare galbenă (iunie-iulie, în funcție de regiune și de particularitățile climatice ale anului respectiv).

Extract fermentat: 1 kg de plantă în stare proaspătă, în 10 l de apă. Se utilizează nediluat contra ruginei-coacăzului. Se face o diluție de 10% contra fluturului-alb-al-verzei și a viermelui-merelor. Pulverizat nediluat pe sol, îndepărtează limaxul.

PIRETRU

Tanacetum cinerariifolium - Fam. Asteraceae

Se aseamănă cu o margaretă sau cu un mușetel mai mare.

CULTIVARE

Se înmulțește prin semințe, în soluri ușoare și umede, preferă căldura, suportă umbra nu prea deasă și, mult timp, piretrul a fost cultivat în Africa (Kenya), unde recoltele furnizează plante bogate în principii active.

Piretrina de sinteză care se găsește pe piață nu mai are nimic de-a face cu agricultura biologică și, în timp, se poate dovedi nocivă pentru mediu. Aceste produse trebuie folosite cu discernământ.

Proprietăți

Insecticid eficace împotriva afidelor, a musculiței-albe, a acarienilor, a muștelor-de-varză și de morcov. Inofensiv pentru albine și om.

Mod de utilizare

Se recoltează plantele înflorite, se usucă pe un raft, într-un loc ventilat și întunecos. Extractul fermentat: 70 g de plantă, la 10 l de apă. Se diluează la 20%. Infuzie de 30 g la 2 l de apă. Se folosește nediluat. Tratamentele se aplică după apusul soarelui sau dimineața devreme.

REVENTUL (Rabarbăr, Rabarbară, Rubarba)

Rheum rhaponticum - Fam. Polygonaceae

Plantă perenă, originară din China și Tibet, înaltă de până la 1,5 m, cu frunze mari și pețiol cărnos. Flori de culoare albă, sub formă de ciorchini înălțați.

CULTIVARE

Plantă gurmandă, reventul apreciază plantarea într-o groapă largă și îngrășarea regulată cu gunoi (compost de casă și gunoi de grajd bine descompus). Pe teren calcaros, se adaugă la suprafață patru mâini de pudră de bazalt cu 10% magneziu. Evitați să puneți plantele de revent în plin soare. Pe căldură mare, se acoperă cu paie, dar atenție la rozătoare !

Frunzele pe care le utilizăm pentru realizarea maceratelor de folosit în grădinărit sunt toxice, și chiar mortale, în funcție de concentrația de acid oxalic și acid citric. Doar pețiolul se folosește în bucătărie!

Proprietăți

Insectifug, contra afidelor, a omizilor și a larvelor diverselor insecte. Repellent. Principiu activ: acid oxalic, sub formă de cristale de oxalat de calciu (protejează contra erbivorelor).

Mod de utilizare

Macerat la rece (500 g de frunze, în 3 l de apă, timp de 24 de ore). Se pulverizează nediluat în trei reprize, trei zile la rând. Pentru îndepărtarea limacșilor și a insectelo, se împrăștie pe jos frunze uscate mărunțite sau se stropește solul cu macerat din frunze.

RUTA-DE-GRĂDINĂ (VIRNANȚ)

Ruta graveolens - Fam. Rutaceae

Plantă cunoscută din Antichitate pentru proprietățile sale abortive. Ruta-de-grădină formează mici tufe groase și verticale, de 50 până la 80 cm înălțime. Frunziș frumos, de culoare verde-albăstrui. Înflorește din mai până în octombrie și face flori de culoare galbenă. Crește pe terenuri și pante aride.

CULTIVARE

Se plantează în soluri sărace și uscate, în locuri bine însorite, pentru a obține o concentrație bună de principii active. Trei tufe sunt suficiente pentru nevoile unei grădini. Nu contează dacă se utilizează în stare proaspătă sau uscată, atâta timp cât se respectă regulile elementare de uscare a plantelor.

Mirosul puternic al plantei îndepărtează pisicile, dar și insectele (în ghiveci, ea protejează contra muștelor și a tăunilor. Atunci când planta este înflorită și i se zdrobește corpul poate provoca alergii grave ale pielii la persoanele sensibile.

Proprietăți

Repelent și insecticid.

Principii active: Uleiuri esențiale, glicozide, tanin, acid malic...

Mod de utilizare

Părți folosite: frunze și tulpini în stare proaspătă, înainte de înflorire. Extract fermentat: 800 g de frunze, în 10 l de apă, timp de 10 zile. Se diluează la 20%, ca repelent contra limacșilor și a altor dăunători, precum și ca insecticid, contra afidelor. Se poate face un amestec din extracte de rută, lavandă, roiniță și mentă, dar fiecare se prepară separat.

SĂPUNARIȚA

Saponaria officinalis - Fam. Caryophyllaceae

Plantă obișnuită care crește pe malul pâraielor, al canalelor, al terasamentelor sau în locuri virane, în tufe dese și extinse. Frunzele sunt ovale, lanceolate, în poziție opusă. Tulpinile înalte sunt, adesea, de culoare roșiatică sau mov, și florile, de culoare roz, uneori, albă. Destul de abundentă și de obișnuită, săpunarița este totuși destul de dificil de găsit în unele regiuni.

CULTIVARE

Planta se multiplică vegetativ prin rizomi, în sol rarefiat și umed. În general, nu merită să fie cultivată, recoltarea se face din flora spontană.

Datorită conținutului de saponină, săpunarița are o capacitate care nu trebuie neglijată în procesele de înmuiere și de fixare. În timp ce se prepară extractul fermentat, săpunarița face o spumă deosebită. Aceasta nu are de-a face cu formarea de bureți în timpul fermentației.

Proprietăți

Insecticid, insectifug. Bogată în saponină.

Mod de utilizare

Infuzie: 100 g de plante proaspete, la 1 l de apă. Se pulverizează nediluat. Extract fermentat: 1 kg de plante înflorite, la 10 l de apă. Diluați la 10%.

SOCUL

Sambucus nigra - Fam. Caprifoliacee

Arbust cu flori primăvăratice de culoare albă și mirositoare. Fructifică vara boabe de culoare neagră, acrișoare.

CULTIVARE

Cel mai adesea, se recoltează din flora spontană, fiind prezent în toate zonele.

Bozul (*Sambucus ebulus*) conține o concentrație și mai mare de principii active decât socul, efectele sale repelente sunt mai puternice.

Proprietăți

Repelent puternic și fungicid.

Principiu activ: sambucina.

Mod de utilizare

Decoct: 1 kg de frunze se pun la înmuiat 24 de ore în 10 l de apă și, apoi, se fierb 30 de minute. Se pulverizează nediluat, contra puricilor, a moliilor și a afidelor.

Macerat fermentat: 1 kg de plantă, la 10 l de apă. Se folosește nediluat, ca repelent, și diluat la 10% contra ciupercilor care atacă lemnul (genul *Polyporus*).

TĂTĂNEASA

Symphytum officinale și *Symphytum x. uplandicum* – Fam. Boraginaceae

Cele două varietăți sunt confundate frecvent din cauza dificultăților de identificare. Ambele cresc sub formă de tufe mari și dese și au frunze ovale, acoperite cu mulți peri. Florile, sub formă de clopoței, se aseamănă cu false umbrele spiralate; sunt albe, roz sau roșii, culoarea variind de-a lungul timpului.

Tătăneasa obișnuită crește în flora spontană, dar se poate și cultiva. Varietatea numită și „rusească” sau „Bocking 14” se găsește preponderent cultivată, arareori crește spontan. Pentru agricultura la scară largă, cea de-a doua prezintă un interes mai mare, întrucât este mai productivă, pentru grădinarul amator însă, și una, și cealaltă sunt foarte folositoare.

CULTIVARE

Se înmulțește prin butași și separarea mugurilor de pe rădăcină, se plantează în pământ proaspăt, adânc și umed. Are mare nevoie de aport de azot și de materie organică (balegă și compost). Să nu uitați că tătăneasa este o plantă foarte invazivă și că, în condiții prielnice, de sol bogat și adânc, odată ce s-a prins, va fi greu să mai scăpați de ea.

Atât în compost, cât și în mulci, tătăneasa rămâne una dintre cele mai bune aliante ale grădinarului. În mulciul proaspăt întins, este o capcană excelentă pentru limacși, care se ascund voluntar în ea și, astfel, pot fi culeși și înlăturați.

Proprietăți

Tătăneasa stimulează flora microbiană din sol și vegetația în general. Favorizează încolțirea semințelor și dezvoltarea foliară a culturilor. Frunzele de tătăneasă în stare proaspătă accelerează descompunerea compostului. Favorizează multiplicarea și reînnoirea celulelor și este utilizată în vindecarea de răni și tăieturi diverse, atât pe plante, cât și la animale.

Principii active: alatonina, care se găsește din plin în tătăneasă, favorizează multiplicarea celulelor.

Mod de folosire

Părțile utilizate: frunzele în stare proaspătă.

Ca extract fermentat: 1 kg de frunze proaspete, în 10 l de apă. Se împrăștie cu stropitoarea pe sol (în diluție de 20%); același extract, pentru semințe, este îngrășământ foliar - se folosește în diluție de 5%.

Suc concentrat: planta se pune să fermenteze fără apă într-un recipient opac. După două zile, se presează pentru a obține un suc concentrat, de culoare închisă. Sucul are efect dezinfectant pe rănilor provocate de tăieturi, acestea rămânând uimitor de curate. Se poate pulveriza pe arbori fructiferi în diluție de 5%, în funcție de mărimea acestora.

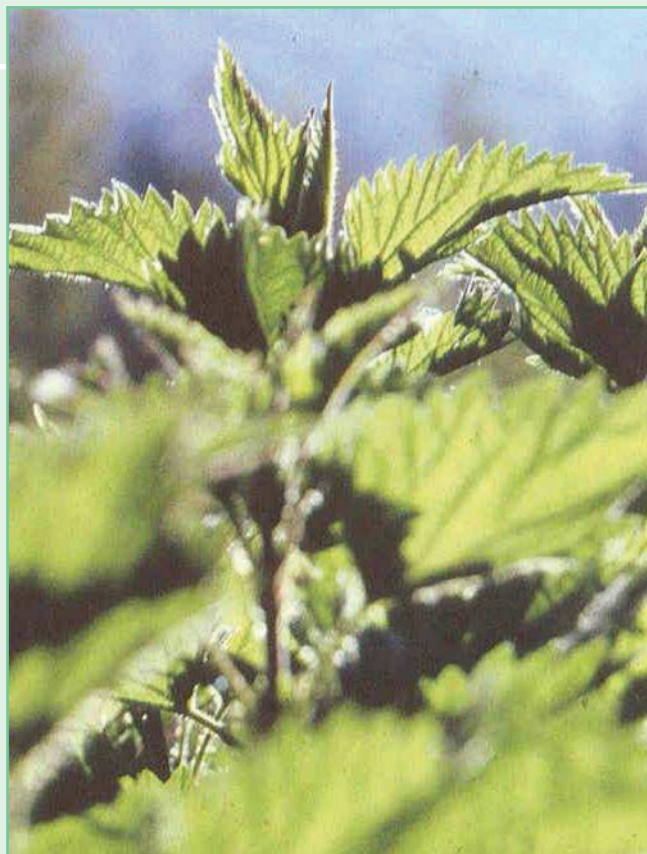
URZICA

Urtica dioica - Fam. *Urticaceae*

Plantă de talie mare, perenă prin rizomii cărnoși. Proprietățile usturătoare rămân unul dintre cele mai sigure semne de recunoaștere, astfel se evită confuzia cu urzica-moartă-albă (*Lamium album*, fam. Lamiaceae). Aceasta din urmă nu are proprietățile remarcabile ale tizei ei usturătoare.

CULTIVARE

Reproducerea plantei se face prin divizarea bazei și butășirea rizomului. Se poate recolta din primul an de la plantare, cu excepția cazurilor (rare) de înmulțire prin semințe. Plantă dificil de cultivat pe suprafețe mari, urzica necesită un sol proaspăt și adânc, bogat în materie organică puțin descompusă. Recoltarea plantelor sălbatice rămâne și azi modul de colectare cel mai practic, chiar și pentru profesioniști.

Urzica-mică (*Urtica urens*), folosită cel mai adesea în medicina umană, se bucură de aceleași proprietăți ca urzica-mare, dar, pentru că productivitatea acesteia este net inferioară celei din urmă, nu se folosește în grădinărit și în agricultură. Înmulțirea urzicii-mici se face doar prin semințe, fiind o plantă anuală.

Proprietăți

Fortifică și stimulează flora microbiană a solului, precum și vegetația (ameliorator al funcției clorofilene). Bun activator pentru compost. Favorizează descompunerea materiei organice, inclusiv a dejecțiilor animale...

Principiu activ: un cocktail de elemente organice și minerale încă puțin cunoscut, din care face parte și acidul formic.

Mod de utilizare

Planta se recoltează în întregime înainte de înflorire. Lucrările lui Rolf Peterson (Lünd, Suedia, 1981) au demonstrat efectele fungicide atunci când se adaugă și rădăcinile la procesul de fermentație.

Ca infuzie (1 kg în 10 l de apă, timp de 12 ore, diluată la 10%), este insectifugă (afide, acarieni, viermele-mărului) și, uneori, și insecticidă (anumite afide).

Extractul fermentat (1 kg în 10 l de apă, timp de câteva zile) favorizează germinația semințelor și întărește sistemul de apărare al plantelor; semințele se îmbibă în extractul nediluat timp de maximum 30 de minute sau timp de 12 ore în extractul diluat la 20%. Tot această diluție permite întărirea după mocirlire la arborii și la arbuștii plantați cu rădăcinile goale, precum și pentru legume (praz, varză, salată, roșii...).

USTUROIUL-DE-GRĂDINĂ

Allium sativum – Fam. Liliaceae

Plantă de grădină foarte răspândită, cu o bază umflată și cărnoasă, formată din bulbi mici, lunguieți, cunoscuți sub denumirea „căței”. Frunzele de usturoi sunt plate și unite între ele până pe la mijlocul tije. Dacă lăsăm usturoiul să crească în voie, ca plantă perenă (ceea ce este, de fapt), ajunge să înflorească, în special în zonele călduroase. Floarea are forma unei umbrelor rotunjite, la capătul unei tije tubulare.

CULTIVARE

Căteii de usturoi se pun în pământ la sfârșitul lui noiembrie, în cazul usturoiului alb, și de la mijlocul lui februarie până la sfârșitul lui martie, pentru usturoiul roz și violaceu; cu expunere la soare, în sol obișnuit, de preferință, îmbogățit cu compost bine descompus,

întrucât usturoiul care crește în soluri bogate în materie organică are mai multe principii active decât cel crescut în soluri sărace.

Și o remarcă importantă: imediat după recoltare, puneți deoparte usturoiul de folosit în grădină, pentru a evita să îl folosiți tot în bucătărie.

Proprietăți

Insecticid și fungicid.

Principii active: sulfuri.

Mod de utilizare

Decoct: puneți 100 g de căței de usturoi tăiați bucăți într-un litru de apă. Lăsați să fiarbă și, apoi, infuzați timp de o oră. Se folosește în stare pură și se stropește direct, pentru a preveni căderea răsadurilor. Tot nediluat, este foarte eficient contra bășicării frunzelor la piersic, precum și contra putregaiului-cenușiu la căpșuni.

Macerat uleios: se zdrobesc 100 g de usturoi și se pune la macerat timp de 12 ore în două linguri de supă de ulei de in; se strecoară prin adăugarea de apă de ploaie și, apoi, se lasă o săptămână. Se pulverizează diluat 5%. Se folosește contra afidelor și a acarienilor, precum și pentru îndepărtarea animalelor sălbatice (a căprioarelor).

VALERIANĂ

Valeriana officinalis - Fam. Valerianaceae

Atenție, a nu se confunda valeriana medicinală (*Valeriana officinalis*) cu valeriana-de-grădină (*Centhratus*), apreciată pentru florile roz și numită și „valeriană-roșie”. În cazul nostru, vorbim de planta perenă cu înălțime de la 80 cm la 1,50 m, cu tulpina dreaptă, goală în interior, cutată și puțin ramificată. Frunzele îi sunt ramificate în 5 până la 11 grupări largi, cu 11 până la 23 de lanceole. Florile au culoarea albă spre roz și apar din mai până în august.

CULTIVARE

Valeriana se poate cultiva pe terenuri bogate, cu expunere la semiumbră. Semințele se pot recolta din natură sau se pot cumpăra din magazine specializate în flora spontană. În natură, este o plantă robustă, cultivată însă, devine, în mod curios, fragilă. Toamna, valeriana se acoperă contra înghețului cu propriile resturi rămase după tăiere.

Mirosul foarte special al valerianei medicinale atrage pisicile, care se freacă de ea și o privesc ore întregi! Dacă este plantată în apropiere de urzici, conținutul de esență al valerianei crește cu 20%.

Proprietăți

Stimulator biologic la aplicarea pe compost sau în asocieri cu un îngrășământ. Se folosește în culturile biodinamice, pulverizându-se fin pentru a proteja florile de îngheț (preparat 507).

Principiu activ: acid valerianic.

Mod de utilizare

Macerat la rece: 10 ml de extract din flori de valeriană se amestecă în 10 l de apă de ploaie călduță, amestecând timp de 10 minute. Pentru extragerea sucului, florile se presează. O picătură este de ajuns la un litru de apă. Preparatul se pulverizează primăvara contra înghețului, în după-amiaza de dinainte de temperaturile scăzute. Primăvara, se pulverizează și pentru favorizarea formării de flori.

VETRICE

Tanacetum vulgare - Fam. Asteracee

Plantă perenă cu tulpini pe care alternează frunze penat-sectate și flori galbene, ca niște margarete fără petale.

CULTIVARE

Expunere în zone de semiumbră sau cu soare. Prezența sa stimulează trandafirii și zmeurii.

Vetrica inhibă fermentarea grămezilor de compost. Aruncați în altă parte resturile rămase după preparare.

Proprietăți

Insectifug, insecticid, fungicid (rugină și mană).

Mod de utilizare

Macerat: 1 kg de plantă, la 10 l de apă. Nediluat, se folosește contra musculițelor-de-varză. Infuzie (30 g de flori, într-un litru de apă), se folosește nediluat contra afidelor și a manei la roșii.

Câteva piste noi:

În afara plantelor prezentate până acum, care fac, de altfel, obiectul unor studii consistente, și altele, descrise în cele ce urmează, au fost deja calificate ca fiind promițătoare în farmacia verde:

- **Ceapa:** împotriva muștei-de-morcov (sub formă de extract fermentat din coji de ceapă).
- **Cimbrul:** simpla sa prezență în grădină îndepărtează puricii plantelor și disturbă omida-de-varză.
- **Cartoful:** apa folosită la gătitul cartofilor și împrăștiată ca atare în grădină înlătură puricii plantelor.
- **Crăița:** această mică floare originară din India nu are doar un rol decorativ, ci și înlătură nematodele, viermii microscopici care obolesc solurile. Parfumul acesteia îndepărtează puricii.
- **Roșia:** extractul fermentat în doar câteva zile din doi pumni de lăstari suplimentari de la copilirea roșiilor în 2 l de apă îndepărtează muștele-albe din sere.
- **Broccoli și varza-creață:** extractul fermentat din 3 kg de frunze în 10 l de apă, diluat la 20%, îndepărtează gândacul-de-varză și de ridiche.
- **Muștel:** infuzia din 50 g de flori uscate în 10 l de apă întărește rezistența plantelor față de diverse maladii. Are aceleași efecte ca și preparatele fungicide.
- **Gălbenele:** extratul fermentat ajută la vigoarea și la sănătatea roșiilor și a verzei.
- **Sfecla-roșie:** extractul fermentat din aceasta, diluat la 10%, reîmprospătează gazoanele prevăzute cu sistem de irigație.

De cultivat sau de recoltat...

Plantele selectate și descrise mai sus fac parte dintre cele ale căror efecte sunt cel mai bine cunoscute. Dacă unele sunt abundente în natură, altele cresc în grădinile oamenilor, precum urzica și brusturele, se găsesc pe lângă foste gospodării sau grajduri.

Recoltarea din flora spontană

Cu excepția cazului în care grădina voastră are și o parte sălbatică (cea mai bună modalitate de a avea la dispoziție întreaga faună utilă), nu veți avea la îndemână brusturele, coada-calului, ferigă, săpunariță, soc sau valeriană.

De cultivat în grădină

*Coadă-șoricelului,
condurul-doamnei,
hrean, iarbă-de-venin,
lavandă, mentă,
păpădie, pelin, piretru,
roiniță, rută, rubarbă,
salvie, tătăneasă,
usturoi.*

Aceste plante se culeg, de obicei, din natură, locurile predilecte în care cresc fiind pe lângă gardurile vii, șanțuri sau fânețe abandonate.

Evitați să culegeți plante din locurile expuse la poluare (mai puțin de 20 m de șosele circulante). Culegeți doar atât cât aveți nevoie... și, e de la sine înțeles, cereți acordul proprietarului. Urzica, măcrișul-calului, vetricea și păpădia sunt frecvente în colțurile neîngrijite ale grădinii. Dacă răsar, acum că le știți valoarea, nu le mai îndepărtați.

Recoltarea din grădină

Toate celelalte plante e indicat să le adăpostiți în grădină, cu titlu ornamental sau utilitar. Cel mai potrivit ar fi să amenjați un rondou cu ele în continuarea grădinii de legume. Nu ezitați să le puneți niște compost când le plantați și, apoi, niște mulci, căci acestea pot contribui la îmbogățirea lor în principii active.

De cules

Brusture, coada-calului, ferigă, iederă, măcrișul-calului, păpădie, săpunariță, soc, urzică, valeriană, vetrice.

Cum să vă faceți rezerve

Pentru a simplifica gestionarea propriei farmacii verzi, rețineți că e mai bine să aveți la îndemână niște urzică și niște tătăneasă. Amândouă se plantează cu ușurință, prin rizomi sau bucăți de rădăcină. Feriga se găsește frecvent pe câmp. La nevoie, vă puteți aproviziona dintr-o florărie, 1 kg e suficient. Pentru celelalte plante:

- **Culegeți-le** atunci când dați peste o sursă abundentă și care se reface ușor.
- **Preparați** extractele fermentate, filtrați-le și păstrați-le în recipiente.
- Puteți să **uscați** plantele pentru a avea la dispoziție materie primă pentru infuzii, decocturi și fermentare. Pentru asta, e suficient să întindeți o sârmă în partea de nord sau de est a locuinței, sub o streășină, și să atârnați plantele în buchețele prinse cu elastic. Păstrați-le apoi în pungi de hârtie, la adăpost de lumină. Scrieți și etichete și nu uitați să treceți și anul.

Plante stimulative

Care favorizează creșterea armonioasă a altor plante, viața microbiană din sol și stimulează capacitatea de autoapărare a plantelor contra atacurilor parazitare. Adevărate elixire!

Brusture	Planta preferată a lui Eric Petiot. Se folosește în cazul tuturor plantelor cărora le lipsește vigoarea.	Extract fermentat obținut din 1 kg de plantă proaspătă la 10 l de apă, ulterior, lăsat la macerat pentru câteva zile. Se utilizează diluat 1/20. Bogat în potasiu (bun pentru sfeclă).
Coadă-șoricelului	Ameliorează formarea compostului, bun împotriva dăunătorilor. Întărește fungicidele.	Extract la rece obținut prin punerea a 20 g de flori uscate în 1 l de apă, timp de 24 h. Ulterior, se adaugă la preparatele fungicide, în diluție de 10% (1 l la 9 l). Amestecați timp de 10 minute.
Ferigă-de-câmp	Excelent acoperământ pentru grămada de compost, precum și ca mulci la baza tomatelor.	Se utilizează frunzele proaspete, care se taie în bucăți mari cu tocătorul (contra limacșilor). După câteva luni, ca mulci, se pot adăuga la grămada de compost.
Mușețel medicinal	Calmează excesul de vigoare al plantelor. Întărește rezistența plantelor.	Infuzie obținută din 50 g de flori uscate în 10 l de apă caldă. Se diluează la 5% și se stropesc brazdele de cereale. Se amestecă și în preparatele fungicide.
Păpădie	Ameliorează structura solului și reglează creșterea plantelor. Foarte folosită în grădinăritul biodinamic.	Extract fermentat obținut din 1 kg de plantă proaspătă la 10 l de apă, lăsat, ulterior, la macerat timp de câteva zile. Se folosește înainte să intre în putrefacție. Se diluează la 20%. În luna iunie, se poate recolta păpădie și se poate pune la uscat.
Soc	Fortifică și dă vigoare plantelor, benefic în special verzei și tomatelor.	Extract fermentat, 1 kg de frunze proaspete la 10 l de apă, lăsat la macerat timp de câteva zile. Se folosește înainte să intre în putrefacție. Se diluează la 10% și se folosește la udare, de preferat, după ploaie.

Tătăneasă	Favorizează germinația, maturizarea roșiilor, a țelinei și a verzei. Stimulează formarea compostului.	Extract fermentat obținut din 1 kg de plantă proaspătă la 10 l de apă, care se lasă, ulterior, la macerat timp de câteva zile. Se diluează la 10%, ca îngrășământ solubil pe sol, și la 5%, ca îngrășământ foliar.
Roșie	Stimulează creșterea la fasole, varză, pătrunjel, ceapă și... tomate!	Extract fermentat din 1 kg de tulpini copilite, lăstari și frunze la 10 l de apă; se lasă, ulterior, la macerat câteva zile. Diluat la 20%, se folosește la stropit.
Urzică	Accelerează procesul de formare a compostului. Fortifică plantele, combate cloroza. Favorizează fotosinteza.	Extract fermentat din 1 kg de plantă proaspătă la 10 l de apă, se lasă așa câteva zile și se folosește înainte să intre în putrefacție. Diluat la 5%, pentru pulverizare foliară, și la 10%, pentru stropirea plantelor și a grămezii de compost.
Valeriană medicinală	Stimulează creșterea legumelor și a trandafirilor.	Extract fermentat: 1 kg de plantă la 10 l de apă. Diluat la 5%, pentru pulverizare foliară, o dată pe lună. Diluție de 10%, pentru stropirea compostului.

Plante cu acțiune fungicidă

Datorită extractelor din aceste plante, putem stimula reacțiile defensive ale altor plante. Se folosesc preventiv, insistând asupra speciilor sensibile.

Brusture	Contra manei la cartofi.	Extract fermentat din frunze și rădăcini (1 kg, la 10 l de apă). Se folosește diluat la 5% și se pulverizează peste cartofi.
Coadă-calului	Eficace contra moniliozei, a ruginei, a rapănului la măr, a bășicării frunzelor la piersic și contra anumitor viroze.	Decoct din 500 g de plantă uscată, pusă la fiert în 5 l de apă caldă, timp de o oră. Se diluează la 20%. Se stropește preventiv primăvara și, apoi, vara, de preferat, pe timp răcoros.

Condurul-doamnei	Contra cancerelor la pomii fructiferi și contra manei la tomate.	Infuzie: 500 de frunze în 5 l de apă clocotindă, timp de 10 minute. Se folosește nediluat, la pomi, și diluat la 30%, pentru tomate.
Hrean	Contra moniliozei la cireș și la prun.	Infuzie: 300 g de frunze și rădăcină în 10 l de apă. Se stropește copacul în întregime.
Măcrișul-calului	Contra cancerelor la măr și la păr.	Infuzie: 1 kg de frunze, la 5 l de apă clocotită. Se stropește zona afectată de cancer.
Pelin	Combate rugina-coacăzului.	Extract fermentat din 1 kg de plantă proaspătă la 10 l de apă, ulterior, se lasă la macerat timp de câteva zile. Se diluează la 5% și se pulverizează pe frunze.
Salvie	Contra manei la cartof.	Extract fermentat: 1 kg de frunze și flori, în 10 l de apă. Se diluează la 10% înainte de pulverizare.
Tătăneasă	Contra ruginii la roșii și contra manei la cartofi.	Extract fermentat pe bază de 300 g de plantă uscată în 10 l de apă care, ulterior, se lasă la macerat vreme de 3 zile. Se diluează la 5%, pentru pulverizare pe frunze.
Usturoi	Atenuază bășicarea frunzelor la piersic, putregaiul-cenușiu, rugina și căderea răsadurilor.	Decoct din 100 g de căței mărunțiți în 1 l de apă, se dă în clocot și, apoi, se lasă la infuzat timp de o oră. Se folosește pur (fără diluare).

Extractul la rece de coada-șoricelului - 20 g de flori uscate, în 1 l de apă, se lasă la macerat timp de 24 h - întărește acțiunea preparatelor fungicide. Se adaugă în acest scop 1 l de extract la 9 l de preparat. Se amestecă timp de 10 minute, pentru dinamizare.

Plante repelente

Multe insecte și mulți paraziți se orientează după mirosurile emanate de plantele lor preferate. Plantele de mai jos au darul de a păcăli și de a induce în eroare dușmanul. Așa că, atacatorilor, luați-o pe alt drum...

Buruiana-de-venin	Îndepărtează limacșii, cârțițele și rozătoarele.	Se folosește extractul fermentat obținut din 800 g de lăstari tineri, puși la macerat timp de câteva zile în 10 l de apă. Se pulverizează pur pe marginile straturilor.
Coadă-calului	Îndepărtează viermii părului și păianjenul-roșu.	Extract fermentat - 200 g de plantă uscată, în 10 l de apă. Se diluează la 5%. Se stropește de preferință dimineața.
Condurul-doamnei	Înlătură musculițele-albe și afidele.	Efect prin simpla prezență: se plantează în apropierea trandafirilor și a arborilor fructiferi, la marginea grădinii.
Iederă	Contra musculiței-albe, a acarienilor și a afidelor.	Extract fermentat - 1 kg de frunze proaspete, în 10 l de apă. Se diluează la 5%. Sau decoct pur (100 g/l).
Lavandă	Îndepărtează o mulțime de insecte.	Infuzie - 100 g, într-un litru de apă. Se pulverizează pur.
Mentă	Contra afidelor-verzi, negre și cenușii.	Infuzie din 100 g de plantă proaspătă în 1 l de apă. Se pulverizează pur.
Pelin	Îndepărtează fluturele-alb-al-verzei, limacșii, afidele și viermii din fructe.	Infuzie obținută cu o mână de frunze proaspete în 1 l de apă, timp de un sfert de oră, se diluează la 20%. Pelinul în floare este cel mai bogat în substanțe active.
Revent	Înlătură afidele, omizile și limacșii.	Macerat la rece din 500 g de frunze proaspete, în 3 l de apă, timp de 24 h. Se stropește pur, de trei ori.
Roiniță	Contra afidelor, a tânțarilor, a musculițelor-albe și a furnicilor.	Infuzie din 50 g de plantă proaspătă în 1 l de apă. Se pulverizează pur.

Ruta	Contra limacșilor, a rozătoarelor, a pisicilor și a muștelor.	Macerat din 800 g de frunze proaspete în 10 l de apă, timp de 10 zile. Se diluează la 20%. Atenție, planta poate provoca alergii, de purtat mănuși la cules.
Soc	Înlătură cârțițele și rozătoarele.	Extract fermentat pe bază de 1 kg de frunze proaspete în 10 l de apă care, ulterior, se lasă la macerat 3 zile. Se folosește pur la stropit.
Urzică	Respinge afidele, acarienii și viermii din mere.	Macerat timp de 12 ore în apă rece - 1 kg, la 10 l de apă - apoi, se stropește cu extractul pur, filtrat o dată.

Plante cu acțiune insecticidă

Chiar dacă folosiți plante repelente, va exista întotdeauna riscul ca noi focare să apară. Plantele de mai jos au puterea de a limita infestările.

Ferigă-de-câmp și comună	Combaterea păduchelui-lânos, a cicadei-verzi-de-vie și a larvelor de viermi.	Extract fermentat făcut din 1 kg de frunze în 10 l de apă, timp de 4-5 zile. Se diluează la 10% înainte de pulverizare (se aplică de două ori pe sol înainte de plantare, împotriva larvelor viermilor-de-cartof).
Piretru	Combaterea afidelor, a musculițelor-albe și a acarienilor.	Se poate folosi un preparat din comerț. Se pulverizează de preferință seara sau dimineața foarte devreme, niciodată, în timpul înfloririi (atenție la albine).
Săpunariță	Combaterea afidelor	Infuzie - 100 g de plantă proaspătă, la 1 l de apă. Se pulverizează nediluat.
Soc	Combaterea gândacilor, a afidelor și a insectelor din genul Thrips.	Decoct - 1 kg de frunze proaspete, în 10 l de apă. Se lasă la înmuiat 24 h, ulterior, se fierbe și se lasă la clocotit 30 de minute. Se pulverizează nediluat. Frunzele îngălbenite sunt mai utile, nu ezitați să le tăiați des.

Tătăneasă	Combaterea muștelor-albe și a afidelor.	Se pun la infuzat opt frunze mărunțite, timp de 20 de minute, într-un litru de apă. Se lasă în repaus o jumătate de zi și se pulverizează fără diluare.
Urzică	Combaterea acarienilor-galbeni și roșii.	Infuzie la rece din frunze proaspete și rădăcini mărunțite, în proporție de 800 g în 10 l de apă, timp de două zile. Se pulverizează diluat la 10%.
Usturoi	Eficace contra acarienilor, a afidelor, a muștei-de-ceapă.	Macerat din 100 g de usturoi zdrobit și, apoi, mărunțit, pus la macerat la rece în 2 linguri de supă de ulei de in. A doua zi, se adaugă 1 l de apă de ploaie, se amestecă și se filtrează. Se diluează 5%.

Tabel diluții			
5%	5 cl în 1 l sau 50 cl la 10 l	1 volum extract + 19 volume de apă	1/2 pahar de vin + 10 l apă
10%	10 cl în 1 l sau 1 l în 10 l	1 volum extract + 9 volume de apă	1 l extract + 9 l apă
20%	20 cl în 1 l sau 2 l în 10 l	1 volum extract + 4 volume de apă	2 l extract + 8 l apă

Săpunul negru este excelent pentru înmuiere și întărește efectul insecticidelor, prin decaparea cuticulei la insecte⁴.

⁴ Săpunul negru este un produs tradițional din Africa, fabricat din uleiuri naturale și cenușă din plante - Notă TEI.

CUM SĂ UTILIZAȚI EXTRACTELE

A

Din moment ce v-ați dedicat întrutotul preparării extractelor de calitate, urmărind fermentația și filtrând cu multă grijă decocturile, nu e cazul să irosiți aceste extracte prețioase distribuindu-le la întâmplare.

Aplicarea lor este un moment-cheie, e o ocazie suplimentară de a face turul grădinii și de a observa de aproape plantele de aici și eventualele lor probleme. Tratamentele se aplică fie seara, fie dimineața. Condițiile meteo sunt cel puțin la fel de importante ca fazele lunii. Mărturii care să susțină această afirmație există!

Stropire sau pulverizare...

Mulți grădinari greșesc atunci când se mulțumesc să stropască plantele cu purinul de urzică diluat în mod aproximativ. În cele mai multe dintre aceste cazuri, dozele folosite sunt, în mod vădit, exagerate și, astfel, nu fac altceva decât să se risipească cantități prețioase de preparat. Udarea se practică mai degrabă în grădinile mici sau este o acțiune punctuală (plante în ghiveci, de exemplu). Pulverizarea, chiar dacă poate părea restrictivă, e, în fond, o tehnică mai rapidă. Stimularea plantei prin frunziș este spectaculoasă.

PENTRU A STIMULA,
pulverizați frunzișul
dimineața sau stropiți la
poale, seara.

PENTRU A TRATA
împotriva insectelor,
pulverizați frunzișul seara.

PENTRU A TRATA
împotriva bolilor,
pulverizați frunzișul atunci
când doriți.

Momentele importante

Stropirea sau pulverizarea frunzelor cu aceste preparate se face în anumite momente ale zilei, utilizând anumite cantități.

- Stropiți baza plantei seara, diluând concentratul, în mod curent, la 20% (2 l la 8 l de apă).

- Pulverizați frunzișul la o diluție de 10% (1 l la 9 l de apă) fie dimineața, dacă doriți efectul de fertilizare, fie seara, pentru un efect insectifug sau insecticid: seara, insectele sunt cel mai receptive la tratamente. Dacă efectul fungicid este scopul, tratați-le când doriți (sunt în siguranță expuse la soare, pe vreme de caniculă).

În orice caz, nu tratați plantele afectate de secetă: cel mai bine este să le tratați pe timp înnorat sau după o ploaie.

Dacă plantele sunt uscate (în jardiniere sau în ghiveci), stropiți-le conștiincios în ajun.

Condițiile meteo ideale

Regulă de bază: tratați plantele în momentele de maximă receptivitate:

- **Ploaia este o șansă:** tratați plantele chiar după ce s-a oprit, când frunzișul aproape s-a uscat. Totuși, nu pulverizați dacă se anunță o ploaie ușoară sau o furtună: chiar și argila are nevoie de 6 ore pentru a se lipi.
- **În caz de secetă mare**, stropiți conștiincios în ajun, în caz contrar, seva nu va circula. Umiditatea ideală este cuprinsă între 45 și 60%. Sub acest interval, există riscul de arsură, căci planta, în procesul de evapo-transpirație, este sub tensiune. Peste acest procentaj, există riscul de nonasimilare, căci planta fiind hipertensivă, produsul nu pătrunde. Umiditatea poate fi citită la orice aparat meteo.
- **Temperaturi inferioare celor de 12-14°C** nu sunt favorabile pentru tratamente, deoarece asimilarea prin frunze este slabă, și sistemul radicular, prea puțin activ. Dacă se întâmplă într-o dimineață de vară, puteți să vă așteptați la o recuperare rapidă și, mai apoi, să aplicați tratamentul. Dincolo de 26°C, evitați extractele conținând produse cu sulf, usturoiul, de exemplu, dar, de asemenea, și rubarba, călțunașul și ștevia. Pe caniculă, tratați-le devreme, dimineața, înainte de ora 7, sau seara târziu.

Dacă se anunță un îngheț puternic, abțineți-vă să tratați plantele. Rețineți însă că extractele de valeriană sau de coada-calului pot atenua efectele înghețului și sunt cu adevărat utile primăvara, când începe să înflorească piersicul sau caisul, dacă sunt anunțate înghețuri.

Amestecurile de plante

Până aici, am vorbit doar despre extractele obținute din câte o plantă. Sunt și persoane care merg pe calea experimentelor și amestecă extractele între ele, și au rezultate încurajante. Cu toții sunt de acord asupra unui punct: nu lăsați să fermenteze plante diferite în același butoi, deoarece fermentarea fiecăreia are nevoie de mai mult sau mai puțin timp. Astfel,

scaietele are însușirea să intre rapid în fermentație, la fel ca brusturele (miros redutabil!), spre deosebire de roiniță, care face bule – semn de fermentație – abia după câteva luni.

Formule experimentate

Amestecarea extractelor, odată fermentate și filtrate, permite o mărire semnificativă a eficacității. Astfel, Vincent Mazière amestecă extractul de urzică cu cel de tătăneasă (50/50) și adaugă alte extracte pentru pregătirile de toamnă, cu rolul de a reconstitui rezervele plantelor înainte de odihna aparentă din timpul iernii.

Remarcați că, întotdeauna, plantele se pun la fermentat separat, mai apoi, le scoateți și le filtrați, asta, înainte de a le amesteca. Așa cum procedează viticultorul cu diferite vinuri de varietăți și provenințe diferite.

Urzică/tătăneasă/coada-calului: e deja un amestec clasic. Permite redinamizarea și remineralizarea plantei. Recomandat, printre alții, de Michel Barbaud; nu există nicio îndoială că alte combinații își vor revela calitățile, odată experimentele duse la capăt.

Urzică/tătăneasă/ferigă: acest amestec pare avantajos, deoarece este, în același timp, revitalizant, insecticid și remineralizant.

Odată ce v-ați găsit formulele preferate și ați experimentat extracte simple, nu ezitați să vă lansați în cocktailuri inovatoare, procedând cu prudență (2 cu 2, pentru început), notând cu precizie rezultatele și dacă miza merită acest efort, în fața unui tratament mai simplu și cu efecte dovedite.

Două formule de Michel Barbaud

Formula Microsol

E un stimulent pentru sol (un fel de drojdie bacteriană). 6 l de extract de urzică + 2 l de extract de tătăneasă + 2 l de extract de coada-calului, la care adăugați 10 l de apă de calitate. Stropiți primăvara, la prima încălzire, în lună descendentă. Dacă solul este acid, reduceți doza de urzică la 3 l și adăugați 3 l de extract de păpădie, bogat în calciu. Dacă solul este alcalin, înlocuiți 1 l de extract de urzică cu 1 l de oțet de cidru.

Formula Imuno-Frunze

Pentru a întări sistemul imunitar al plantelor.

4,5 l de extract de tătăneasă + 2 l de extract de coada-calului + 2 l de zer + 1 l de suflat de magneziu + 0,5 l de oțet de cidru. Adăugați 10 l de apă de calitate, amestecați un sfert de ceas cu o coada de mătură, în ambele sensuri, creând un vârtej.

Pulverizați ca atare pe frunze, dimineața devreme sau seara târziu. Pentru cele două formule, folosiți extractele cu macerare de scurtă durată (4 zile). Nu le păstrați la soare.

Utilizarea comercială a acestor formule este interzisă.

Un ultim sfat: Jean-Claude Chevalard recomandă amestecul de extract din coada-calului și zeamă bordeleză sau pucioasă, însă aprobă și amestecul de extract din urzică și zeamă bordeleză foarte diluat, care manifestă o mai bună sinergie.

Cum să pulverizați

Extractele sunt întotdeauna diluate, cu excepția macerărilor la rece, precum și în cazul extractului fermentat de ferigă utilizat ca insecticid. Diluați bine înainte de a pulveriza, întotdeauna, cu apă de calitate: umpleți pulverizatorul pe jumătate, turnați extractul, completați cu apă pură și amestecați, dacă se poate, chiar mai multe minute. Deplasarea pulverizatorului spre spate facilitează, de asemenea, amestecarea. În cazul unui pom sau a unui copac mare, începeți de jos, rotindu-vă în jurul coroanei, duza recipientului va fi direcționată în sus. Iar pe măsură ce urcați, rotiți duza în jos. Copacii mari nu pot fi tratați eficient decât cu vaporizatoare.

Preferabil ar fi să începeți cu stropitul. Odată cu experiența, treceți la pulverizat, procedeul este mai exact și mai puțin risipitor.

Când recipientul se înfundă

Se întâmplă ca duzele pulverizatorului să funcționeze prost, de cele mai multe ori, din cauză că se înfundă cu fragmente de plante scăpate la filtrarea extractelor. Acest fapt este mai ușor de remarcat la recipientele prevăzute cu stropitoare cu găuri mai mari. Dacă lucrurile stau așa, opriți-vă și curățați cu apă curată, apoi suflați cu putere, înainte de înșurubare. Curățați, totodată, și mecanismul de înșurubare și verificați dacă micul filtru situat la capătul paiului este eliberat.

Pulverizați cât e nevoie, dar nu exagerați

În cazul în care preparatul este fungicid sau insecticid, pulverizați, la început, dedesubtul frunzelor. Avansați încet, fără teama că ajungeți la trunchiul copacului, condiția este să nu rămâneți prea mult în aceeași poziție. Frunzișul trebuie să fie umed, nimic mai mult. Produsul nu trebuie să curgă de pe frunze: asta e risipă. De aici, înțelegem importanța agenților de

Pulverizare și pe pământ și pe frunze

Vincent Mazière recomandă pulverizarea în ambele cazuri: în tratarea frunzelor sau în stimularea solului, deoarece, astfel, se evită supradozele. El pulverizează extract pe sol vreme de 15 zile, având grijă să regleze pulverizatorul pentru a obține picături mari. Recomandă folosirea extractului de urzică primăvara (februarie-martie) peste toate plantele care încep să crească. Extractul de tătăneasă favorizează formarea florilor și a fructelor.

înmuire, care trebuie adăugați chiar înainte de amestecarea extractelor: permit o fixare mai bună a preparatului pe frunze, fără a aluneca pe cuticule.

Importanța agenților de înmuire

Agenții de înmuire vă vor permite să evitați pierderea unei treimi din preparat. După mai multe experimente, trei substanțe se evidențiază:

Terpena de mentă este foarte eficientă, deoarece permite o aderență totală pe suprafața frunzelor. Dacă e să observăm prin lupă repartiția produsului de tratament asupra frunzelor, vom vedea un film total omogen. În plus, acționează și ca un insecticid blând. Are miros agreabil, în comparație cu anumite extracte care miros foarte urât.

Doză: diluați în proporție de 3 cl (cât conține un pahar de lichior) la 10 l de apă.

Argila verde pudră – amestecați-o cu apă într-un bol, cu multă grijă, pentru a evita cocloașele, doar mai apoi turnați-o în pulverizator și agitați-o.

Doză: 2-3 linguri de argilă la 10 l de apă.

Truc: Lăsați argila să se decanteze în apă, peste noapte, într-un bol și nu folosiți decât *suspensia*.

Săpunul negru (o formulă pură disponibilă în magazine de specialitate) este deosebit de util în tratamentele împotriva viermilor-albi, a căror carapace nu-i rezistă.

Doză: folosiți 100 g de săpun negru la 10 l de apă.

Câteva sfaturi practice

Extractele fiind inofensive, nu are sens să vă puneți echipament de protecție, combinezon, cască sau mănuși. Totuși, e mai indicat să purtați haine mai vechi. De asemenea, evitați să atingeți extractul de usturoi, căci mirosul său este foarte pătrunzător!

Atomizorul: un instrument cât se poate de practic în grădină

Este un pulverizator cu motor, care permite tratarea rapidă a suprafețelor mari. În general, folosiți-l când e ceață fină, ca să fertilizați sau să luptați împotriva ciupercilor, dați un jet puternic în plus, când vreți să înlăturați insectele. Însă fiți atenți să nu insistați prea mult, deoarece riscați să deteriorați frunzișul. Un jet prea fin nu se înalță foarte mult, e important ca, atunci când vă ocupați de arbori înalți, să îl puteți regla. Când lucrați cu un atomizor, operați la nivel global, nu

Femeile care să prefere un atomizor unui pulverizator sunt rare. La îndemâna acestora se găsesc, în schimb, pulverizatoare cu pompă electrică și care, spunem noi, pot fi un bun compromis între cele două aparate.

în detaliu, în timp ce cu un pulverizator transportat, puteți lucra cu finețe, puteți observa amănunte. Clătiți pulverizatorul imediat după folosire sau lăsați un fond de soluție de rezervă, gata de utilizat câteva zile mai târziu, asta, doar dacă nu folosiți argila ca agent de înmuiere: în acest caz, clătiți imediat.

Stropirea cu extracte de plante

În cazul în care doriți să stropiți plantele pentru a le fortifica, extractele se folosesc mai diluate, în cantitatea mai mică decât pentru pulverizare (1 l de extract pentru 8 volume de apă, în loc de 18, în medie). Diluați direct în stropitoare, turnând în primul rând apă, apoi extractul, dar înainte de a se umple. Întotdeauna, apă de calitate, bineînțeles: apa de ploaie sau de robinet, dar care a stat un timp. Amestecați câteva minute - cât vă fredonați cântecul preferat.

În fața plantelor de tratat, turnați din sticlă, încet. Nu căutați să umeziți frunzișul. Pentru a obține un jet mai precis, adaptați pulverizatorul la un aspirator vechi, cu ajutorul unui gât de sticlă.

O stropitoare de 10 l merge de minune, din plastic sau din metal galvanizat: oricum, produsul nu va stagna în interior. Grădinarii atenți la frumusețea grădinii lor preferă stropitoarele galvanizate, care se integrează în decor, pe când o stropitoare de plastic nu este altceva decât un obiect uitat aici.

Ce stropim

Legumele care nasc lăstari, la bază, încă de la început, când creșterea este constatată (când avem de-a face cu frunziș redresat, frunze noi...): este cel mai potrivit moment pentru a favoriza înrădăcinarea. Unii grădinari își înmoaie plantele în extract îmbibându-le ca pe praline, de folos, atunci când le replantează în plină caniculă. Puteți să stropiți deopotrivă între două rânduri de praz. O stropitoare de 10 l corespunde la 10 m liniari.

Copacii - vărsați extractul diluat deasupra unei coroane largi, de doi metri. Este nevoie de două stropitori de 10 l, după talia arborelui sau a arbustului.

Tratamente în funcție de sezon

Iată aici cum se repartizează diferitele tratamente în cursul anului. Acestea sunt preconizări, și nu obligații:

- **la sfârșitul iernii** (februarie), o udare sau o pulverizare a solului cu extract fermentat de urzică diluat la 20% favorizează urcarea sevei și recuperarea microflorei din sol. Avansați pas cu pas, cu pulverizatorul reglat ca pentru a produce o ceață fină. Numărați încet pentru a vă modera mersul: un pas pe secundă.

Michel Barbaud recomandă să creșteți doza la 50% dacă este vorba despre un sol bulversat de munci sau de rambleuri (valuri de pământ).

- **primăvara**, folosiți extracte stimulante (un amestec de extracte de urzică și de tătăneasă, de exemplu), la fiecare 15 zile, pulverizați frunzele plantelor, de preferință, dimineața, până în iulie.
- **vara**, diminuați ritmul stimulenților (o dată pe lună, doar pe plantele care nu suferă de secetă, dacă lucrurile nu stau așa, stropiți în ajun). Este perioada în care apar multe afecțiuni și insecte, acestora li se aplică remedii specifice, de cele mai multe, decocturi sau infuzie (tabele recapitulative, paginile 76-79).
- **toamna**, nu are sens să pulverizați frunzele, care nu mai sunt funcționale de acum încolo. Mulțumiți-vă să stropiți plantele la bază, solul.
- **iarna**, nu stropiți baza plantei, solul. Pulverizările împotriva viermilor-albi sunt efectuate pe trunchi și pe ramurile mari.

Pentru a dispune de urzică devreme în sezon, iată două soluții:

- *conservați extractul de anul trecut într-un recipient bine închis.*
- *fabricați extractul fermentat din urzică uscată. Trebuie să dispuneți neapărat de un loc temperat.*

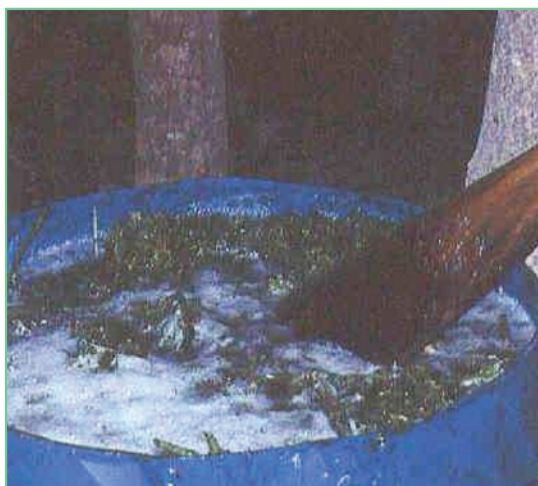
Evitați obișnuința

Utilizarea frecventă a usturoiului, a ierbii-raiului, a pelinului, a piretrului, care au o acțiune relativ specifică asupra unei categorii de insecte (afide, omizi), poate să determine fenomene de obișnuință în câțiva ani. Este ușor să „contrabalansăm” acest efect prin utilizarea unei alte plante (nu neapărat mai puternice) sau prin amestecul de plante care nu au aceste inconveniente. Alegerea momentului este importantă: astfel, usturoiul macerat pe afidele negre trebuie să fie utilizat încă de la primele generații, așadar, la început de sezon, în funcție de regiune; chiar și așa, afidele nu vor fi eradicate niciodată în totalitate, iar supraviețuitorii vor pune probleme, de asemenea. Folosind extractul de urzică, alungăm dăunătorii, dar, totodată, acesta îmbogățește planta cu azot și, astfel, hrănește următoarele generații de afide, bucuroase să se instaleze aici.

RAYMONDE GAL, AMBASADOAREA URZICII

Raymonde Gal fabrică extractul său de urzică într-un staul foarte vechi, care seamănă mult cu o pivniță: are ziduri groase, inerție termică și obscuritate.

Raymonde Gal folosește două butoaie de plastic, unul de 100 l, altul de 200 l, pe care le umple cu urzică proaspătă (în proporție de 1 kg la 10 l de apă), peste care toarnă apă. Timp de două zile, învârtă cu o lopată de lemn, astfel încât urzica de la suprafață ajunge la fund, observând cum se adună spuma albă de la suprafață. Când nu se mai vede acest covor de bulbuci, ea extrage lichidul filtrându-l printr-un prosop obișnuit, ca să meargă cât mai repede, apoi, printr-un dres întins pe o pâlnie de lapte. Dar această ultimă filtrare cere foarte mult timp, așa că ea stochează extractul filtrat la prima mână în bidoane de plastic de 20 l și le distribuie și altora.

Dacă este cineva care merită titlul de pionier al recunoașterii virtuților specifice urzicii, aceea este această agricultoare din Aveyron (Franța). Urzica îi datorează mult, dar reciproca este, de asemenea, valabilă, căci lui Raymonde îi place să-și reamintească faptul că urzica nu este ingrată și, ca să-i mulțumească pentru sprijinul său, ea i-a dăruit o viață plină de picanterii!

A devenit o admiratoare a urzicii datorită unei combinații de circumstanțe: urzica i-a permis să-și salveze micuța turmă de vaci de lapte, într-o perioadă când, în ținutul Roquefort, bovinelor nu le mergea prea bine.

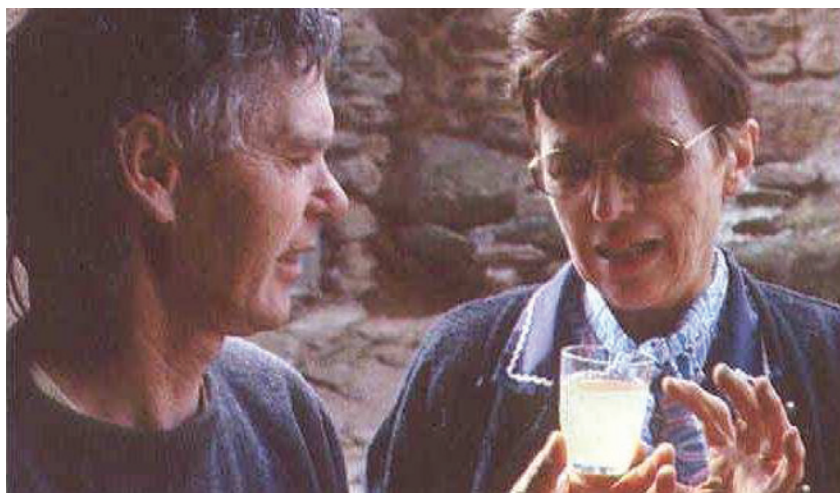
Surprinsă de propriile rezultate, ea a investit o energie ieșită din comun pentru a da urzicii un statut demn de serviciile pe care ni le poate face, pentru a fi adoptată ca atare de comunitatea agricolă.

Să spunem că a predicat în deșert ar fi exagerat, dar certitudinea și credibilitatea dosarelor (cu analize științifice ca argument) pe care le-a pregătit nu au reușit să zguduie nici greutatea tradițiilor, nici greutatea administrative...

Cu toate acestea, ea nu s-a descurajat și, prin forța sa de convingere, și-a urmat drumul, deschizând noi drumuri în utilizarea protejatei sale. De fapt, ea este cea care a făcut primele utilizări de extracte vegetale fermentate ca aditiv de creștere, distribuite în apa de băut a animalelor, cu rezultate care sunt, astăzi, promițătoare. Titlul pentru „cel mai bun pionierat” se decernează celei care îl merită cu adevărat, ambasadoarea urzicii!

Roșii fără o pată de mucegai, la începutul lui septembrie, se poate mai bine de atât?

După cum Bernard Bertrand a constatat, extractul de urzică nu este deloc urât mirositor: miroase ca urina proaspătă de vacă. Controlul fermentației e esențial pentru a obține acest rezultat.

Raymonde Gal folosește extract de urzică mai ales pe leandri, care înfloresc toată vara.

Raymonde Gal pulverizează extractul de urzică fermentat diluat pe cartofi, încă din momentul plantării, apoi, când aceștia răsar și vreme de 15 zile după aceea. Semințele de morcovi le înmoaie în extract de urzică în timpul unei nopți: nu le face să încolțească mai repede, însă sunt mai sănătoase și mai gustoase, de asemenea, mai bogate în carotenoidă.

Lui Raymonde i se potrivește zicala populară care spune că frecventând societatea oamenilor, cu atât mai mult îți iubești grădina. După 25 de ani de practică agricolă în Pirinei, pasiunea sa pentru plante nu a fost niciodată mai puternică decât acum, când îi consacră cea mai mare parte din timpul său. Încununarea acestei pasiuni se regăsește în „grădina sa vrăjită”, o grădină etnobotanică, pusă la dispoziția vizitatorilor, pe care îi inițiază în lumea secretă a plantelor. Această grădină este, de altfel, un formidabil teren de experimentare, aici își pune în practică ideile. Îngrășămintele pe bază de plante, la fel ca toată lumea, le folosește de mult timp.

ANNIE-JEANNE BERTRAND

Ca toată lumea, urmând sfaturile presei de specialitate un pic prea „riguroase”, ea a făcut de toate, și bune, și rele, prin practicile sale. Astăzi, încurajată de întâlnirea cu alți practicanți, consideră că, pentru a putea merge mai departe, trebuie să facă *tabula rasa* în legătură cu tot ceea ce știe, pentru a putea repara greșelile din trecut. De mai mult de 10 ani, face extracte vegetale fermentate cu foarte multă atenție, rezultatele fiind, constant, aceleași; din lipsă de timp însă, nu își consacră pe atât de mult timp pe cât ar dori acestei îndeletniciri.

Annie-Jeanne Bertrand face un amestec cu „cei patru muschetari”: urzică, coada-calului, ferigă, tătăneasă. Pune 50 cl de extract într-un pulverizator portabil de 15 l.

Acest amestec garantează, în opinia sa, o acțiune stimulantă, dar, totodată, insectifugă, prin prezența ferigii, și fungicidă, prin prezența cozii-calului. Ea adaugă un pic de săpun negru, dacă observă că se înmulțesc afidele, și zeamă bordeleză, dacă e neliniștită în privința afecțiunilor, în proporție de 1/10 la o doză normală.

Annie-Jeanne pulverizează toată grădina o dată pe săptămână, insistând asupra plantelor care par afectate. Intenția sa nu este doar de a le hrăni, ci și de a le tonifia și a le ajuta. Ea folosește, de asemenea, extractele la irigarea solului, când diluează extractul în proporție de 10%.

Annie-Jeanne își stropește răsadurile cu extract de urzică, ce stimulează în mod particular încolțirea feticei, adeseori, capricioasă.

Annie-Jeanne începe sezonul de practici agricole cu extractul de urzică, ce stimulează dezvoltarea frunzelor. Apoi, adaugă tătăneasă, în particular, pentru roșiile plantate de o lună, căci a realizat că tătăneasa favorizează formarea florilor și înmugurirea. Pentru a duce la bun sfârșit toate aceste procese, ea a decis să-și cultive propria urzică.

Un truc care și funcționează: câteva frunze de ferigă așezate direct pe cultură sunt suficiente pentru a îndepărta fluturele-de-varză pentru câteva săptămâni.

Grădina lui Annie-Jeanne sau elogiul biodiversității.

FĂCÂND TURUL GRĂDINII

Ce ați spune să facem o mică plimbare prin grădină? O vom traversa, vom privi de aproape plantele care o alcătuiesc și, astfel, vom vedea locurile unde extractele de plante drăgăstos preparate și care parcă așteaptă în recipientele lor pot să facă un serviciu. Cum bine veți constata, printre alte funcții, acestea au și funcția extrem de importantă de mulcire, care contribuie la buna sănătate a tuturor. Nu fiți speriați de faptul că remediile sunt numeroase. Puteți foarte bine să vă mulțumiți cu două sau trei leacuri, dar, uneori, situația ne obligă să căutăm soluții particulare. Pentru a lupta împotriva bășicării piersicului, de exemplu, nimic nu bate coada-calului...

Pomii fructiferi

Practicile încep întotdeauna primăvara, în urma examinării atente a fiecărui arbore. Învârtiți-vă în jur, priviți starea solului, dacă iarba a crescut sau dacă solul este gol. Uneori, rădăcinile, la nivelul solului, au fost deteriorate de mașina agricolă. Dacă ridicați privirea, uitați-vă, înainte de orice, la extremități și la înălțimea arborelui și, dacă ultimele ramuri sunt fragile, nu vă panicați, deoarece reducerea rămurișului este naturală. Și nu uitați că arborele își ajustează rămurișul la propriile capacități. Multe dintre probleme vor dispărea dacă vom îndepărta iarba de la picioarele pomilor fructiferi: concurența ierbii e de temut, în privința oligoelementelor. Furnizarea de compost completează regimul revitalizant. Sucul de frunze de tătăneasă presat la rece dezinfectează plăgile trunchiului, datorită prezenței unui alcaloid: consolidina - Vincent

Mărturie

Pentru pomii fructiferi, Vincent Mazière vă recomandă să pulverizați un amestec de extracte fermentate (urzică și tătăneasă) chiar imediat după recoltă, pentru a ajuta pomul să-și reconstituie rezervele, apoi, extract de urzică, primăvara următoare, pentru buna reîncepere a ciclului vieții. Extractul fermentat de ferigă (dilat 10%) combinat cu săpun negru (2-3 lingurițe la 10 l de apă) asigură victoria în lupta împotriva focarelor de afide.

Mazière și-a dat seama de aceasta când a făcut o tăietură unui greșfrut invadat de viermi-albi. Plaga este curată după câteva luni. Regenerările, foarte sănătoase, au reconstituit arborele datorită stropirilor regulate cu extract pe bază de urzică.

Dacă arborele nu prezintă semne de boală

Dacă arborele se comportă bine, ne vom mulțumi să îl întărim. Intervenți cu aporturi stimulante, destinate să înlesnească capacitatea arborelui de a se apăra când și dacă va fi cazul, mai târziu. Extractele de tătăneasă, de brusture și de păpădie sunt perfecte în această privință. Extractul de păpădie, preparat din frunze și flori, trebuie diluat ceva mai puțin decât celelalte două.

Dacă bolile sau dăunătorii sunt vizibili

Fiți vigilenți începând din iunie-iulie. Intervenți, utilizând rețetele menționate la sfârșitul cărții. Diversificați extractele pentru a înșela inamicii. Utilizați mai întâi ceea ce aveți la îndemână și nu uitați să lăsați fauna locală să-și facă munca.

Legumele

Principiul de bază este să întărim legumele cu ajutorul extractelor stimulante, care se aplică o dată la 15 zile, începând cu luna martie. De preferință, pulverizați preparatul - se repartizează mai bine; nu e nevoie de supradoză și, de aceea, este indicat să folosiți o stropitoare, putem să ne echipăm și cu o rampă.

La fiecare răsădire

După fiecare răsădire, așteptați o săptămână, până apar primele rădăcini (fragile), pentru a le aplica un prim extract, amestec din urzică și tătăneasă, prin stropire, seara. Scop: favorizați creșterea rădăcinilor și le determinați să coboare în profunzime, așa, vă asigurați liniștea mai târziu. Dacă vă e teamă că veți uita, stropiți plantele imediat după răsădire.

La sfârșit de vară

Întoarcerea ploilor și răceala nopții favorizează apariția afecțiunilor datorate ciupercilor. Tratați, în mod particular, tomatele, cu zeamă bordeleză, dar prin scăderea dozei la 1/10 față de cum se menționează pe ambalaj, cu condiția de a adăuga extract de urzică diluat 10%.

Iarna, extractul de tătăneasă, la care adăugăm parafină (de la 20 la 25 ml) și argilă verde (cele două sunt importante), permite distrugerea ouălor de afide și a acarienilor și luptă preventiv împotriva ciupercilor. Acest tratament se aplică înainte ca mugurii să se deschidă.

Animale sălbatice, cârțiță, limax ...

Pentru a respinge insectele, dar și animalele sălbatice, care fac adesea ravagii, pulverizați extractul de usturoi peste tot, la mijlocul lunii mai și la începutul lui iulie. Dacă cârțițele sunt în elementul lor, utilizați extract de tulichină, purgativ, ca agent repulsiv, în special, în perioada dezvoltării semințelor, în martie și în aprilie. Trebuie să pulverizați peste tot, în jurul parcelelor și printre rânduri. Numită, de asemenea, „iarba-cârțițelor”, planta în sine nu are nicio acțiune repulsivă. Doar extractul fermentat acționează.

Împotriva limaxului, nu s-a descoperit până acum un repulsiv veritabil. Ați putea totuși să-i capturați în număr mare de la picioarele plantelor mentei de Notre-Dame și ale isopului. Sau puteți pune capcane cu frunze de tătăneasă printre rânduri de salată, pe care să le strângeți regulat, cu tot cu limacși.

Dacă seceta amenință

Dacă seceta lovește în mod regulat regiunea voastră, pulverizați de la mijlocul lunii iunie (dar și mai târziu, în funcție de situații și de ani) un extract de brusture, care restaurează turgescența frunzelor și furnizează sprijin tulpinei, și extract de păpădie, care limitează stresul lipsei de apă.

Tufele de trandafiri

Pentru a întări tufele de trandafiri, luptați preventiv împotriva bolilor și îndepărtați multe dintre insecte, pulverizând, în martie, un amestec de extract de urzică (5%) și de tătăneasă (10%). Dacă afidele sunt o mare problemă, achitați-vă de ele cu o pulverizare de extract

Căpșunii sunt exigenți: o pulverizare cu extract de tătăneasă diluat la 5%, aplicat în faza de răsăd, hrănește durabil acești setoși. Puteți să o reînnoiți la plantare, dar și din nou, la irigare.

Un pumn clasic din frunze de urzică plantat la baza roșiilor este întotdeauna recomandat pentru acțiunea sa stimulantă și nutritivă.

Mărturie

Pe o cultură de salată, Michel Barbaud folosește extract de urzică, stropind-o de la bun început. La roșii, folosește extract de tătăneasă și de coada-calului, cu care pulverizează frunzișului, și extract de urzică exclusiv, pe sol – în opinia sa, trecerea urzicii prin rădăcini este esențială.

Annie-Jeanne Bertrand înmoaie semințele de fetică în extract de urzică, le lasă aici întreagă după-amiază, apoi le pune la uscat pe hârtie absorbantă, iar seara le seamănă. Acest tratament grăbește încolțirea și densitatea semănării. Testați și dumneavoastră spanacul și pătrunjelul...

de plante aromatice. Pentru aceasta, puneți la fermentat separat lavandă, spilcuță, săpunăriță, virnanț, apoi amestecați extractele și pulverizați o dată (la 5%) încă de când afidele sunt instalate pe lăstarii tineri, la mijlocul lui aprilie (perioadă variabilă după regiuni și ani). Repetați, dacă focarele persistă.

Extractul de usturoi este un foarte bun fungicid, eficient contra marsoniei (boala petelor negre). Respinge deopotrivă insectele și omizile, care se răsucesc pe frunze și devorează marginile. Să începeți să pulverizați încă de când se instalează căldura, în iunie.

Din punctul de vedere al lui Vincent Mazière, tufa de trandafiri este obosită (vegetal) în septembrie. Acest lucru explica de ce trandafirul cedează asaltului bolii marsonia. Hrăniți-l, stropindu-l cu extract de urzică. La sfârșit de sezon, în noiembrie, și din nou, în inima iernii, aplicați un tratament cu Cuivrol (o treime din doza normală), care va menține curate tufe de trandafiri pentru mult timp.

Gazonul

Amatorii de gazon verde apelează la extractele de plante pentru a corecta micile defecte și pentru a întări vigoarea ierbii, făcând economie de îngrășăminte și de produse de sinteză. Tratamentul de bază constă în pulverizarea printr-un pulverizator fin, echipat cu un dozator cu trei duze, a unui extract de păpădie sau tătăneasă, primul limitând stresul de apă estival, al doilea acționând ca un fungicid preventiv împotriva fuzariozei.

Astfel, ideal este să pulverizați o dată pe lună, alternând extractele, de preferință, dimineața, când este rouă, pe gazonul tuns în ajun. Extractul fermentat de tătăneasă este foarte bogat în potasiu. El activează metabolismul ierbii și îi conferă o culoare superbă.

Annie-Jeanne Bertrand folosește pentru pulverizare un amestec de extracte compus din „cei patru muschetari”- tătăneasă, urzică, coada-calului, ferigă - cu care dă asupra florilor din grădină, inclusiv pe tufe de trandafiri. Pe aceștia din urmă, îi pulverizează în plus cu un extract de tătăneasă. În câțiva ani, starea generală a trandafirilor din propria grădină s-a ameliorat cu mult.

Pulverizând extract de urzică și de tătăneasă pe o grămadă de compost, activați descompunerea.

Mărturie

Annie-Jeanne Bertrand își adoră plantele de interior și, când le udă, umple un lighean cu extract de urzică diluat la 15%, în care scufundă ghivecele timp de 24 de ore. Reface operațiunea în mod regulat, de trei-patru ori pe an, tratament indicat pentru orice plantă verde normală. Face același lucru și cu roșiile înainte de a le sădi în pământ, dar le lasă doar trei-patru ore, pentru a evita asfixierea rădăcinilor.

Copacii și gardurile vii

Intervențiți încă de la plantare, stropind la rădăcină astfel: extract fermentat de tătăneasă, diluat în proporție de 5%, la care adăugați doi pumni de vermicompost și un pumn de argilă, în stropitoarea de 10 l. Puteți și să înmuiați rădăcinile goale ale arbuștilor și ale plantelor în acest amestec timp de 10 minute, nu le scuturați și plantați-le așa cum sunt. Tufele de trandafiri vor aprecia în mod deosebit acest tratament. Coniferele apreciază o pulverizare din macerat de urzică, precum și extractul fermentat de tătăneasă în a doua parte a lunii aprilie și în august. În iunie, amestecul de extracte fermentate de urzică (5%) și de tătăneasă (10%) conferă tonus cărpinișului, liliacului și altor arbuști. Atenuază cloroza hortensiilor.

Înmuierea rădăcinilor cu tot cu bulgării de pământ într-un extract de urzică diluat la 20% este o excelentă metodă de a stimula un arbust.

Jardinierele

Cel mai bun sfat, care este aplicabil tuturor plantelor de interior: să le asigurați contribuții regulate de extracte fermentate de urzică și de tătăneasă, amestecate la 5%. Este mai bun decât extractul de alge, care sunt formidabile revitalizante, dar care, totodată, atrag insectele. Raymonde Gal folosește extract de urzică peste tot, inclusiv pentru tufele de trandafiri, care înfloresc toată vara, și un lămâi în ghiveci, care a produs mai mult de 40 de fructe în 2002: frunzele sale largi și de un verde frumos, întunecat, erau extraordinare, mai ales că vegeta de câțiva ani.

Un peisagist în acțiune

Hervé Fonteneau, peisagist din Vertou, în Loire-Atlantique, nu mai utilizează altceva decât extracte de plante, în special pentru a trata gardurile vii de conifere, care se îmbolnăvesc destul de des. El pulverizează frunzișul și solul cu acest amestec, la 10 l de apă pune 50 cl de extract de urzică, 20 cl de extract de coada-calului și 10 cl de extract de ferigă, la care se adaugă 20 g de argilă, pentru a asigura adeziunea pe frunziș. Cea din urmă trebuie să fie bine acoperită, fără a picura. El pulverizează, de asemenea, și solul, diminuând presiunea, pentru a obține picături mari. Acest tratament este repetat o dată la 15 până la 20 de zile, în perioada de vegetație activă, ceea ce înseamnă între cinci și șase tratamente. Este recomandat să stropiți picătură cu picătură, ceea ce întărește acțiunea produsului asupra solului.

Pentru a simplifica munca, Hervé Fonteneau tratează toate grădinile unde lucrează cu ajutorul unui amestec de urzică, coada-calului și ferigă. Astfel, el constată că tufele de trandafiri sunt la fel de bogate după cincisprezece ani, pe cameli nu se mai depune funingine, iar plantele de interior lăsate afară pe durata verii, inclusiv ficusul, sunt toate întinerite.

Remedii repulsive

Afidă-verde sau neagră (cireș...)	Pelin	Infuzie 100 g/l, diluată după aceea la 20%. Dacă focarul persistă, faceți un tratament cu usturoi mai târziu.
Afidele-verzi, neagre, lănoase și cenușii	Rubarbă	Macerat de 500 g de frunze, fără tulpini, în 3 l de apă; așteptați 24 de ore). Folosiți remediul pur. Faceți trei tratamente în trei zile.
Afidă-verde	Iederă, soc-negru	Decoct pur (100 g/l). Funcționează bine pe tufele de trandafiri. Decoct: înmuiați 1 kg de frunze moi în 10 l de apă, vreme de 24 de ore, apoi fierbeți. Folosiți remediul pur.
Afidă-lănoasă de fructe	Ferigă-de-câmp sau ferigă-de-pădure	Extract fermentat (1 kg de frunze proaspete, în 10 l de apă). Folosiți remediul pur. Utilizați la început de sezon, după aceea, are eficacitate scăzută.
Fluturele-de-varză și gândacul-purice	Pelin	Infuzie (100 g/l), remediu pur, seara.
Omidă defoliatoare	Rubarbă	Macerat (500 g de frunze, fără tulpini, în 3 l de apă). Așteptați 24 de ore. Remediu pur. Faceți trei tratamente în trei zile. Puteți să adăugați ulei de mentă, pentru o mai bună aderență.
Cicadă-verde pe vița-de-vie	Ferigă-de-câmp	Extract fermentat (1 kg pentru 10 l) diluat, după aceea, în proporție de 10%, prin pulverizare. Tratați devreme, de la mijlocul lui aprilie până la sfârșitul lui iunie.
Acarieni	Urzică Coadă-calului	Macerat (100 g de frunze proaspete în 1 l de apă, vreme de 24 de ore, la temperaturi de 18-20°C. Folosiți remediul pur. Trei tratamente pe lună. Decoct (100 g/l), lăsați să fiarbă o oră, apoi răciți, filtrați, diluați 20%, tratați seara. Trei tratamente, la un interval de o săptămână.
Cârțițe	Cleiță Soc	Extract fermentat (800 g la 10 l), folosit în stare pură, stropind între rânduri sau în jurul culturilor, pentru a le proteja. Acționați timp de 15 zile. Extract fermentat de soc (1 kg la 10 l), folosit în stare pură între rânduri. Mai puțin eficace decât cleița, căci, dacă plouă, nu are efect. Partea lăptoasă a clăiței îi permite extractului să adere mai bine: chiar după câteva săptămâni, putem simți mirosul, dacă adulmecăm o brazdă de pământ.

Remedii insecticide

Afide	Usturoi	Treceți prin presă 100 g de căței de usturoi descojiți, apoi lăsați să macereze în două linguri de supă de ulei de măsline, timp de 12 ore. Vărsați 1 l de apă, apoi strecurați, apăsând printr-o sită fină. Lăsați să se odihnească o săptămână. După aceea, diluați la 5%.
Afide-verzi, negre	Tătăneasă Urzică	Decoct: fierbeți opt frunze tocate într-un litru de apă, timp de 20 de minute. Lăsați să se odihnească 12 ore. Folosiți remediu pur, după filtrare. Rețetă de Christian Paluanzella, conform biodinamicii în Haute-Savoie: infuzie pură de frunze proaspete (100 g/l) sau uscate (10g/l).
Viermele- mărului	Urzică sub formă de: Pelin și rubarbă	Macerat: 100 g de frunze proaspete, în 1 l de apă, la 18-20°C, vreme de 24 de ore. Folosiți-l ca remediu pur. Două tratamente la începutul lui aprilie și un tratament în mai. Decoct: 100 g de frunze proaspete în 1 l de apă, diluat 20%. 500 g de frunze fără tulpini în 3 l de apă, așteptați 24 de ore, trei tratamente în trei zile. Puteți să amestecați pelinul și rubarbă.
Acarieni	Usturoi	Decoct: 70 g/l de apă, diluați 30%, tratați de trei ori, la interval de trei zile.
Musca-albă	Virnanț (ruta-de- grădină) Tătăneasă Vetrice	Macerat de frunze proaspete – 80 g/l, apoi, diluați 20%. Decoct: fierbeți opt frunze tocate în 1 l de apă, timp de 20 de minute. Lăsați să se odihnească 12 ore. Folosiți remediu pur, după filtrare. (Rețetă de Claude Aubert) Extract fermentat (planta întregă la momentul înfloririi, 13 kg/10 l de apă, folosiți remediu pur).
Musca-de- varză și musca-albă	Piretru și virnanț	Extracte fermentate, preparate fiecare în parte, diluate la 10%. Efect-șoc garantat. Atenție la dermatita cauzată de virnanț!
Musca- morcovului	Ceapă	Extract fermentat de coji de ceapă roșie sau galbenă (20 g/l de apă, să tot fie un pumn de coji). Diluați la 5%. Tratați la sfârșitul lui iunie, de două ori pe săptămână.
Musca-cepei	Usturoi	Treceți prin presă 100 g de căței de usturoi descojiți, apoi lăsați să macereze în două linguri de supă de ulei (de măsline, de preferință), timp de 12 ore. Vărsați un litru de apă, apoi treceți apăsând printr-o sită fină. Lăsați să se odihnească o săptămână. După aceea, diluați la 5%.

Gândacul-purice	Soc-negru	Decoct. Înmuiați 24 de ore în apă (1 kg de frunze moi, în 10 l), apoi fierbeți 30 de minute. Folosiți remediul pur, seara, de preferință.
-----------------	-----------	---

** putem, de asemenea, să folosim ulei de in sau de parafină, dar măslinile conțin acizi grași polisaturați care închid moleculele activate de usturoi. Utilizați, de preferință, ulei bio.*

Remedii contra bolilor

Monilia (fructe cu sâmburi)	Coadă-calului Urzică Hrean	Decoct din 500 g de plante uscate la 5 l de apă. Fierbeți o oră. Diluați 5%. Faceți trei tratamente: unul la început de aprilie, unul în mai și unul în iulie-august. Decoct doar din rădăcină: 100 g de rădăcini puse la înmuiat, în prealabil, în decurs de 24 de ore în 1 l de apă, timp de 30 de minute. Folosiți remediul pur. Puteți să adăugați un decoct de coada-calului (vedeți mai sus). Infuzie: 300 g de frunze și rădăcini, amestecate în părți egale, cu 10 l de apă. Folosiți remediul pur, prin pulverizare. Aceleași date.
Rugină (trandafir, fructe și nalbă)	Feriga-de-câmp sau feriga-de-pădure Coadă-calului	Rețetă de Jean-Claude Chevalard: extract fermentat, folosiți remediul pur. Tratați încă din luna mai pe soiurile sensibile. Repetați. Decoct: 500 g de frunze uscate, la 5 l de apă. Fierbeți o oră. Diluați 10%. Tratați de trei până la cinci ori, cu interval de o săptămână între tratamente.
Rugina-coacăzului	Pelin Usturoi	Extract fermentat din planta întreagă, nediluat. Treceți prin presă 100 g de căței de usturoi descojiți, apoi lăsați să macereze în două linguri de supă de ulei (in sau parafină), în decursul a 12 ore. Vărsați 1 l de apă, apoi treceți totul printr-o sită fină. Lăsați să se odihnească o săptămână. Diluați la 5%. Aceeași preparare servește la izgonirea muștei-de-ceapă.
Crustă (mere și pere)	Coadă-calului	Decoct: 500 g de plante uscate, la 5 l de apă. Fierbeți o oră. Diluați 20%. Tratați de trei până la cinci ori, cu interval de o săptămână între tratamente, din aprilie, apoi, în mai și în iulie-august.
Bășicarea piersicului	Coadă-calului Usturoi	Decoct: 500 g de plante uscate, la 5 l de apă. Fierbeți o oră. Diluați 20%. Tratați de trei până la cinci ori, cu interval de o săptămână între tratamente, încă de la înmugurire, apoi, în mai. Cură, de aplicat în luna aprilie. Treceți prin presă 100 g de căței de usturoi decorticați, apoi lăsați să macereze în două linguri de supă de ulei (măslina sau parafină), pe parcursul a 12 ore. Vărsați 1 l de apă, apoi treceți printr-o sită fină. Lăsați să se odihnească o săptămână. Apoi, diluați 5%. Nu vă îngrijorați dacă frunzele încep să cadă masiv. Tratament eficace și împotriva muștei-de-ceapă și a marsoniei tufei de trandafir.

Bacterioză (asupra zmeurei, în special)	Cooda-calului	Decoct: 500 g de plante uscate, la 5 l de apă. Fierbeți o oră. Diluați 10%. Tratați de trei până la cinci ori, cu interval de o săptămână între tratamente. Începeți din luna aprilie, reînnoiți tratamentul zece zile mai târziu.
Gangrena pomilor fructiferi	Condurul-doamnei și ștevie	Infuzie: 500 g din fiecare plantă, în 5 l de apă. Folosiți direct pe gangrenă, prin pulverizare de extract pur.
Mucegaiul-mărului	Ștevie Urzică	Extract fermentat: 150 g de rădăcină tocată, în 10 l de apă. Folosiți remediul pur, prin stropirea solului sub coroana pomului. Decoct din rădăcină: 100 g de rădăcini puse la înmuiat, în prealabil, în decurs de 24 de ore în 1 l de apă, timp de 30 de minute. Folosiți remediul pur, după ce ați adăugat aceeași cantitate de extract fermentat de frunze de soc-negru (1 kg la 10 l, diluat 10%). Această rețetă este preventivă, dar, de asemenea, curativă. Efect spectaculos.
Mucegaiul-gri de căpșuni	Usturoi Urzică	Treceți prin presă 100 g de căței de usturoi decorticați, apoi lăsați să macereze în două linguri de supă de ulei (măslina sau parafină), timp de 12 ore. Vărsați 1 l de apă, apoi treceți printr-o sită fină. Lăsați să se odihnească o săptămână. Diluați 5%. Nu vă faceți griji, căci căpșunile nu vor lua gustul usturoiului. Aceeași preparare servește la alungarea muștei-de-ceapă și la bășicarea piersicului. Decoct numai de rădăcină: 100 g de rădăcini puse la înmuiat, în prealabil, în decurs de 24 de ore în 1 l de apă clocotindă, timp de 30 de minute. Folosiți remediul pur.
Mucegai (cartofi, roșii)	Brusture Vetrice	Extract fermentat: 1 kg la 10 l, diluat 20%, prin pulverizare. Trei tratamente, la interval de 10 zile. Puteți să asociați cu extractul fermentat de salvie (aceeași diluare, fiecare extract fiind fermentat în parte). Cel mai eficace (frunzele uscate la brusturelui sunt suficiente pentru a rezolva problemele de mucegai). Macerat: 30 g de flori uscate, la 1 l de apă, lăsați să stea timp de trei zile. Folosiți remediul pur. Tratați de la trei până la cinci ori în timpul verii, începând de la mijlocul lui iunie, toate cele trei săptămâni.
Boala piciorului negru	Usturoi Urzică	Decoct: 100 g de bulbi tocați, în 1 l de apă, aduceți la fierbere timp de cinci minute. Lăsați să se odihnească o oră. Folosiți remediul pur. Rețetă de Christian Paluanzella, biodinamica din Haute-Savoie: infuzie pură de frunze proaspete (100 g/l) sau uscate (10 g/l).

* Cooda-șoricelului este excelentă în combinație cu alte plante fungicide. Se folosește în infuzie (20 g de flori uscate, în 1 l de apă), adăugați alte preparate, în proporție de 1 l pentru 10 l de preparat.

VIITORUL EXTRACTELOR DE PLANTE

Folosirea extractelor de plante în grădină este o practică ce se află la început de drum. Să nu care cumva să credeți că totul a fost spus sau scris aici. Rămân încă multe de aflat – atât de multe, că nu vom fi niciodată prea mulți care să se intereseze de acest subiect; alăturați-vă și voi familiei experimenterilor!

Puțină curiozitate, minuțiozitate și răbdare – calitățile unui bun „grădinar” – sunt suficiente. Adăugând la acestea puțină metodă, veți permite și altor grădinari să profite de progresele voastre. Alăturându-vă mișcării, veți face, astfel, mai credibilă folosirea extraselor de plante. Chiar și așa, veți descoperi în paginile care urmează că o amenințare reglementară subzistă. Pentru ca ea să dispară, nimic nu e mai bun decât o mobilizare a voințelor constructive.

Experimentați voi înșivă!

Extrasele de plante sunt subiectul unui nou domeniu, în care fiecare grădinar își poate aduce contribuția. Dacă vă place să experimentați rețete culinare, de ce să nu intrați și în clubul celor care testează extrasele vegetale?

Pentru a ieși din empirism, adoptați protocoale de lucru. Iar dacă acest lucru vi se pare o constrângere, în realitate, nu e chiar așa: înseamnă doar să adăugați puțină metodă încercărilor voastre, asta fiind și singura modalitate de a transmite o informație cât mai limpede și de a face comparații între o regiune (sau o țară) și alta.

Puțină metodă nu strică

Vă propunem, pe etape, procedura următoare:

- Începeți prin a emite o ipoteză, de pildă: vă gândiți că un anumit extract va rezolva problema puricilor pe o anumită plantă; sau, poate, vă vine ideea că un cutare extract va stimula mușcatele care vegetează într-un ghiveci.

- Împărțiți în două lotul de plante pe care veți face încercările: trebuie neapărat să păstrați un lot-martor neatins: dacă nu faceți așa, cum oare veți putea compara rezultatele?
- Etichetați cu grijă fiecare lot, imediat și cât mai explicit: o inscripție de genul „3 X 2P” nu o să vă mai spună mare lucru după o lună de zile...
- Țineți un carnețel în care notați obiectele experimentului, data, condițiile meteo și observațiile - zi după zi. Dați date exacte: cântăriți recoltele, numărați la microscop puricii de plante sau omizile, separându-i pe cei morți de cei vii. Fotografați.
- Faceți un bilanț al observațiilor: e rezultatul semnificativ, în raport cu lotul-martor?
- Repetați experimentul de cel puțin două ori, fără a schimba nimic din procedură. La final, sunt observațiile identice? Dacă da, aveți o bună bază de pornire. Dacă nu, nu e grav – cu condiția să înțelegeți de ce există diferențe: variațiile sunt cumva legate de starea plantelor (mai mult sau mai puțin tinere), de vreme, de fazele lunii (pentru cei care țin cont de ele), de momentul ales pentru tratare (dimineața sau seara)? „Nonrezultatele” însă nu trebuie să fie considerate eșecuri. Ele vă pot învăța, la fel ca experimentele reușite: lucrând pe propriile „eșecuri”, Jean-Claude Chevalard a reușit să pună în evidență importanța apei dedurizate în prepararea extractelor fermentate.
- Atunci când o observație se repetă regulat pe o plantă, verificați-o și pe altele, la început, fără a schimba modul de folosire, mai apoi, adaptându-l, în funcție de observațiile făcute. Notați totul.
- Când vă gândiți că ați epuizat chestiunea, faceți o sinteză și trimiteți-o la Amicii Urzicii, care o vor transmite și altor experimenter din rețea.

Exemplu de protocol:

Testarea impactului extrasului fermentat de urzică asupra tomatelor.

Lotul de roșii este împărțit în două, o jumătate servind drept lot-martor.

Tratamentul e aplicat la plantare și, apoi, din 15 în 15 zile. Se notează data apariției primei flori, a primei roșii coapte.

Se cântărește fiecare recoltă, dacă e posibil, o dată pe săptămână. Se notează rezultatele într-un tabel. La sfârșitul sezonului, se compară datele (lot tratat – lot-martor).

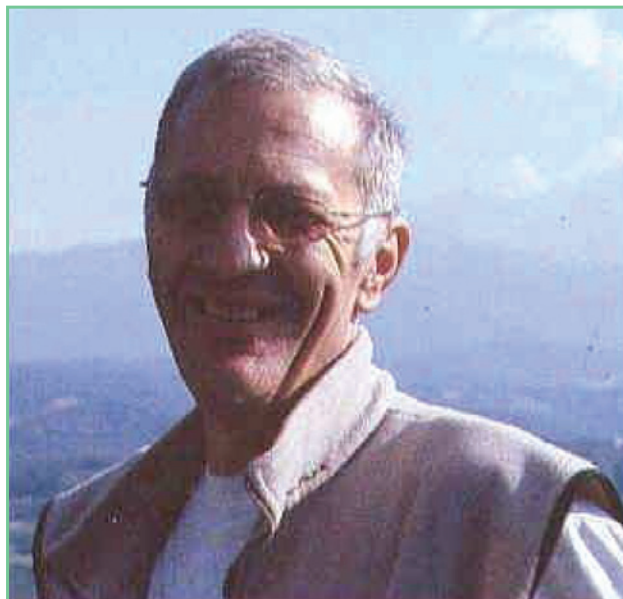
Se notează eventuala apariție a manei și gravitatea atacului.

Se trimit rezultatele Amicilor Urzicii...

MICHEL BARBAUD

Unul dintre primii care s-au interesat îndeaproape de extrasele de plante, Michel Barbaud are verva și ușurința cunosătorului. Întrebați-l despre un fenomen complex, iar el îl va descrie în termeni clari și concizi, care îl vor face comprehensibil pentru toată lumea.

Adept al extraselor vegetale fermentate, Michel Barbaud a înțeles de multă vreme că empirismul primelor rețete nu a dus la rezultatele așteptate. El face parte dintre aceia care își pun în permanență munca sub semnul întrebării, mereu în căutarea unor noi formule.

Conștient că aceste produse nu pot să rezolve toate problemele, el asociază, pentru mai multă eficacitate, diferite tehnici ale agrobiologiei, printre acestea, calendarul lunar deține un loc de frunte. El se declară împotriva folosirii de manieră mecanică a extraselor fermentate, care, mai mult, poate, decât tratamentele de sinteză tradiționale, cer o adaptare la condițiile de moment și la starea plantei.

Astfel, în viziunea sa, pH-ul este cel care condiționează întreaga viață celulară. Să ne amintim că această cifră desemnează aciditatea. Dacă ea este mai mică de 6, solul este acid; mai mare de 7, el e bazic – sau alcalin; iar între cele două valori, neutru. Acest interval reprezintă și zona cea mai favorabilă exprimării forțelor vitale. Întreaga artă a grădinăritului constă în a reuși să te afli în acest interval optim, care susține armonia și sănătatea majorității plantelor.

În funcție de anotimp, de fertilizanți, de poluare și de culturile impuse solului, pH-ul variază cu 0,5 până la o unitate într-un an. Cum poate fi el menținut în zona optimă? Într-un sol alcalin, pH-ul se ajustează înspre zona neutră cu ajutorul sulfatului de magneziu hidratat natural, numit și kiserit. În cazul unui sol acid, se ridică pH-ul cu dolomită. Aceste două „remedii” prezintă un avantaj, ele aduc aport de magneziu - element care lipsește în mare măsură din solurile noastre supraîncărcate cu potasiu. La fel ca alți cercetători (Quinton, Delbet, Jean Boucher, Jeanne Rousseau sau Raoul Lemaire), Michel Barbaud atribuie lipsei de magneziu din alimente numeroase patologii. La plante, această carență ar fi cea care cauzează boli produse de ciuperci sau de viruși. Magneziul și o viață microbiană intensă în sol sunt cheia forțelor vitale pentru plante.

Inutil de spus că Michel Barbaud dă o mare importanță condițiilor, care prevalează înainte de a aplica orice remediu. El corectează, de altfel, formulele, după caz, adăugând, la nevoie, oțet de cidru sau lactoserum (v. p. 71). Activitatea sa profesională de consilier pentru agricultori face ca el să fie în permanență în contact cu pământul și să se bucure, astfel, de un extraordinar teren de experimentare, unde ideile sale novatoare se pot pune în practică.

Câteva piste de explorat

La începutul carierei voastre de experimentatori, veți fi adesea tentați să încercați totul - și asta, un pic cam la întâmplare. E mai de folos însă să vă dedicați unei plante care vă place în mod deosebit. Însă atenție, să nu „umflați” cifrele pentru a demonstra ceva care nu există. Amintiți-vă că alții, după voi, vor face aceleași încercări.

Iată câteva piste de experimentare care vor ajuta la dezvoltarea domeniului extraselor de plante, în folosul tuturor:

- Verificați temeiul rețetelor din lucrarea de față. Notați-vă remarcile și trimiteți-i-le lui Bernard Bertrand, pentru ca următoarea ediție să fie îmbogățită cu adnotări.
- Testați, pentru comparație, extrasul vostru în paralel cu unul dintre din comerț.
- Faceți încercări, urmându-vă inspirația și intuiția, asupra altor posibile întrebări ale plantelor citate: cutare extract ar putea acționa ca fungicid și ca insecticid? Împotriva căror insecte, în ce doză, pe care plantă, în ce moment al anului? Cutare plantă apreciază un stimulator, mai degrabă decât un altul?
- Folosiți pentru experimente și alte plante din grădină. Iată câteva sugestii (plante susceptibile de a se preta la folosirea ca extrase fermentate): broccoli, mușcata, muștarul, cimbrul, iarba-mâței (*Nepeta*), limba-mielului (*Borago*), angelica, spanacul.
- Experimentați cu plante întâlnite în mod curent în flora spontană. Nici vorbă să afectați biodiversitatea, năpustindu-vă asupra plantelor rare! Însă ce-ați zice să încercați efectele unor extrase vegetale obținute din mur, frasin, păducel, vinariță (*Asperula*), iarbă-neagră, scai, nuc? Testările iau ceva timp, așa că nu vă dispersați! Una-două plante într-un an, asta e deja foarte bine!
- Încercați combinații noi, însă nu uitați că este mai bine să preparați separat fiecare extras. Notați cu atenție dozele folosite în amestec!

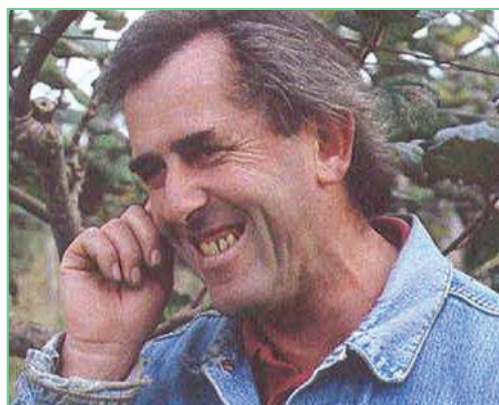
JEAN-CLAUDE CHEVALARD, PRIMUL „URZICIAN”

Când spui „purin de urzică”, numele său îți vine imediat în minte. Bătând Franța în lung și-n lat pentru a duce vestea despre extrasele vegetale, a devenit un nume de referință în domeniu.

Autodidact convins, marea sa forță rezidă în înțelegerea intuitivă și justă a situațiilor, care face din el unul dintre tehnicienii cei mai pertinenti ai momentului. El a fost cel dintâi care s-a interesat în detaliu de procesul de fabricare a extraselor vegetale fermentate, punând capăt anilor de aproximație care au costat mult din credibilitatea preparatului din urzică, într-atât de aleatorii erau rezultatele.

Tot lui îi revine meritul de a fi conceput o linie de fabricație, într-o vreme în care nimeni nu credea în așa ceva. Azi, Jean-Claude Chevalard se află în fruntea celei mai mari unități franceze de producție de extrase vegetale fermentate.

Neobosit, colaborează la pregătirea unor noi produse (amestecuri, studii asupra unor plante etc.) și își continuă munca pe teren cu profesioniști ai pământului (agricultori, peisagiști, pepinieriști etc.), cărora le aduce produse de calitate și consultanță.

EXPERIMENTATORI DE ANVERGURĂ

Gustul pentru natură și mediul înconjurător e cel care i-a determinat pe Bénédicte și pe Vincent Mazière să se reconvertească în producția de extrase vegetale fermentate. O alegere care se poate rezuma într-o formulă: căutarea unei anume calități a vieții. Stabiliți în Vienne, dorința lor este să scoată pe piața amatorilor și a profesioniștilor produse curate, inofensive pentru mediu și pentru utilizatori. Întreprinderea lor produce artizanal extracte de ferigă, de urzică, de pădăie, de coada-calului, dar și suc de tătăneasă și amestecuri complexe, în care se regăsesc socul, brusturele, scaieții sau păpădia... Bénédicte și Vincent își dedică o mare parte din timp cercetării pentru ameliorarea procedeelelor de fabricație și descoperirii unor produse și amestecuri noi și din ce în ce mai eficace. Sfaturile pentru utilizatori merg mână în mână cu vânzarea produselor, care se face direct sau prin intermediari.

Stadiul final este, cu puțină experiență, ușor de observat: o peliculă fină, opacă, acoperă sucul, iar deșeurile solide cad la fundul vasului. Acesta este momentul pentru filtrarea cu ajutorul unor magnifice site confecționate de un artisan local. Produsele sunt, mai apoi, stocate într-o pivniță.

În fiecare zi, Bénédicte urmărește procesul de fermentare și amestecă extrasele cu un băț gros, de trei ori, într-un sens, de trei ori, în celălalt, și așa mai departe.

Ei umplu pubelele cu 6,5 kg de urzică proaspătă, peste care toarnă 65 de litri de apă. Recipientul se umple. Folosesc apă de fântână; acoperă pubelele cu capace, considerând că aerul existent este suficient pentru procesul de fermentare. De aici, rezultă doar puțin miros neplăcut și deloc muște.

Bénédicte și Vincent Mazière folosesc pubele din comerț, cu o capacitate de 80 l, de preferință, negre, căci lucrează afară. Primăvara și toamna, soarele ridică temperatura sucurilor care fermentează.

ERIC PETIOT ȘI PASIUNEA ÎNCERCĂRILOR

Eric reunește calități rare: grija pentru detaliu, gustul pentru observație și o mare sensibilitate pentru plante. Utilă, cea din urmă, atunci când te ocupi de tăierea ramurilor arborilor, care, în cazul lui, e un fel de chirurgie. A început experimentările acum 13 ani, lucrând pentru un client care avea o livadă. Suc de alge, macerat de urzică ca perfuzie – chestia asta făcea să rădă pe toată lumea. Au urmat extrasele fermentate, cu urzica, mereu, actor principal. Azi, Eric lucrează cu aproximativ 30 de plante diferite.

Ia notițe de 6 ani încoace. Înainte, făcuse multă muncă de teren și își dădea seama că acest lucru era, într-un fel, o limitare în a merge mai departe. A înțeles că protocoalele de lucru servesc la o mai bună înțelegere și analiză a proceselor.

Pentru 2003, programul său e încărcat: are de făcut ultimele retușuri la un antigerminativ, adică un produs pentru îndepărtarea buruienilor de pe alei.

E interesat de diferitele stări ale apei în plante, la nivel energetic. Face extrase fermentate din plante uscate, le compară cu cele din plante proaspete...

Eric nu ar rata pentru nimic în lume prima plimbare de dimineață: o ocazie bună pentru a inspecta frunzele și a repera „buba”, dacă e cazul.

Folosirea extraselor de plante nu reprezintă decât o parte dintre practicile lui Eric: el experimentează de ani buni efectele pozitive ale asocierilor de plante. Astfel, el nu lasă pomii fructiferi izolați, ci îi integrează în ansambluri de vegetație mari, ocazie de a strecura la baza lor plante aromatice.

El e mereu în căutarea unor legume perene: ceapa permanentă sau varza Daubenton.

Nici vorbă să-i spui omizii „omidă”, căci Eric încearcă întotdeauna să îi afle numele adevărat, ce va deveni ea, în stadiul adult, ce plante preferă; cu aceeași minuțiozitate, privește puricii de plante sau acarienii.

Eric plasează plantele folositoare de dimensiuni mari pe colțurile culturilor. Acolo, ele se dezvoltă de minune.

Grădina lui Eric și a lui Claudine, văzută dinspre căsuța lor de lemn: straturi mari, pătrate, mărginite de garduri din trunchiuri băițuite, separate de alei cu gazon. Eric e grădinar, și frumusețea grădinii contează mult pentru el. De aici, prezența a numeroase flori, care se reînsămânțează spontan. Nici vorbă să lase pământul gol în timpul iernii: acesta este mulcit cu cânepă(deșeuri lemnoase rezultate în urma prelucrării cânepii).

Cui îi este frică de purinul de urzică?

Extrasele de plante ar trebui să aibă un viitor frumos înaintea lor, în grădină, dar și în agricultură. Doriți o dovadă? De câțiva ani, se fac cercetări la nivel oficial de către specialiști ai Camerei de Agricultură din Gard. Problema vizată: recrudescența larvelor de *Agriotes lineatus* (viermele-sârmă) în culturile de cartofi timpurii, atacurile fiind așa de puternice, încât aproape toți tuberculii sunt perforați, deci de nevândut. Nicio ripostă chimică nu le-a venit de hac viermilor-sârmă. Folosirea turtelor de ricin, combinată cu cea a extrasului fermentat de ferigă-de-câmp (Nota TEI: feriga-de-câmp, feriga-mare, țolul-lupului, *Pteridium aquilinum*) - fiertură diluată 1:10 și administrată în doze de 200 l/ha - a permis obținerea a 83% dintre tuberculi nevătămați, în vreme ce, cu metodele chimice, nu s-a reușit depășirea unui prag de de 55%, ceea ce nu era fiabil din punct de vedere economic.

Și atunci, de ce extractele de plante ar putea fi interzise?

Faptele: în septembrie 2002, o adresă de la DGCCRF (Direcția Generală a Consumatorilor și de Împiedicare a Fraudelor) din departamentul Maine-et-Loire este direcționată unui depozit. Ea se încheie astfel: „*Vă rugăm să luați la cunoștință concluziile Laboratorului, privitoare la prelevarea efectuată în iunie 2002 de către serviciul nostru în stabilimentul dumneavoastră. Produsul: purin de urzică. Concluziile Laboratorului: neconform, produs nestandardizat, nici omologat. În consecință, acest produs nu poate fi comercializat pe teritoriul Franței.*”

Informați de îndată, câțiva dintre noi au reacționat rapid împotriva acestui tip de amenințare cum nu se poate mai concretă. Să stăm cu mâinile în sân ar duce, negreșit, la punerea la stâlpul infamiei a extraselor de plante, confundate cu leacurile șarlatanilor.

Punctul nostru de vedere ar fi atunci mult mai greu de apărut și se știe că oficialităților nu le place defel să revină asupra unor decizii, de teama de a fi acuzate de inconsecvență și de incompetență. Ni s-ar putea reproșa: „Păi, de ce nu ați spus nimic, atunci când era încă momentul?”

De aici, dorința noastră de a deschide o dezbatere prin intermediul acestei cărți.

Pentru a înțelege cadrul acestei chestiuni, să îi analizăm mecanismul de funcționare

Nu este, desigur, o întâmplare că un organism oficial se comporta astfel față de cei care ar vrea să vândă extractele. Legea spune că niciun produs fitosanitar, îngrășământ sau amendament nu poate fi comercializat fără a fi omologat. Omologarea are rolul de a controla eficacitatea unui produs, conformitatea sa cu normele în vigoare și lipsa de nocivitate pentru mediu și sănătatea publică. Ea urmează unei lungi proceduri de teste și de probe. Acest demers are un cost total ridicat, de ordinul a 20 000 - 100 000 de euro, în funcție de produs. Doar producătorii industriali pot face față la asemenea cheltuieli. Cu sprijinul statului, care

Își încasează din mers comisionul, omologarea fiind taxabilă, marile firme au găsit în aceasta o modalitate în plus de a controla concurența: în mod... loial!

Așa că, de fapt, micii noștri producători de extrase vegetale (în momentul de față, ei sunt mai puțin de zece la număr) sunt excluși, mai ales că produsele lor nu se regăsesc cu adevărat în nicio categorie.

Că un produs precum extractul de urzică, a cărui recunoaștere se bazează de mai multe secole pe bune și loiale foloase aduse oamenilor, să fie supus unor aceleași reglementări ca produsele de sinteză marcate cu „capul de mort” este un lucru care nu are nicio legătură cu realitatea, oricât s-ar invoca rațiuni de securitate și de prudență!

Să eliminăm de îndată chestiunea pericolului potențial

Nimeni nu poate să acuze în vreun fel acest extras, nici produsele înrudite cu el, de a fi adus atingere, într-un fel sau altul, sănătății publice, ba dimpotrivă. Chiar prost preparat, „purinul” are un impact pozitiv asupra mediului.

Desigur, nu e inofensiv – căci, atunci, ar fi inactiv. În stare pură, poate polua, dar pasager: să ne amintim că e biodegradabil 100%, după doar câteva zile.

Cunoaștem persoane care folosesc ca fortifiant extractul de urzică - și se simt foarte bine; s-au făcut experimente care au demonstrat că, în diluții homeopatice, preparatul este un remediu pentru numeroase tulburări datorate condițiilor de creștere a animalelor (despre aceasta, citiți, la pag. 76, portretul lui Raymonde Gal).

Extrasele sunt produse aparte, complexe și vii

Și apoi, cum ar putea fi comparate cocktailurile naturale cu produsele de sinteză obișnuite, rezumate la doar câteva molecule? Bogăția extraselor naturale este și garanția acțiunii lor; și tocmai pentru că rezultă în urma unui complex proces de fermentare, ele sunt capabile să stimuleze sistemele de apărare ale plantelor sau le determină pe acestea să utilizeze mai bine resursele minerale de care dispun. Dozând doar azotul, fie el organic, fie mineral, înseamnă să treci pe lângă esențial. A vedea în extrasele de plante doar niște îngrășăminte organice înseamnă să nu fi înțeles nimic. Această atitudine reduționistă condamnă la pieire viitorul economic al acestor preparate inovatoare, precum și al filierelor alternative. Să comparăm ceea ce poate fi comparat!

Azi, aceste produse nu interesează rețelele convenționale, ele nu incită producătorii printr-o marjă comercială suficientă. Marii producători sunt imediat cu mult mai interesați, când pot extrage o moleculă-miracol, pe care o pot comercializa la preț de aur, într-un preparat omologat magistral!

Dar, într-un asemenea proces, sunt pierdute pe drum toate celelalte efecte benefice, pe care doar extrasul vegetal le asigură, datorită complexității sale. Și ea singură, această caracteristică, ar merita o categorie aparte!

Producția proprie, o soluție la îndemâna tuturor – limitată însă

Pentru a liniști pe toată lumea, trebuie să precizăm că, dacă extrasele vegetale sunt sau riscă să fie interzise la vânzare, ele nu sunt interzise la utilizare!

Atunci, nu ne rămâne decât să le preparăm noi înșine? Desigur, și noi vă încurajăm, în toată cartea de față, să faceți asta. Dar ar fi o gravă eroare să se creadă că s-ar rezolva astfel orice problemă, și asta, din mai multe motive.

Mai întâi, unii nu au cu adevărat tehnica și timpul necesare: profesioniștii din agricultură, de exemplu, dar și amatorul prea prins în viața sa profesională și care nu are decât puțin timp de alocat grădinii sale. De unde, cumpărarea de la magazinele sau raioanele de grădinărit a produselor fitosanitare nu întotdeauna folosite în cunoștință de cauză (consultanța lipsește, cel mai adesea).

Când se știe că un metru pătrat de grădină de amator, îngrijită cu produse de sinteză, este de trei-patru ori mai contaminată cu poluanți decât un metru pătrat de pământ agricol – ne putem ușor imagina progresele care ar fi de făcut!

Trebuie deci să ne gândim la cei cărora le lipsește timpul și care vor fi ușurați să găsească extrasul de urzică sau de tătăneasă gata de întrebuințat, pentru a-și îngriji corect grădina...

Producătorii trebuie să fie încurajați, pentru că ei aduc noutatea

Așa cum am spus-o de la începutul acestei cărți, nu suntem decât în preistoria utilizării extraselor vegetale, ceea ce înseamnă că ne punem speranța în progrese însemnate în acest domeniu. Or, pentru ca acestea să se poată realiza, trebuie dezvoltată cercetarea publică (care a început, dar se află într-un stadiu embrionar) și mai ales cea privată.

În acest domeniu și indiferent de reproșurile care s-ar putea aduce economiei de piață, trebuie să recunoaștem că, fără aceasta, nu e posibilă o evoluție rapidă...

A trebuit într-adevăr ca o mână de întreprinzători să se intereseze îndeaproape de extrasele vegetale de plante, pentru ca erorile din trecut și imobilismul tradiției să fie măturate și, după cum ați înțeles din lectura acestei cărți, era deja și timpul. Și pentru că, la un moment dat, „purinul de urzică” s-a găsit pe rafturile magazinelor am ajuns la nivelul de cunoștințe adunate în această lucrare. Motivați, producătorii au găsit mijloacele de a dezvolta cercetarea, chiar dacă aceasta rămâne, uneori, doar intuitivă.

Astfel, fără acest demers comercial, am fi fost încă în punctul în care unii dintre noi s-ar fi întrebat de ce purinul de urzică „funcționează” cu rezultate inegale.

Trebuie deci să mulțumim acestei mâini de excentrici care au îndrăznit să meargă înainte cu încăpățănare, într-o vreme în care doar ideea de a vinde purin de urzică stârnea zâmbete. Ei trebuie, de asemenea, încurajați să persevereze: dinamismul lor concurențial e cel de la care noi progrese sunt de așteptat, cel puțin parțial.

Ei trebuie puși în legătură, ajutați să comunice, să colaboreze pe baze care vor construi credibilitatea mișcării.

Repertorierea bunelor practici

După o primă etapă care ar fi omologarea extractelor într-o categorie, și anume, aceea a biostimulatorilor, va trebui gândită o repertoriere a bunelor practici de producție, pentru a se ajunge la o anumită standardizare. Publicarea lucrării de față merge în acest sens. Ea ar trebui să permită, cel puțin, ca producătorii și candidații potențiali să nu facă chiar orice în domeniu... Aceasta a fost, de altfel, și principala rațiune pentru care s-a organizat o primă întâlnire profesională dedicată „plantelor care vin în ajutorul altor plante”, organizată de Asociația Amicii Urzicii, în timpul *Orties'folies 2002*, inițiativă care se va relua în 2003 și își va găsi, cu siguranță, continuarea și în viitor.

E o dovadă în plus că problema ne preocupă de multă vreme și că nu am așteptat interdicțiile legale pentru a acționa.

Asociația Amicii Urzicii își propune să creeze unui grup de lucru în jurul acestei problematice și să coordoneze rezistența în fața amenințărilor clar identificate astăzi.

Pentru aceasta, ea a lansat o petiție care cere recunoașterea oficială a extraselor vegetale și stabilirea unei proceduri de omologare conformă cu natura acestor produse. Dacă simțiți că această problemă vă privește, cereți-ne (alăturând un plic timbrat, pentru răspuns) petiții, pe care le puteți multiplica după plac, înainte de a le da la semnat prietenilor.

Puteți, de asemenea, să aderați la Asociație, ca membru susținător, activ sau membru binefăcător. De numărul celor care aderă la mișcarea aceasta va depinde capacitatea noastră de a fi un interlocutor credibil pentru mecanismele publice.

Bibliografie

Les secrets de l'ortie, Bernard Bertrand, Editura Terran, 1995.

La consoud trésor du jardin, Bernard Bertrand, Editura Terran, 1998.

Soigner les plantes par les plantes, traducere după *Pflanzensalt gibt Pflanzenkraft*, în revista *4 saisons du jardinage*, nr. 57/1989.

Pesticides, le piège se referme, François Veillerette, Editura Terre Vivante, 2002.

Les plantes au secours des plantes – lucrările din ziua dedicată la Sadirac, în 2002.

Soigner le jardin par les plantes, Philippe Delwiche, 2001, *Natură și progres* – Belgia. Excelentă compilație, foarte bogată, scrisă de un grădinar adevărat. O completare foarte bună pentru *Purinul de urzică & Co*.

Biopesticides d'origine végétale, Catherine Regnault-Roger, Bernard J.R. Philogène, Charles Vincent, Editura Tec et Doc. Face un bilanț al cunoștințelor actuale. Științifică, puțin dificilă, dar pasionantă.

Cartea despre extractele de plante se încheie aici.

Ca și munca noastră, a celor din **TEI** .

Înainte de a încheia,
te rugăm sa dai și tu mai departe.

Nu numai cartea, ci și ideile și informațiile conținute de ea.
Credem că numai așa putem face țara și lumea puțin mai bune.

Dar din dar... Spor!

care au contribuit la
această lucrare:

Ursula, Ana-Maria,
CrinaN, Elena, Minerva,
TeoB, B. Roxana și alții.